

Innst. 12 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014)

**Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under
Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet samt
forskningskapitler under Nærings- og fiskeridepartementet
og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)**

Innst. 12 S

(2013–2014)

**Innstilling til Stortinget
fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen**

Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014)

**Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under
Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet samt
forskningskapitler under Nærings- og fiskeridepartementet
og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)**

Innhold

	Side
1. Oversikt over regjeringens forslag	5
2. Komiteens hovedprioriteringer	12
2.1 Innledning	12
2.2 Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre	12
2.3 Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti	12
2.4 Høyre og Fremskrittspartiet	27
2.5 Kristelig Folkeparti	29
2.6 Venstre	31
2.7 Oversikt over alternative budsjettforslag i finansinnstillingen	34
3. Merknader til kapitler på utdanningsområdet	41
3.1 Kunnskapsdepartementet – Administrasjon	41
Kap. 200 Kunnskapsdepartementet	41
3.2 Grunnopplæringen	41
Kap. 220 Utdanningsdirektoratet	41
Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene	42
Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	42
Kap. 223 Sametinget	42
Kap. 224 Senter for IKT i utdanningen	42
Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen	42
Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	44
Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler	52
Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.	52
Kap. 229 Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	53
Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem	54
3.3 Voksenopplæring m.m.	54
Kap. 252 EUs utdannings- og ungdomsprogram	54
Kap. 253 Folkehøyskoler	54
Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring	55
Kap. 255 Tilskudd til freds- og menneskerettssentre	56
Kap. 256 Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	56
Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet	56
Kap. 258 Tiltak for livslang læring	57
3.4 Høyere utdanning og fagskoleutdanning	58
Kap. 260 Universiteter og høyskoler	58
Kap. 270 Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	61
Kap. 276 Fagskoleutdanning	62
Kap. 280 Felles enheter	63
Kap. 281 Fellestiltak for universiteter og høyskoler	63
3.5 Utdanningsfinansiering	64
Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning	64

	Side
4. Merknader til kapitler for trossamfunn og kirke	65
4.1 Kulturdepartementet – tilskudd til tros- og livssynssamfunn	65
Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.	65
4.2 Kulturdepartementet – Den norske kirke	66
Kap. 340 Den norske kirke	66
Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser	68
5. Merknader til kapitler på forskningsområdet	69
5.1 Forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet	69
5.2 Kunnskapsdepartementet – forskning	70
Kap. 283 Meteorologiformål	70
Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene	71
Kap. 285 Norges forskningsråd	71
Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak	72
Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak	72
5.3 Nærings- og fiskeridepartementet – Forskning, innovasjon og internasjonalisering	72
Kap. 920 Norges forskningsråd	73
Kap. 925 Havforskningsinstituttet	74
Kap. 926 Drift av forskningsfartøyene	74
Kap. 927 NIFES	74
Kap. 928 Marin forskning og utvikling	74
5.4 Landbruks- og matdepartementet – Forskning og innovasjon	75
Kap. 1137 Forskning og innovasjon	75
6. Oversikt over bevilgningsendringer i innstillingen	76
7. Forslag fra mindretall (rammeuavhengige forslag)	78
8. Komiteens tilråding	79

Innst. 12 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2014, kapitler under Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og fiskeridepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 16)

går av Prop. 1 S (2013–2014) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

90–99-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Nye departementsbetegnelser gjelder fra 1. januar 2014, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Til Stortinget

1. Oversikt over regjeringens forslag

Nedenfor følger en samlet oversikt over regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014, slik det fram-

Oversikt over regjeringens forslag under rammeområde 16 Kirke, utdanning og forskning

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
Utgifter i hele kroner			
<i>Kunnskapsdepartementet</i>			
200		Kunnskapsdepartementet	268 196 000
	1	Driftsutgifter.....	253 967 000
	21	Spesielle driftsutgifter	11 542 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 687 000
220		Utdanningsdirektoratet	465 759 000
	1	Driftsutgifter.....	258 822 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	153 231 000
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	53 706 000
221		Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene	14 548 000
	1	Driftsutgifter.....	14 548 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	90 774 000
	1	Driftsutgifter.....	89 363 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 411 000
223		Sametinget.....	39 043 000
	50	Tilskudd til Sametinget	39 043 000
224		Senter for IKT i utdanningen	91 664 000
	1	Driftsutgifter.....	58 798 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 866 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	1 751 106 000
	1	Driftsutgifter.....	21 382 000
	21	Spesielle driftsutgifter	89 773 000
	60	Tilskudd til landslinjer	191 091 000
	62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv.....	22 290 000
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	57 533 000
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere.....	155 542 000
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	579 300 000
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	45 433 000
	67	Tilskudd til opplæring i finsk.....	8 136 000
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	246 870 000
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	227 538 000
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov.....	48 798 000
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	17 876 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	5 604 000
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 726 000
	74	Tilskudd til organisasjoner.....	23 214 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	1 903 310 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	781 723 000
	22	Videreutdanning for ledere og skoleledere	563 600 000
	50	Nasjonale sentre i grunnopplæringen.....	93 559 000
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner.....	38 432 000
	62	Tilskudd for økt lærertetthet	372 168 000
	70	Tilskudd til NAROM	7 668 000
	71	Tilskudd til vitensentre.....	44 090 000
	72	Tilskudd til utviklingsprosjekter i grunnopplæringen.....	2 070 000
227		Tilskudd til særskilte skoler	125 363 000
	60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmanskskolen	2 111 000
	61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune.....	4 797 000
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 716 000
	70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo.....	7 121 000
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole.....	24 615 000
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	31 045 000
	73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 309 000
	74	Tilskudd til Signo og Briskeby	38 649 000
	75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 665 955 000
	70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 601 993 000
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 410 920 000
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i>	148 666 000
	73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	111 458 000
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	25 858 000
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	224 305 000
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	45 272 000
	77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	12 688 000
	78	Kompletterende undervisning	43 360 000
	79	Toppidrett	38 964 000
	80	Privatskoleorganisasjoner	691 000
	81	Elevutveksling til utlandet	1 780 000
229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	23 874 000
	1	Driftsutgifter	22 778 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 096 000
230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	690 217 000
	1	Driftsutgifter	623 407 000
	21	Spesielle driftsutgifter	58 410 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 400 000
252		EUs utdannings- og ungdomsprogram	290 360 000
	70	Tilskudd	290 360 000
253		Folkehøyskoler	743 343 000
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	737 519 000
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 533 000
	72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 291 000
254		Tilskudd til voksenopplæring	229 719 000
	70	Tilskudd til studieforbund	195 671 000
	71	Tilskudd til nettskoler	15 700 000
	72	Tilskudd til studiesentre	6 342 000
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	12 006 000
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre	139 623 000
	70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	30 170 000
	71	Falstadsenteret	17 064 000
	72	Stiftelsen Arkivet	6 831 000
	73	Nansen Fredssenter	5 682 000
	74	Narviksenteret, <i>kan overføres</i>	70 048 000
	75	Det europeiske Wergelandsenteret	7 623 000
	76	Raftostiftelsen	2 205 000
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	67 653 000
	1	Driftsutgifter	51 132 000
	21	Spesielle driftsutgifter	16 521 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	140 104 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 511 000
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	134 593 000
258		Tiltak for livslang læring	91 146 000
	1	Driftsutgifter	5 488 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	55 658 000
	60	Tilskudd til karriereveiledning	30 000 000
260		Universiteter og høyskoler	29 243 417 000
	50	Statlige universiteter og høyskoler	28 101 645 000
	70	Private høyskoler	1 141 772 000
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	452 591 000
	71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet	16 174 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 436 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	358 981 000
276		Fagskoleutdanning	69 679 000
	72	Annen fagskoleutdanning	69 679 000
280		Felles enheter	457 034 000
	1	Driftsutgifter	75 646 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000
	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	67 016 000
	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	146 896 000
	71	Tilskudd til UNIS	117 935 000
	72	Tilskudd til UNINETT	25 626 000
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	23 905 000
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	457 639 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	160 216 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	61 523 000
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	101 849 000
	70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i>	47 236 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	71 060 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	15 755 000
283		Meteorologiformål	346 620 000
	50	Meteorologisk institutt	290 629 000
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	55 991 000
284		De nasjonale forskningsetiske komiteene	17 236 000
	1	Driftsutgifter	17 236 000
285		Norges forskningsråd	2 996 629 000
	52	Forskningsformål	1 414 725 000
	53	Overordnede forskningspolitiske prioriteringer	1 003 605 000
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	299 363 000
	55	Administrasjon	278 936 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	488 440 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	10 803 000
	53	NUPI	4 494 000
	56	Ludvig Holbergs minnepris	9 729 000
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	191 478 000
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	39 268 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	13 668 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak	1 593 468 000
	21	Spesielle driftsutgifter	6 707 000
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	206 002 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 347 234 000
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	11 511 000
	75	UNESCO-kontingent	18 909 000
	76	UNESCO-formål	3 105 000

Kulturdepartementet

310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	278 818 000
	60	Tilskudd til livssynsnøytrale seremonirom	10 330 000
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	252 943 000
	75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	9 622 000
	78	Ymse faste tiltak	5 923 000
340		Den norske kirke	1 710 499 000
	1	Driftsutgifter	1 155 716 000
	21	Spesielle driftsutgifter	37 069 000
	71	Tilskudd til kirkelige formål	82 035 000
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	278 479 000
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 200 000
	79	Til disposisjon	5 000 000
342		Kirkebygg og gravplasser	125 815 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	54 750 000
	60	Rentekompensasjon kirkebygg, <i>kan overføres</i>	60 400 000
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	10 665 000

Nærings- og fiskeridepartementet

920		Norges forskningsråd	1 887 340 000
	50	Tilskudd	1 522 000 000
	51	Tilskudd til marin forskning	238 450 000
	52	Basisbevilgning primærnæringsinstitutter	126 890 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
925		Havforskningsinstituttet	666 810 000
	1	Driftsutgifter.....	363 340 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	297 470 000
	70	Erstatningsutbetaling.....	6 000 000
926		Drift av forskningsfartøyene	509 230 000
	1	Driftsutgifter.....	132 480 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 750 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	300 000 000
927		NIFES	164 500 000
	1	Driftsutgifter.....	77 850 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	86 650 000
928		Marin forskning og utvikling	331 330 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	151 000 000
	50	Tilskudd Veterinærinstituttet	47 130 000
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak, <i>kan overføres</i>	10 350 000
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	6 900 000
	72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	85 090 000
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	27 000 000
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 860 000

Landbruks- og matdepartementet

1137		Forskning og innovasjon	419 104 000
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	242 951 000
	51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	167 774 000
	52	Innovasjonsaktivitet m.m	5 000 000
	53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv	3 379 000

Statsbankene

2410		Statens lånekasse for utdanning	11 447 778 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	334 991 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	85 220 000
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	5 424 320 000
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 140 390 000
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	745 268 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	961 380 000
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	488 349 000
	74	Tap på utlån	259 000 000
	76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 860 000

Sum utgifter rammeområde 16

64 495 734 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
Inntekter i hele kroner			
Inntekter under departementene			
3220		Utdanningsdirektoratet	4 973 000
	1	Inntekter ved oppdrag	3 845 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 128 000
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	4 898 000
	2	Salgsinntekter mv.	4 898 000
3224		Senter for IKT i utdanningen	1 553 000
	1	Inntekter fra oppdrag mv.	1 553 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen	73 882 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	73 882 000
3229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører	2 706 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 637 000
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	1 069 000
3230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	73 051 000
	1	Inntekter ved oppdrag	58 410 000
	2	Salgsinntekter mv.	14 641 000
3256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	11 027 000
	1	Inntekter ved oppdrag	10 698 000
	2	Salgsinntekter mv.	329 000
3280		Felles enheter	1 263 000
	1	Eksterne inntekter NOKUT	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 253 000
3281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	10 000
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	219 000 000
	87	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000
3288		Internasjonale samarbeidstiltak	4 684 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 684 000
3340		Den norske kirke	79 679 000
	2	Ymse inntekter	42 610 000
	3	Inntekter ved oppdrag	37 069 000
3342		Kirkebygg og gravplasser	20 927 000
	2	Ymse inntekter	17 467 000
	3	Leieinntekter m.m.	3 460 000
3925		Havforskningsinstituttet	297 470 000
	3	Oppdragsinntekter	297 470 000
3926		Drift av forskningsfartøyene	76 750 000
	1	Oppdragsinntekter	76 750 000
3927		NIFES	86 650 000
	1	Oppdragsinntekter	86 650 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	169 120 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	21 100 000
	29	Termingebyr	30 420 000
	89	Purregebyrer	117 600 000

Renter og utbytte mv.

5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning	3 868 062 000
80	Renter	3 868 062 000

Sum inntekter rammeområde 16	4 995 705 000
-------------------------------------	----------------------

Netto rammeområde 16	59 500 029 000
-----------------------------	-----------------------

2. Komiteens hovedprioriteringer

2.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, lederen Trond Giske, Martin Henriksen, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra Fremskrittspartiet, Sivert Haugen Bjørnstad og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, har ved Stortingets vedtak 24. oktober 2013 fått tildeelt kapitler under rammeområde 16 kirke, utdanning og forskning, jf. Innst. 18 S (2013–2014). Ved vedtak i Stortinget 26. november 2013 er netto utgiftsramme fastsatt til kr 59 550 729 000, jf. Innst. 2 S (2013–2014).

Komiteen viser til partienes respektive merknader om rammeområde 16 kirke, utdanning og forskning i finansinnstillingen, jf. Innst. 2 S (2013–2014). Innstillingen omfatter forslag til statsbudsjett for 2014 fra regjeringen Stoltenberg II, Prop. 1 S (2013–2014), som ble lagt fram 14. oktober 2013, med de endringer regjeringen Solberg la fram 8. november 2013, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Partienes primære alternative budsjettforslag fra finansinnstillingen er gjengitt under punkt 2.8 nedenfor.

Punkt 6 oppsummerer hvilke endringsforslag det er flertall for i den foreliggende innstillingen, innenfor den netto utgiftsrammen Stortinget har vedtatt.

Komiteen viser for øvrig til merknadene nedenfor, som angir partienes hovedprioriteringer på rammeområde 16 kirke, utdanning og forskning, og til merknadene under de enkelte kapitler.

2.2 Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket 15. november 2013 inngått mellom disse fire partiene. Budsjettforliket danner grunnlaget for rammen for budsjettet, og de fire partiene fremmer et felles forslag til vedtak i Stortinget. Flertallet viser for øvrig til merknadene i innstillingen.

2.3 Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til svarbrev 22. november 2013 fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 132 fra Stortingets finanskomité. Det framkommer her at det regjeringen kaller et «taktskifte» innenfor kunnskapspolitikken, i realiteten gir mindre penger til kunnskap enn det regjeringen Stoltenberg IIs forslag ville gjort med budsjetteffekt 2015. Satting på videreutdanning av lærere og yrkesløft finansieres i realiteten av innsparinger på kulturskoletimer i SFO, frukt og grønt i skolen og studentvelferd. Så langt disse medlemmer kjenner til, er Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringen den første regjeringen noen sinne som reduserer timetallet til norske skoleelever.

Disse medlemmer viser til at den rød-grønne regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 var et budsjett for kunnskap, verdiskaping, velferd og fri-

het. Disse medlemmer merker seg at regjeringen ikke evnet å prioritere innenfor 1 114 000 000 000 kroner foreslått i Prop. 1 S (2013–2014), men måtte ty til økt oljepengebruk for å dekke inn foreslåtte skattekutt. Økt oljepengebruk for å innfri dyre valgløfter er et høyt spill i en situasjon der norsk næringsliv nyter godt av at kronekursen har falt og rentene er lave. Disse medlemmer går derfor imot regjeringens økte oljepengebruk, med de følgerne det også vil ha for rammeområde 16.

Disse medlemmer er glad for at norsk skole er på rett vei, og at elevene lærer mer. Dette bekreftes av internasjonale undersøkelser. PISA-resultatene fra 2009 viser at norske 10.-klassinger har hatt betydelig framgang siden 2006 i både lesing, matematikk og naturfag. Denne nivåøkningen kan man også se i TIMSS- og PIRLS-undersøkelsene fra 2012. Ikke minst er det gledelig at mange svake elever har styrket sitt læringsnivå. De internasjonale undersøkelsene tyder på at det ikke bare er de grunnleggende ferdighetene som har økt, men at også trivselen har økt. Disse medlemmer mener at resultatene av de internasjonale undersøkelsene bekrefter at det har vært riktig å legge vekt på tidlig innsats, tilpasset opplæring og gode læringsmiljøer.

Forskning viser at gode skoleresultater også henger sammen med blant annet aktivitet og ernæring. Regjeringen Stoltenberg IIs satsing på en mer helhetlig skoledag har bidratt til en bedre skolehverdag for elevene: flere timer i norsk, matematikk og engelsk, fysisk aktivitet, gratis leksehjelp, frukt og grønt og en gratis kulturskoletime i uken i forbindelse med SFO/skole.

Disse medlemmer er sterkt imot at regjeringen avviker frukt- og grønt-ordningen og kulturskoletimen, og mener det vil svekke den helhetlige skolehverdagen.

Regjeringen Stoltenberg II styrket gratisprinsippet i norsk skole. Mens elever i videregående opplæring tidligere hadde store utgifter knyttet til det å gå på videregående opplæring, viser disse medlemmer til at det fra 2007 trinnvis ble innført gratis læremidler i videregående opplæring, med full effekt fra høsten 2009.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg II har lagt opp til de mest omfattende tiltakene for fag- og yrkesopplæringen på mange år, med blant annet økt fleksibilitet, mer yrkesrettet opplæring, tidligere og hyppigere veksling mellom opplæring i skole og opplæring i bedrift, jf. merknader under kapittel 226. Det er skrevet ny samfunnskontrakt med partene i arbeidslivet med mål om å skaffe flere lærlingeplasser, og det er satt i gang Ny GIV, som er en nasjonal dugnad for å øke gjennomføringen i videregående opplæring. Satsing på økt gjennomføring i videregående og en bedre yrkesopplæ-

ring står høyt på den utdanningspolitiske dagsordenen for regjeringen Stoltenberg II. Disse medlemmer følger opp denne satsingen med økt lærlingetilskudd og andre tiltak utover forslagene i budsjettet fra regjeringen Stoltenberg II. Disse medlemmer viser til at vi gjennomfører denne satsingen både uten andre kutt i utdanningsbudsjettet eller økt bruk av oljepenger.

Kompetansen til læreren er den enkeltfaktoren som har mest å si for læringen til elevene dersom man ser bort fra sosial bakgrunn. Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg II har økt den statlige satsingen på etter- og videreutdanning for lærere formidabelt fra 2005, da den lå på 20 mill. kroner, til 2013 hvor statlig støtte til kompetanseheving lå på nær 500 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at de rød-grønne partiene gikk til valg på en videre opptrapping av disse midlene i inneværende periode, og legger derfor inn 312,2 mill. kroner i økt satsing til dette formålet utover forslaget fra regjeringen Stoltenberg II. Disse medlemmer viser til at dette gjøres uten å inndekke denne satsingen med kutt i det øvrige tilbudet på utdanningsområdet slik flertallet legger opp til.

Det er skoleeieren som har hovedansvaret for kompetanseutvikling i sektoren. Disse medlemmer mener det likevel er nødvendig at staten tar ansvar, og øker statens økonomiske bidrag til etter- og videreutdanning, jf. merknader under kapittel 226.

Disse medlemmer viser også til at regjeringen Stoltenberg II i 2012 etablerte en egen strategi for videreutdanning av lærere, Kompetanse for kvalitet 2012–2015.

De store utfordringene våre med klima og fattigdom kan bare løses om vi utvikler kunnskap, bruker denne kunnskapen og deler den. Kunnskap er også viktig for å sikre et konkurransedyktig næringsliv. Forskning, kunnskap og vitenskap er nøkkelen til en trygg og bedre framtid. Disse medlemmer er derfor glade for det betydelige forskningsløftet på 32 pst. fra 2005 til 2013, som tilsvarer 6,7 mrd. kroner, inkludert Skattefunn, under regjeringen Stoltenberg II.

Disse medlemmer viser til at tall fra Forskningsbarometeret 2013 viser at Norge i de ti siste årene har hatt solid vekst på sentrale indikatorer for forskning og utviklingsarbeid. Evalueringen av Norges forskningsråd i 2012 tegner et positivt bilde av norsk forskning. Forskningsresultatene holder jevnt over et godt nivå, men det er fortsatt potensial for å øke kvaliteten.

Forutsigbarhet er avgjørende for god kvalitet i forskninger. Disse medlemmer mener det er svært viktig at regjeringen Stoltenberg II sørget for at det nå skal etableres tiårige nasjonale langtidspaner for forskning og høyere utdanning.

Tall fra Samordna opptak viser til at tallet på søkere til høyere utdanning har steget med om lag 50 pst. fra 2000 til 2013, og disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg II i perioden 2006–2019 har finansiert en økning på om lag 24 800 studieplasser, hvor MNT-fag, helse, skole og barnehage har vært prioriterte områder.

Disse medlemmer viser også til at det har i perioden 2006–2014 blitt gitt startbevilgninger til totalt 15 bygge- og rehabiliteringsprosjekter. Disse medlemmer viser til at dette er av avgjørende betydning for god forskningsinfrastruktur og gode lærings- og arbeidsmiljø.

I et stadig mer presset boligmarked er disse medlemmer glad for at regjeringen Stoltenberg II oppfylte lovnadene i Soria Moria 2-plattformen, og ga de siste årene tilsagn om bygging og rehabilitering av om lag 7 800 studentboliger, som utgjør om lag 1 000 boliger i året. I 2013 ble det gitt tilsagn på om lag 1 500 boliger.

Disse medlemmer viser til at studiestøtten er prisjustert årlig siden 2007, og at regjeringen Stoltenberg II har lagt opp til at basisstøtten til studentene skal utbetales over 11 måneder fra studieåret 2014/2015. 11 måneders utbetaling av studiestøtte vil være et viktig bidrag for å øke graden av fullføring på normert tid og redusere det høye frafallet i høyere utdanning.

Disse medlemmer mener det ikke er behov for en ytterligere utredning av studentenes levekår, og synes det er svært beklagelig at regjeringen har avlyst denne viktige satsingen.

Utdanning er et godt virkemiddel mot arbeidsledighet og utstøting fra arbeidslivet, og disse medlemmer er derfor tilfreds med at 36 000 voksne har fått tilbud om opplæring gjennom Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA).

Tros- og livssynsfrihet er en ukrenkelig menneskerett og en grunnleggende demokratisk verdi. Disse medlemmer viser til at trosopplæringsreformen skal stimulere til identitetsbygging og forståelse av egen kultur og tradisjoner, noe som også er viktig i møte med andre livssyn, kulturer og tradisjoner. Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg II sørget for en fullfinansiering av reformen, slik at alle menighetene i 2014 innlemmes i reformen.

Disse medlemmer viser også til at det er satt av midler til flere diakonstillinger og til rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg.

Disse medlemmer viser for øvrig til merknader innenfor det enkelte kapittel.

Disse medlemmer viser også til Innst. 2 S (2013–2014) og rød-grønt forslag til bevilgning på rammeområde 16. Innenfor denne rammen ville disse medlemmer gjort følgende bevilgninger:

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
Utgifter rammeområde 16						
200		Kunnskapsdepartementet	268 196 000	268 196 000	263 496 000	258 196 000
			(0)		(-4 700 000)	(-5 300 000)
	1	Driftsutgifter	253 967 000	253 967 000	249 267 000	243 967 000
			(0)		(-4 700 000)	(-5 300 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 542 000	11 542 000	11 542 000	11 542 000
			(0)		(0)	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 687 000	2 687 000	2 687 000	2 687 000
			(0)		(0)	
220		Utdanningsdirektoratet	465 759 000	465 759 000	465 759 000	450 759 000
			(0)		(0)	(-15 000 000)
	1	Driftsutgifter	258 822 000	258 822 000	258 822 000	248 822 000
			(0)		(0)	(-10 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	153 231 000	153 231 000	153 231 000	148 231 000
			(0)		(0)	(-5 000 000)
	70	Tilskudd til læremidler mv.	53 706 000	53 706 000	53 706 000	53 706 000
			(0)		(0)	
221		Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene	14 548 000	14 548 000	14 548 000	14 548 000
			(0)		(0)	
	1	Driftsutgifter	14 548 000	14 548 000	14 548 000	14 548 000
			(0)		(0)	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
222		Statlige grunn- og videre- gående skoler og grunn- skoleinternat	90 885 000 (+111 000)	90 774 000	90 885 000 (+111 000)	90 885 000
	1	Driftsutgifter	89 474 000 (+111 000)	89 363 000	89 474 000 (+111 000)	89 474 000
	45	Større utstørsanskaffelser og vedlikehold	1 411 000 (0)	1 411 000	1 411 000 (0)	1 411 000
223		Sametinget	39 043 000 (0)	39 043 000	39 043 000 (0)	39 043 000
	50	Tilskudd til Sametinget	39 043 000 (0)	39 043 000	39 043 000 (0)	39 043 000
224		Senter for IKT i utdanningen	91 664 000 (0)	91 664 000	91 664 000 (0)	91 664 000
	1	Driftsutgifter	58 798 000 (0)	58 798 000	58 798 000 (0)	58 798 000
	21	Spesielle driftsutgifter	32 866 000 (0)	32 866 000	32 866 000 (0)	32 866 000
225		Tiltak i grunnopplæringen	1 150 112 000 (-600 994 000)	1 751 106 000	1 172 112 000 (-578 994 000)	1 172 112 000
	1	Driftsutgifter	21 382 000 (0)	21 382 000	21 382 000 (0)	21 382 000
	21	Spesielle driftsutgifter	89 773 000 (0)	89 773 000	89 773 000 (0)	89 773 000
	60	Tilskudd til landslinjer	191 091 000 (0)	191 091 000	191 091 000 (0)	191 091 000
	62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	22 290 000 (0)	22 290 000	22 290 000 (0)	22 290 000
	63	Tilskudd til samisk i grunn- opplæringen	57 533 000 (0)	57 533 000	57 533 000 (0)	57 533 000
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	143 848 000 (-11 694 000)	155 542 000	165 848 000 (+10 306 000)	165 848 000
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	0 (-579 300 000)	579 300 000	0 (-579 300 000)	0
	66	Tilskudd til leirskole- opplæring	45 433 000 (0)	45 433 000	45 433 000 (0)	45 433 000
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 136 000 (0)	8 136 000	8 136 000 (0)	8 136 000
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	246 870 000 (0)	246 870 000	246 870 000 (0)	246 870 000
	69	Kompensasjon for investe- ringskostnader ved grunn- skolereformen	227 538 000 (0)	227 538 000	227 538 000 (0)	227 538 000
	70	Tilskudd til opplæring av læringer og lære kandidater med spesielle behov	38 798 000 (-10 000 000)	48 798 000	38 798 000 (-10 000 000)	38 798 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	17 876 000 (0)	17 876 000	17 876 000 (0)	17 876 000
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	5 604 000 (0)	5 604 000	5 604 000 (0)	5 604 000
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 726 000 (0)	10 726 000	10 726 000 (0)	10 726 000
	74	Tilskudd til organisasjoner	23 214 000 (0)	23 214 000	23 214 000 (0)	23 214 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnp�l�ringen	1 623 116 000 (-280 194 000)	1 903 310 000	1 883 316 000 (-19 994 000)	1 913 916 000 (+30 600 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 077 129 000 (+295 406 000)	781 723 000	1 332 329 000 (+550 606 000)	1 359 929 000 (+27 600 000)
	22	Videreutdanning for ledere og skoleledere	0 (-563 600 000)	563 600 000	0 (-563 600 000)	0
	50	Nasjonale sentre i grunnp�l�ringen	84 559 000 (-9 000 000)	93 559 000	89 559 000 (-4 000 000)	89 559 000
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	38 432 000 (0)	38 432 000	38 432 000 (0)	38 432 000
	62	Tilskudd for økt lærertetthet	372 168 000 (0)	372 168 000	372 168 000 (0)	372 168 000
	70	Tilskudd til NAROM	7 668 000 (0)	7 668 000	7 668 000 (0)	7 668 000
	71	Tilskudd til vitensentre	41 090 000 (-3 000 000)	44 090 000	41 090 000 (-3 000 000)	44 090 000 (+3 000 000)
	72	Tilskudd til utviklingsprosjekter i grunnp�l�ringen	2 070 000 (0)	2 070 000	2 070 000 (0)	2 070 000
227		Tilskudd til særskilte skoler	125 363 000 (0)	125 363 000	125 363 000 (0)	125 363 000
	60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmanskskolen	2 111 000 (0)	2 111 000	2 111 000 (0)	2 111 000
	61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	4 797 000 (0)	4 797 000	4 797 000 (0)	4 797 000
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 716 000 (0)	5 716 000	5 716 000 (0)	5 716 000
	70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	7 121 000 (0)	7 121 000	7 121 000 (0)	7 121 000
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	24 615 000 (0)	24 615 000	24 615 000 (0)	24 615 000
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	31 045 000 (0)	31 045 000	31 045 000 (0)	31 045 000
	73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 309 000 (0)	1 309 000	1 309 000 (0)	1 309 000
	74	Tilskudd til Signo og Briskeby	38 649 000 (0)	38 649 000	38 649 000 (0)	38 649 000
	75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner	10 000 000 (0)	10 000 000	10 000 000 (0)	10 000 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 665 800 000 (-155 000)	3 665 955 000	3 665 800 000 (-155 000)	3 664 600 000 (-1 200 000)
	70	Private grunnskoler	1 606 363 000 (+4 370 000)	1 601 993 000	1 606 363 000 (+4 370 000)	1 606 363 000
	71	Private videregående skoler	1 410 920 000 (0)	1 410 920 000	1 410 920 000 (0)	1 410 920 000
	72	Private skoler godkj�et etter kap. 4 i voksenopplæringsloven	148 666 000 (0)	148 666 000	148 666 000 (0)	148 666 000
	73	Private grunnskoler i utlandet	111 713 000 (+255 000)	111 458 000	111 713 000 (+255 000)	111 713 000
	74	Private videregående skoler i utlandet	25 858 000 (0)	25 858 000	25 858 000 (0)	25 858 000
	75	Private skoler for funksjons- hemmede elever	224 305 000 (0)	224 305 000	224 305 000 (0)	224 305 000
	76	Andre private skoler	45 272 000 (0)	45 272 000	45 272 000 (0)	45 272 000
	77	Den tyske skolen i Oslo	12 688 000 (0)	12 688 000	12 688 000 (0)	12 688 000
	78	Kompletterende undervis- ning	43 360 000 (0)	43 360 000	43 360 000 (0)	37 360 000 (-6 000 000)
	79	Toppidrett	34 184 000 (-4 780 000)	38 964 000	34 184 000 (-4 780 000)	38 984 000 (+4 800 000)
	80	Privatskoleorganisasjoner	691 000 (0)	691 000	691 000 (0)	691 000
	81	Elevutveksling til utlandet	1 780 000 (0)	1 780 000	1 780 000 (0)	1 780 000
229		Statens fagskole for gartne- re og blomsterdekor�terer	23 874 000 (0)	23 874 000	23 874 000 (0)	23 874 000
	1	Driftsutgifter	22 778 000 (0)	22 778 000	22 778 000 (0)	22 778 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 096 000 (0)	1 096 000	1 096 000 (0)	1 096 000
230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	690 217 000 (0)	690 217 000	690 217 000 (0)	690 217 000
	1	Driftsutgifter	623 407 000 (0)	623 407 000	623 407 000 (0)	623 407 000
	21	Spesielle driftsutgifter	58 410 000 (0)	58 410 000	58 410 000 (0)	58 410 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	8 400 000 (0)	8 400 000	8 400 000 (0)	8 400 000
252		EUs utdannings- og ungdomsprogram	290 360 000 (0)	290 360 000	290 360 000 (0)	290 360 000
	70	Tilskudd	290 360 000 (0)	290 360 000	290 360 000 (0)	290 360 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
253		Folkehøyskoler	743 343 000 (0)	743 343 000	743 343 000 (0)	743 343 000
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	737 519 000 (0)	737 519 000	737 519 000 (0)	737 519 000
	71	Tilskudd til Folkehøgskole- rådet	4 533 000 (0)	4 533 000	4 533 000 (0)	4 533 000
	72	Tilskudd til nordiske folke- �yskoler	1 291 000 (0)	1 291 000	1 291 000 (0)	1 291 000
254		Tilskudd til voksen- opplæring	229 719 000 (0)	229 719 000	229 719 000 (0)	229 719 000
	70	Tilskudd til studieforbund	195 671 000 (0)	195 671 000	195 671 000 (0)	195 671 000
	71	Tilskudd til nettskoler	15 700 000 (0)	15 700 000	15 700 000 (0)	15 700 000
	72	Tilskudd til studiesentre	6 342 000 (0)	6 342 000	6 342 000 (0)	6 342 000
	73	Tilskudd til voksenopp- l�ringsorganisasjoner	12 006 000 (0)	12 006 000	12 006 000 (0)	12 006 000
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre	139 623 000 (0)	139 623 000	139 623 000 (0)	139 623 000
	70	Senter for studier av Holo- caust og livssynsminoriteter	30 170 000 (0)	30 170 000	30 170 000 (0)	30 170 000
	71	Falstadsenteret	17 064 000 (0)	17 064 000	17 064 000 (0)	17 064 000
	72	Stiftelsen Arkivet	6 831 000 (0)	6 831 000	6 831 000 (0)	6 831 000
	73	Nansen Fredssenter	5 682 000 (0)	5 682 000	5 682 000 (0)	5 682 000
	74	Narviksenteret	70 048 000 (0)	70 048 000	70 048 000 (0)	70 048 000
	75	Det europeiske Wergeland- senteret	7 623 000 (0)	7 623 000	7 623 000 (0)	7 623 000
	76	Raftostiftelsen	2 205 000 (0)	2 205 000	2 205 000 (0)	2 205 000
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansep�litikk	67 653 000 (0)	67 653 000	67 653 000 (0)	67 653 000
	1	Driftsutgifter	51 132 000 (0)	51 132 000	51 132 000 (0)	51 132 000
	21	Spesielle driftsutgifter	16 521 000 (0)	16 521 000	16 521 000 (0)	16 521 000
257		Program for basiskompe- tanse i arbeidslivet	95 104 000 (-45 000 000)	140 104 000	95 104 000 (-45 000 000)	95 104 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 511 000 (0)	5 511 000	5 511 000 (0)	5 511 000
	70	Tilskudd	89 593 000 (-45 000 000)	134 593 000	89 593 000 (-45 000 000)	89 593 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
258		Tiltak for livslang læring	90 146 000 (-1 000 000)	91 146 000	91 146 000 (0)	91 146 000
	1	Driftsutgifter	5 488 000 (0)	5 488 000	5 488 000 (0)	5 488 000
	21	Spesielle driftsutgifter	54 658 000 (-1 000 000)	55 658 000	54 658 000 (-1 000 000)	54 658 000
	60	Tilskudd til karriere- veiledning	30 000 000 (0)	30 000 000	31 000 000 (+1 000 000)	31 000 000
260		Universiteter og høyskoler	29 060 993 000 (-182 424 000)	29 243 417 000	29 111 993 000 (-131 424 000)	29 111 993 000
	50	Statlige universiteter og høyskoler	27 921 127 000 (-180 518 000)	28 101 645 000	27 972 127 000 (-129 518 000)	27 972 127 000
	70	Private høyskoler	1 139 866 000 (-1 906 000)	1 141 772 000	1 139 866 000 (-1 906 000)	1 139 866 000
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	452 591 000 (0)	452 591 000	452 591 000 (0)	452 591 000
	71	Tilrettelegging for interna- sjonal mobilitet	16 174 000 (0)	16 174 000	16 174 000 (0)	16 174 000
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 436 000 (0)	77 436 000	77 436 000 (0)	77 436 000
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	358 981 000 (0)	358 981 000	358 981 000 (0)	358 981 000
276		Fagskoleutdanning	73 729 000 (+4 050 000)	69 679 000	73 729 000 (+4 050 000)	69 629 000 (-4 100 000)
	72	Annen fagskoleutdanning	73 729 000 (+4 050 000)	69 679 000	73 729 000 (+4 050 000)	69 629 000 (-4 100 000)
280		Felles enheter	455 134 000 (-1 900 000)	457 034 000	455 134 000 (-1 900 000)	455 134 000
	1	Driftsutgifter	75 646 000 (0)	75 646 000	75 646 000 (0)	75 646 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000 (0)	10 000	10 000 (0)	10 000
	50	Senter for internasjonalise- ring av utdanning	67 016 000 (0)	67 016 000	67 016 000 (0)	67 016 000
	51	Drift av nasjonale felles- oppgaver	144 996 000 (-1 900 000)	146 896 000	144 996 000 (-1 900 000)	144 996 000
	71	Tilskudd til UNIS	117 935 000 (0)	117 935 000	117 935 000 (0)	117 935 000
	72	Tilskudd til UNINETT	25 626 000 (0)	25 626 000	25 626 000 (0)	25 626 000
	73	Tilskudd til NORDUnet	23 905 000 (0)	23 905 000	23 905 000 (0)	23 905 000
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	351 722 000 (-105 917 000)	457 639 000	351 722 000 (-105 917 000)	351 722 000
	1	Driftsutgifter	112 116 000 (-48 100 000)	160 216 000	112 116 000 (-48 100 000)	112 116 000
	45	Større utst�rsanskaffelser og vedlikehold	11 523 000 (-50 000 000)	61 523 000	11 523 000 (-50 000 000)	11 523 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	94 032 000 (-7 817 000)	101 849 000	94 032 000 (-7 817 000)	94 032 000
	70	Andre overføringer	47 236 000 (0)	47 236 000	47 236 000 (0)	47 236 000
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	71 060 000 (0)	71 060 000	71 060 000 (0)	71 060 000
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet	15 755 000 (0)	15 755 000	15 755 000 (0)	15 755 000
283		Meteorologiformål	346 620 000 (0)	346 620 000	346 620 000 (0)	346 620 000
	50	Meteorologisk institutt	290 629 000 (0)	290 629 000	290 629 000 (0)	290 629 000
	72	Internasjonale samarbeids- prosjekter	55 991 000 (0)	55 991 000	55 991 000 (0)	55 991 000
284		De nasjonale forsknings- etiske komiteene	17 236 000 (0)	17 236 000	17 236 000 (0)	17 236 000
	1	Driftsutgifter	17 236 000 (0)	17 236 000	17 236 000 (0)	17 236 000
285		Norges forskningsråd	2 951 629 000 (-45 000 000)	2 996 629 000	2 941 629 000 (-55 000 000)	2 941 629 000
	52	Forskningsformål	1 394 725 000 (-20 000 000)	1 414 725 000	1 394 725 000 (-20 000 000)	1 394 725 000
	53	Overordnede forsknings- politiske prioriteringer	978 605 000 (-25 000 000)	1 003 605 000	978 605 000 (-25 000 000)	978 605 000
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	299 363 000 (0)	299 363 000	299 363 000 (0)	299 363 000
	55	Administrasjon	278 936 000 (0)	278 936 000	268 936 000 (-10 000 000)	268 936 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	488 440 000 (0)	488 440 000	488 440 000 (0)	488 440 000
	21	Spesielle driftsutgifter	10 803 000 (0)	10 803 000	10 803 000 (0)	10 803 000
	53	NUPI	4 494 000 (0)	4 494 000	4 494 000 (0)	4 494 000
	56	Ludvig Holbergs minnepris	9 729 000 (0)	9 729 000	9 729 000 (0)	9 729 000
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	191 478 000 (0)	191 478 000	191 478 000 (0)	191 478 000
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000 (0)	219 000 000	219 000 000 (0)	219 000 000
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	39 268 000 (0)	39 268 000	39 268 000 (0)	39 268 000
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	13 668 000 (0)	13 668 000	13 668 000 (0)	13 668 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
288		Internasjonale samarbeids- tiltak	1 593 468 000 (0)	1 593 468 000	1 593 468 000 (0)	1 593 468 000
	21	Spesielle driftsutgifter	6 707 000 (0)	6 707 000	6 707 000 (0)	6 707 000
	72	Internasjonale grunn- forskningsorganisasjoner	206 002 000 (0)	206 002 000	206 002 000 (0)	206 002 000
	73	EUs rammeprogram for forskning	1 347 234 000 (0)	1 347 234 000	1 347 234 000 (0)	1 347 234 000
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi	11 511 000 (0)	11 511 000	11 511 000 (0)	11 511 000
	75	UNESCO-kontingent	18 909 000 (0)	18 909 000	18 909 000 (0)	18 909 000
	76	UNESCO-formål	3 105 000 (0)	3 105 000	3 105 000 (0)	3 105 000
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	278 318 000 (-500 000)	278 818 000	278 318 000 (-500 000)	278 318 000
	60	Tilskudd til livssynsnøytrale seremonirom	10 330 000 (0)	10 330 000	10 330 000 (0)	10 330 000
	70	Tilskudd til tros- og livssyns- samfunn	252 443 000 (-500 000)	252 943 000	252 443 000 (-500 000)	252 443 000
	75	Tilskudd til private kirke- bygg	9 622 000 (0)	9 622 000	9 622 000 (0)	9 622 000
	78	Ymse faste tiltak	5 923 000 (0)	5 923 000	5 923 000 (0)	5 923 000
340		Den norske kirke	0 (-1 710 499 000)	1 710 499 000	0 (-1 710 499 000)	0
	1	Driftsutgifter	0 (-1 155 716 000)	1 155 716 000	0 (-1 155 716 000)	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0 (-37 069 000)	37 069 000	0 (-37 069 000)	0
	71	Tilskudd til kirkelige formål	0 (-82 035 000)	82 035 000	0 (-82 035 000)	0
	75	Trosopplæring	0 (-278 479 000)	278 479 000	0 (-278 479 000)	0
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	0 (-152 200 000)	152 200 000	0 (-152 200 000)	0
	79	Til disposisjon	0 (-5 000 000)	5 000 000	0 (-5 000 000)	0
342		Kirkebygg og gravplasser	0 (-125 815 000)	125 815 000	0 (-125 815 000)	0
	1	Driftsutgifter	0 (-54 750 000)	54 750 000	0 (-54 750 000)	0
	60	Rentekompensasjon kirke- bygg	0 (-60 400 000)	60 400 000	0 (-60 400 000)	0
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	0 (-10 665 000)	10 665 000	0 (-10 665 000)	0

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
920		Norges forskningsråd	1 452 000 000 (-435 340 000)	1 887 340 000	1 452 000 000 (-435 340 000)	1 452 000 000
	50	Tilskudd	1 452 000 000 (-70 000 000)	1 522 000 000	1 452 000 000 (-70 000 000)	1 452 000 000
	51	Tilskudd til marin forskning	0 (-238 450 000)	238 450 000	0 (-238 450 000)	0
	52	Basisbevilgning primær- næringsinstitutter	0 (-126 890 000)	126 890 000	0 (-126 890 000)	0
925		Havforskningsinstituttet	0 (-666 810 000)	666 810 000	0 (-666 810 000)	0
	1	Driftsutgifter	0 (-363 340 000)	363 340 000	0 (-363 340 000)	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0 (-297 470 000)	297 470 000	0 (-297 470 000)	0
	70	Erstatningsutbetaling	0 (-6 000 000)	6 000 000	0 (-6 000 000)	0
926		Drift av forsknings- fartøylene	0 (-509 230 000)	509 230 000	0 (-509 230 000)	0
	1	Driftsutgifter	0 (-132 480 000)	132 480 000	0 (-132 480 000)	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0 (-76 750 000)	76 750 000	0 (-76 750 000)	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	0 (-300 000 000)	300 000 000	0 (-300 000 000)	0
927		NIFES	0 (-164 500 000)	164 500 000	0 (-164 500 000)	0
	1	Driftsutgifter	0 (-77 850 000)	77 850 000	0 (-77 850 000)	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0 (-86 650 000)	86 650 000	0 (-86 650 000)	0
928		Marin forskning og utvikling	0 (-331 330 000)	331 330 000	0 (-331 330 000)	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0 (-151 000 000)	151 000 000	0 (-151 000 000)	0
	50	Tilskudd Veterinærinstituttet	0 (-47 130 000)	47 130 000	0 (-47 130 000)	0
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak	0 (-10 350 000)	10 350 000	0 (-10 350 000)	0
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	0 (-6 900 000)	6 900 000	0 (-6 900 000)	0
	72	Tilskudd Nofima	0 (-85 090 000)	85 090 000	0 (-85 090 000)	0
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv.	0 (-27 000 000)	27 000 000	0 (-27 000 000)	0
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	0 (-3 860 000)	3 860 000	0 (-3 860 000)	0

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
1020		Havforskningsinstituttet	661 810 000		661 810 000	661 810 000
	1	Driftsutgifter	358 340 000 (+358 340 000)	0	358 340 000 (+358 340 000)	358 340 000
	21	Spesielle driftsutgifter	297 470 000 (+297 470 000)	0	297 470 000 (+297 470 000)	297 470 000
	70	Erstatningsutbetaling	6 000 000 (+6 000 000)	0	6 000 000 (+6 000 000)	6 000 000
1021		Drift av forsknings- fartøyene	509 230 000		509 230 000	509 230 000
	1	Driftsutgifter	132 480 000 (+132 480 000)	0	132 480 000 (+132 480 000)	132 480 000
	21	Spesielle driftsutgifter	76 750 000 (+76 750 000)	0	76 750 000 (+76 750 000)	76 750 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	300 000 000 (+300 000 000)	0	300 000 000 (+300 000 000)	300 000 000
1022		NIFES	154 500 000		154 500 000	154 500 000
	1	Driftsutgifter	67 850 000 (+67 850 000)	0	67 850 000 (+67 850 000)	67 850 000
	21	Spesielle driftsutgifter	86 650 000 (+86 650 000)	0	86 650 000 (+86 650 000)	86 650 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU	707 670 000		707 670 000	702 670 000 (-5 000 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	151 000 000 (+151 000 000)	0	151 000 000 (+151 000 000)	151 000 000
	50	Tilskudd Norges forsknings- r�d	240 450 000 (+240 450 000)	0	240 450 000 (+240 450 000)	240 450 000
	51	Tilskudd Veterinærinstituttet	47 130 000 (+47 130 000)	0	47 130 000 (+47 130 000)	47 130 000
	52	Basisbevilgning forskningsinstitutter	126 890 000 (+126 890 000)	0	126 890 000 (+126 890 000)	126 890 000
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak	10 350 000 (+10 350 000)	0	10 350 000 (+10 350 000)	10 350 000
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	5 900 000 (+5 900 000)	0	5 900 000 (+5 900 000)	5 900 000
	72	Tilskudd Nofima	95 090 000 (+95 090 000)	0	95 090 000 (+95 090 000)	90 090 000 (-5 000 000)
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv.	27 000 000 (+27 000 000)	0	27 000 000 (+27 000 000)	27 000 000
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 860 000 (+3 860 000)	0	3 860 000 (+3 860 000)	3 860 000
1137		Forskning og innovasjon	448 104 000 (+29 000 000)	419 104 000	448 104 000 (+29 000 000)	448 104 000
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	255 951 000 (+13 000 000)	242 951 000	255 951 000 (+13 000 000)	255 951 000
	51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	187 774 000 (+20 000 000)	167 774 000	187 774 000 (+20 000 000)	187 774 000
	52	Innovasjonsaktivitet m.m.	0 (-5 000 000)	5 000 000	0 (-5 000 000)	0

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV (Finansinnst.)	AP, Sp og SV (Kuf-komité)
	53	Omstillingsmidler institutt- sektoren mv.	4 379 000 (+1 000 000)	3 379 000	4 379 000 (+1 000 000)	4 379 000
1590		Den norske kirke	1 702 299 000		1 702 299 000	1 702 299 000
	1	Driftsutgifter	1 152 516 000 (+1 152 516 000)	0	1 152 516 000 (+1 152 516 000)	1 152 516 000
	21	Spesielle driftsutgifter	37 069 000 (+37 069 000)	0	37 069 000 (+37 069 000)	37 069 000
	71	Tilskudd til kirkelige formål	82 035 000 (+82 035 000)	0	82 035 000 (+82 035 000)	82 035 000
	75	Trosopplæring	278 479 000 (+278 479 000)	0	278 479 000 (+278 479 000)	278 479 000
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 200 000 (+152 200 000)	0	152 200 000 (+152 200 000)	152 200 000
1592		Kirkebygg og gravplasser	65 415 000		65 415 000	65 415 000
	1	Driftsutgifter	54 750 000 (+54 750 000)	0	54 750 000 (+54 750 000)	54 750 000
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	10 665 000 (+10 665 000)	0	10 665 000 (+10 665 000)	10 665 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	11 388 296 000 (-59 482 000)	11 447 778 000	11 388 296 000 (-59 482 000)	11 388 296 000
	1	Driftsutgifter	334 991 000 (0)	334 991 000	334 991 000 (0)	334 991 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	85 220 000 (0)	85 220 000	85 220 000 (0)	85 220 000
	50	Avsetning til utdannings- stipend	5 366 145 000 (-58 175 000)	5 424 320 000	5 366 145 000 (-58 175 000)	5 366 145 000
	70	Utdanningsstipend	3 140 390 000 (0)	3 140 390 000	3 140 390 000 (0)	3 140 390 000
	71	Andre stipend	745 268 000 (0)	745 268 000	745 268 000 (0)	745 268 000
	72	Rentestøtte	960 073 000 (-1 307 000)	961 380 000	960 073 000 (-1 307 000)	960 073 000
	73	Avskrivninger	488 349 000 (0)	488 349 000	488 349 000 (0)	488 349 000
	74	Tap på utlån	259 000 000 (0)	259 000 000	259 000 000 (0)	259 000 000
	76	Startstipend for kvote- studenter	8 860 000 (0)	8 860 000	8 860 000 (0)	8 860 000
		Sum utgifter	63 063 729 000 (-1 432 005 000)	64 495 734 000	63 383 229 000 (-1 112 505 000)	63 383 229 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV	AP, SP og SV (Kuf-komité)
Inntekter rammeområde 16						
3220		Utdanningsdirektoratet	4 973 000 (0)	4 973 000	4 973 000 (0)	4 973 000
	1	Inntekter ved oppdrag	3 845 000 (0)	3 845 000	3 845 000 (0)	3 845 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 128 000 (0)	1 128 000	1 128 000 (0)	1 128 000
3222		Statlige grunn- og videre- gående skoler og grunn- skoleinternat	4 898 000 (0)	4 898 000	4 898 000 (0)	4 898 000
	2	Salgsinntekter mv.	4 898 000 (0)	4 898 000	4 898 000 (0)	4 898 000
3224		Senter for IKT i utdanningen	1 553 000 (0)	1 553 000	1 553 000 (0)	1 553 000
	1	Inntekter fra oppdrag mv.	1 553 000 (0)	1 553 000	1 553 000 (0)	1 553 000
3225		Tiltak i grunnopplæringen	51 929 000 (-21 953 000)	73 882 000	73 929 000 (+47 000)	73 929 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	51 929 000 (-21 953 000)	73 882 000	73 929 000 (+47 000)	73 929 000
3229		Statens fagskole for gartne- re og blomsterdekoratører	2 706 000 (0)	2 706 000	2 706 000 (0)	2 706 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 637 000 (0)	1 637 000	1 637 000 (0)	1 637 000
	61	Refusjon fra fylkes- kommuner	1 069 000 (0)	1 069 000	1 069 000 (0)	1 069 000
3230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	73 051 000 (0)	73 051 000	73 051 000 (0)	73 051 000
	1	Inntekter ved oppdrag	58 410 000 (0)	58 410 000	58 410 000 (0)	58 410 000
	2	Salgsinntekter mv.	14 641 000 (0)	14 641 000	14 641 000 (0)	14 641 000
3256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	11 027 000 (0)	11 027 000	11 027 000 (0)	11 027 000
	1	Inntekter ved oppdrag	10 698 000 (0)	10 698 000	10 698 000 (0)	10 698 000
	2	Salgsinntekter mv.	329 000 (0)	329 000	329 000 (0)	329 000
3280		Felles enheter	1 263 000 (0)	1 263 000	1 263 000 (0)	1 263 000
	1	Eksterne inntekter NOKUT	10 000 (0)	10 000	10 000 (0)	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	1 253 000 (0)	1 253 000	1 253 000 (0)	1 253 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV	AP, SP og SV (Kuf-komité)
3281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	10 000 (0)	10 000	10 000 (0)	10 000
	2	Salgsinntekter mv.	10 000 (0)	10 000	10 000 (0)	10 000
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	219 000 000 (0)	219 000 000	219 000 000 (0)	219 000 000
	87	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000 (0)	219 000 000	219 000 000 (0)	219 000 000
3288		Internasjonale samarbeids- tiltak	4 684 000 (0)	4 684 000	4 684 000 (0)	4 684 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 684 000 (0)	4 684 000	4 684 000 (0)	4 684 000
3340		Den norske kirke	0 (-79 679 000)	79 679 000	0 (-79 679 000)	0
	2	Ymse inntekter	0 (-42 610 000)	42 610 000	0 (-42 610 000)	0
	3	Inntekter ved oppdrag	0 (-37 069 000)	37 069 000	0 (-37 069 000)	0
3342		Kirkebygg og gravplasser	0 (-20 927 000)	20 927 000	0 (-20 927 000)	0
	2	Ymse inntekter	0 (-17 467 000)	17 467 000	0 (-17 467 000)	0
	3	Leieinntekter m.m.	0 (-3 460 000)	3 460 000	0 (-3 460 000)	0
3925		Havforskningsinstituttet	0 (-297 470 000)	297 470 000	0 (-297 470 000)	0
	3	Oppdragsinntekter	0 (-297 470 000)	297 470 000	0 (-297 470 000)	0
3926		Drift av forsknings- fartøylene	0 (-76 750 000)	76 750 000	0 (-76 750 000)	0
	1	Oppdragsinntekter	0 (-76 750 000)	76 750 000	0 (-76 750 000)	0
3927		NIFES	0 (-86 650 000)	86 650 000	0 (-86 650 000)	0
	1	Oppdragsinntekter	0 (-86 650 000)	86 650 000	0 (-86 650 000)	0
4020		Havforskningsinstituttet	297 470 000		297 470 000	297 470 000
	3	Oppdragsinntekter	297 470 000 (+297 470 000)	0	297 470 000 (+297 470 000)	297 470 000
4021		Drift av forsknings- fartøylene	76 750 000		76 750 000	76 750 000
	1	Oppdragsinntekter	76 750 000 (+76 750 000)	0	76 750 000 (+76 750 000)	76 750 000
4022		NIFES	86 650 000		86 650 000	86 650 000
	1	Oppdragsinntekter	86 650 000 (+86 650 000)	0	86 650 000 (+86 650 000)	86 650 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	Prop. 1 S med Tillegg 1	A, Sp, SV	AP, SP og SV (Kuf-komité)
4590		Den norske kirke	79 679 000		79 679 000	79 679 000
	2	Ymse inntekter	42 610 000 (+42 610 000)	0	42 610 000 (+42 610 000)	42 610 000
	3	Inntekter ved oppdrag	37 069 000 (+37 069 000)	0	37 069 000 (+37 069 000)	37 069 000
4592		Kirkebygg og gravplasser	20 927 000		20 927 000	20 927 000
	2	Ymse inntekter	17 467 000 (+17 467 000)	0	17 467 000 (+17 467 000)	17 467 000
	3	Leieinntekter m.m.	3 460 000 (+3 460 000)	0	3 460 000 (+3 460 000)	3 460 000
5310		Statens lånekasse for utdanning	169 120 000 (0)	169 120 000	169 120 000 (0)	169 120 000
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	21 100 000 (0)	21 100 000	21 100 000 (0)	21 100 000
	29	Termingebyr	30 420 000 (0)	30 420 000	30 420 000 (0)	30 420 000
	89	Purregebyrer	117 600 000 (0)	117 600 000	117 600 000 (0)	117 600 000
5610		Renter av lån til Nofima AS	904 000		904 000	904 000
	80	Renter	904 000 (+904 000)	0	904 000 (+904 000)	904 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	3 866 755 000 (-1 307 000)	3 868 062 000	3 866 755 000 (-1 307 000)	3 866 755 000
	80	Renter	3 866 755 000 (-1 307 000)	3 868 062 000	3 866 755 000 (-1 307 000)	3 866 755 000
		Sum inntekter	4 973 349 000 (-22 356 000)	4 995 705 000	4 995 349 000 (-356 000)	4 995 349 000
		Sum netto	58 090 380 000 (-1 409 649 000)	59 500 029 000	58 387 880 000 (-1 112 149 000)	58 387 880 000

2.4 Høyre og Fremskrittspartiet

Skole

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at et av Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringens hovedprosjekter er å realisere kunnskapssamfunnet. Regjeringen vil gjennomføre en stor satsing på kunnskap. Kunnskap gir fremtidsmuligheter for den enkelte, uansett bakgrunn, og danner grunnlaget for sosial mobilitet i samfunnet. Kunnskap er avgjørende for å styrke norsk konkurransekraft og bygge landet for fremtiden.

Disse medlemmer viser til at regjeringen styrker skolen gjennom å satse på l rerer. Ingenting betyr mer for elevenes læring enn l rerer. Disse medlemmer viser til regjeringens vilje til å gjennomføre et lærerløft. I regjeringens forslag til endringer i Prop. 1 S (2013–2014) styrkes bevilgnin-

gene til etter- og videreutdanning av lærere med over 300 mill. kroner. Antallet lærere som fra høsten 2014 f r videreutdanning innenfor strategien Kompetanse for kvalitet økes med totalt 750, til 2 600 lærere. Disse medlemmer merker seg endringene i kostnadsnøkkelen hvor staten påtar seg en større andel av kostnadene, og at satsene for vikarkostnader øker, noe som gjør det lettere for kommunene å prioritere dette. I tillegg etableres det en stipendordning for lærere som tar videreutdanning på eget initiativ. Disse medlemmer viser også til bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren som skal bidra til at utdanningsinstitusjonene har kapasitet til å gjennomføre kompetansetiltakene for lærere i årene fremover.

Disse medlemmer viser til at det er bred oppfatning om at Norge trenger flere dyktige fagfolk for å møte arbeidslivets behov for kompetanse. Norge trenger flere fagarbeidere, både innenfor privat og

offentlig sektor. Disse medlemmer viser til regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2014 hvor regjeringen foreslår å bevilge 114 mill. kroner til tiltak som skal styrke fag- og yrkesopplæringen. Dette skal gjennomføres blant annet gjennom å øke lærlingtilskuddet og stimulere flere bedrifter til å ta inn lærlinger. Regjeringen prioriterer tiltak som fører til at flere fullfører videregående utdanning.

Høyere utdanning

Disse medlemmer mener en stor satsing på høyere utdanning og forskning, gjennom både offentlig og privat sektor, vil legge grunnlaget for fremtidens arbeidsplasser i en globalisert verden. Norge er avhengig av å utvikle et kunnskapsbasert næringsliv for å hevde seg i en globalisert verden der kapital, kunnskap og arbeidsplasser beveger seg stadig raske over landegrensene. Fundamentet for vår fremtidige verdiskaping og velferd ligger i å realisere kunnskapssamfunnet. I årene som kommer vil universitets- og høyskolesektoren spille en stadig viktigere rolle for å utdanne studenter med høy kompetanse til næringsliv og offentlig sektor. Disse medlemmer viser til regjeringens ambisjon om å utvikle flere verdensledende universitetsmiljøer. Disse medlemmer synes det er svært positivt at regjeringen foreslår å styrke grunnfinansieringen av universitets- og høyskolesektoren gjennom å øke rammen for resultatbasert omfordeling av forskningsmidler (RBO) med 100 mill. kroner. Videre er det svært positivt at bevilgningene til forskning innenfor IKT, bioteknologi og nanoteknologi øker, samt at tiltakene for økt deltakelse i europeisk forskningssamarbeid styrkes.

Disse medlemmer viser videre til regjeringens forslag om å øke studiestøtten med 3,65 pst., eller 3 450 kroner, fra august 2014. Det er den største økningen på over ti år. Dette er en økning utover pris- og kostnadsvekst, og også utover forventet lønnsvekst for 2014 (som er 3,5 pst.). Disse medlemmer påpeker at dette er en tydelig oppfølging av regjeringens politiske plattform. Disse medlemmer vil videre understreke at studenter nå får studielån også for sitt første år som studenter i USA. Det gjør at det nå er mulig å ta en hel bachelorgrad i omtrent alle verdens land med full støtte fra Lånekassen. Videre vil disse medlemmer fremheve rekordsatsingen på studentboliger.

Disse medlemmer viser til regjeringens forslag om å bevilge 50 mill. kroner til modernisering av utstyrsparke i ingeniørutdanningene i 2014. Ingeniørutdanningen er avgjørende for utviklingen av nasjonalt viktige næringer og bidrar til å omsette kunnskap til verdiskaping. Et slikt moderniseringsløft vil sikre at studentene får mulighet til å tilegne seg ferdigheter

på utstyr som samsvarer godt med det de vil møte i arbeidslivet.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen foreslår 100 mill. kroner til oppgradering og rehabilitering av kjemibygget og laboratorier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) knyttet til deres ledende miljøer i energi og petroleum, herunder karbonfangst og lagring. Regjeringen ønsker å sikre at universitetet skal beholde sin ledende posisjon og støtte opp om institusjonens rolle i det høyt anerkjente europeiske konsortiet for karbonfangst og lagring, ECCSEL.

Forskning

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å bevilge 27,7 mrd. kroner til forskning og utvikling i 2014. Dette er en realvekst på om lag 3,4 pst. sammenlignet med 2013. Det er også over 320 mill. kroner mer enn det som ble foreslått av den forrige regjeringen. I tillegg kommer effekten av utvidelsen av Skattefunn-ordningen som er anslått til 160 mill. kroner. Den offentlige innsatsen økes dermed med nesten 0,5 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at regjeringen særlig har prioritert å styrke den næringsrelevante forskningen. Disse medlemmer ser det som særdeles positivt at bevilgningene til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), som stimulerer til ambisiøse FoU-satsinger i norsk næringsliv, økes med 80 mill. kroner, samt at regjeringen foreslår å bevilge 7,8 mill. kroner til 50 stillinger innenfor nærings-ph.d.-ordningen og en ny ordning med offentlig sektor-ph.d. I tillegg styrkes internasjonalisering av norsk forskning gjennom en ytterligere bevilgning på 20 mill. kroner til tiltak for økt norsk deltakelse i europeisk forskningssamarbeid.

Livslang læring

Disse medlemmer mener det er svært viktig å motvirke at folk faller utenfor arbeidslivet på grunn av svake grunnleggende ferdigheter. Derfor er det gledelig at det foreslås å øke bevilgningene til Basiskompetanse i arbeidslivet med 45 mill. kroner. Dette vil blant annet gå til å utvide BKA til også å omfatte grunnleggende ferdigheter i muntlig norsk og utvikle BKA til å omfatte mer omfattende og langvarig opplæring som skal bidra til å løfte voksne som er svake i lesing, skriving og regning.

Kirken

Disse medlemmer vil understreke at religions- og trosfrihet er en grunnleggende menneskerettighet og en forutsetning for et fritt samfunn. Regjeringens verdiforankring vil ligge i den kristne og humanistiske kulturarv. Regjeringen legger vekt på at Den norske kirke er av stor betydning for mange

nordmenn, og vil føre en politikk som sørger for at kirken opprettholder statusen som en folkekirke for alle.

2.5 Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti vil bygge samfunnet på det verdigrunnlaget som er nedfelt i vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette verdigrunnlaget tar utgangspunkt i hvert enkelt menneskes uendelige verdi, i vårt kollektive og personlige ansvar for hverandre, og ønsket om å ta vare på miljø og livsgrunnlag for kommende generasjoner.

Dette medlem viser til den spesielle situasjonen i år med regjeringsskiftet, statsbudsjettet fra den avgåtte regjeringen Stoltenberg II, og fremleggelse av en tilleggsproposisjon fra regjeringen Solberg. Kristelig Folkeparti har i denne situasjonen valgt å ikke legge frem et eget alternativt budsjettforslag.

Dette medlem viser til avtalen mellom samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, hvor det er enighet om en rekke felles politiske prosjekter og satsinger, og hvor de fire partiene er enige om å forvalte det politiske flertallet i fellesskap.

Dette medlem viser til at regjeringens tilleggsproposisjon gir et nødvendig løft på mange områder. Det blir flere sykehjemsplasser, mer midler til videreutdanning for lærere, styrking av politiet og en sterkere prioritering av verdiskaping og samferdsel, både vei og jernbane, sammenliknet med den rødgrønne regjeringens siste budsjettforslag. Dette medlem viser imidlertid til at det var behov for forbedringer også i tilleggsproposisjonen fra regjeringen.

Dette medlem viser til budsjettforliket som Kristelig Folkeparti har inngått sammen med Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre. Forliket gir familiene bedre vilkår og mer valgfrihet. Kontantstøtten økes til 6 000 kroner for ettåringene. Det gir større muligheter for dem som ønsker å være hjemme mens barna er små, mens de som ønsker å ha barna i barnehage får større muligheter til det i og med at etterspørselen etter barnehageplasser vil reduseres noe. Engangsstønaden økes med 1 000 kroner, dvs. en samlet økning på 3 500 kroner sammenliknet med de rødgrønnes budsjettforslag. Det er første gang på flere år at engangsstønaden økes. Økt engangsstønad er avgjørende for å rette opp i den store urettferdigheten mellom studenter og andre unge foreldre og dem som har vært en stund i arbeidslivet og har rett på foreldrepenger.

Dette medlem vil styrke barns livskvalitet og oppvekstvilkår ved å satse på familiene, barnehage, skole og barnevern. Familien må styrkes som barnets grunnleggende og viktigste fellesskap. Skolen skal

sammen med hjemmet danne og utdanne elevene og utruste dem for livet. Dette medlem mener at en av de beste investeringene vi kan gjøre er å investere i kunnskap og oppvekst. Norge skal være en ledende kunnskapsnasjon og et godt samfunn. Dette medlem ønsker en annen retning på sentrale områder i oppvekst- og utdanningspolitikken enn det vi har sett de siste årene.

Grunnutdanningen

Dette medlem mener regjeringen Stoltenberg II de siste årene har prioritert feil i skolepolitikken ved å satse på flere undervisningstimer for de aller minste, gratis timer i SFO, gratis frukt og grønt i skolen, og innføring av en gratis uketime kulturskole i SFO-tiden. Dette medlem vil ha en ny kurs i skolepolitikken hvor det i stedet satses på å løfte kvaliteten og gjennomstrømmingen i lærerutdanning, økt etter- og videreutdanning av lærere, og kamp mot frafallet i videregående.

Dette medlem mener læreren er skolens viktigste ressurs. Verdien av en god lærer for barns læring, trivsel og utvikling kan knapt overvurderes. Dette medlem er derfor glad for regjeringens satsing på kompetanseutvikling for lærere i tilleggsproposisjonen, hvor det samlet bevilges 312,2 mill. kroner til et lærerløft. Den foreslåtte økningen i bevilgningen til mentorordningen for nyutdannede lærere er også viktig for å kvalifisere lærere til den praktiske skolehverdagen og dempe praksissjokket mange nyutdannede lærere møter første året i læreryrket. Dette medlem ønsker på sikt å etablere en obligatorisk mentorordning for alle nye lærere. Dette medlem er også glad for den økte satsingen på ungdomstrinnet som ligger i tilleggsproposisjonen, med vekt på gjennomføring av skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, lesing, skriving og regning.

Dette medlem mener det er behov for å styrke satsingen på yrkesfagene for å sikre nok fagarbeidere, motvirke frafall og sikre at flest mulig kommer ut i arbeidslivet. Dette medlem mener regjeringens økte bevilgning til fag- og yrkesopplæringen i tilleggsproposisjonen er en god start på det yrkesfagløftet som trengs i årene fremover. Dette medlem vil spesielt fremheve det økte lærlingtilskuddet som et målrettet tiltak for å sikre at flere fullfører opplæringen og består med fag- eller svennebrev. Forhåpentlig vil det økte tilskuddet til bedrifter som har lærling med 3 500 kroner per lærling, og stimuleringsstilskuddet på 50 000 kroner til nye lærebedrifter, gi konkrete resultater i form av flere lærlingplasser.

Dette medlem viser til at mobbing i skolen er et omfattende problem. Etter en midlertidig nedgang i mobbingen på 30 pst. i perioden 2001–2004, hvor mobbing ble løftet høyt på den politiske dagsordenen,

er mobbingen tilbake på samme nivå som før 2001. Tall fra elevundersøkelsen viser at 7 pst. av alle barn i norsk skole opplever å bli mobbet. Mobbing er komplisert og følelsesladet, og det er krevende for involverte parter å løse situasjonen. Dette medlem mener foreldre, elever, lærere og skoleledere bør ha et sted å henvende seg for hjelp, rådgivning og veiledning i konkrete mobbesaker. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis politiske program for perioden 2013–2017 hvor det foreslås å opprette et mobbeombud i hvert fylke, slik det er gjort i Buskerud. Mobbeombudene skal både være en ressurs for skolene, og en instans der berørte parter kan få hjelp i konkrete fastlåste saker. Mobbeombudet skal være et felles ombud for alle barn og ungdom under opplæring og utdanning i grunnskole og på videregående nivå. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for en bevilgning på 10 mill. kroner til styrket læringsmiljø i skolen. Dette medlem forutsetter at denne bevilgningen avsettes til en egen pott som skoler, kommuner og fylkeskommuner kan søke om støtte fra til konkrete tiltak for styrket læringsmiljø i skolen, herunder prøveprosjekter med mobbeombud i ett eller flere fylker.

Dette medlem viser til at det i dag ikke gis særskilt tilskudd for friskolers og private høyskolars kapitalkostnader. Dette fører til at rammevilkårene særlig i pressområder står tilbake for tilsvarende vilkår for offentlige skoler. Siden rene kommersielle skoler ikke er tillatt, er de fleste private skolene uten stor kapital i bakhånd. Manglende støtte til husleie og kapitalutgifter har ført til en økonomisk presset situasjon i disse skolene. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for en oppstartsbevilgning til kapitaltilskudd for friskolene på 10 mill. kroner. Dette medlem vil arbeide for gradvis opptrapping av tilskuddet i kommende statsbudsjetter, samt etablering av en tilsvarende ordning med kapitaltilskudd til private høyskoler.

Dette medlem viser til at det siden 2001 har vært tverrpolitisk enighet om et ekstratilskudd til Kongshaug Musikkgymnas til dekning av kostnadene ved instrumentalopplæring. Dette medlem viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2013 foreslo å fjerne tilskuddet midt i skoleåret, men at tilskuddet likevel ble videreført i revidert budsjett for 2013. Dette medlem er tilfreds med at Kongshaug Musikkgymnas i statsbudsjettet for 2014 ligger inne med et ekstra tilskudd på 3,4 mill. kroner.

Utdanning under voksenopplæringsloven

Dette medlem mener folkehøgskolene er en viktig del av vårt utdanningssystem. Skolene er med på å utvide horisonten, skape nysgjerrighet på nye områder og lærer studentene mye om menneskelige relasjoner. Dette medlem viser til at mange unge er usikre på videre utdannings- og yrkesvalg etter avsluttet videregående opplæring, og at et år på folkehøgskole kan bidra til å modne frem et mer bevisst karrierevalg som kan forebygge frafall og avbrutte studieløp i høyere utdanning. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for en oppstartsbevilgning på 700 000 kroner til opprettelse av en ny folkehøgskole i Kristiansand.

Høyere utdanning

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i flere år har etterlyst en sterkere satsing på kunnskap, utdanning og forskning. Den rød-grønne regjeringen har i sine budsjetter nedprioritert universitets- og høyskolesektoren. Dette har skjedd i en tid hvor det har vært en eventyrlig vekst i norsk økonomi. Dette medlem mener det er et stort behov for å styrke utdanningskvaliteten gjennom å øke grunnbevilgningene til utdanningsinstitusjonene. Dette medlem mener det er positivt at regjeringen i tilleggsprosposisjonen øker grunnfinansieringen av universiteter og høyskoler, og øker den resultatbaserte andelen av finansieringen av sektoren. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for en bevilgning på 31 mill. kroner til inntil 100 nye stipendiatstillinger. Dette medlem viser til at disse stillingene skal fordeles forholdsmessig mellom offentlige og private institusjoner. De nye universitetene skal hensyntas særskilt i forbindelse med tildeling av rekrutteringsstillinger.

Dette medlem er positiv til regjeringens forslag om å opprette en masterutdanning i karriereveiledning for å styrke kvaliteten i rådgivningstjenestene i skolen. Forslaget om økte bevilgninger til utstyrssatsing i ingeniørutdanningen og oppgradering av infrastruktur, bygg og laboratorier ved NTNU støttes også av dette medlem.

Dette medlem mener det bygges for få studentboliger i forhold til behovet. Det er behov for en kraftig opptrapping i bevilgningene til nye studentboliger i årene fremover dersom en skal sikre alle studenter tak over hodet og lik rett og mulighet til utdanning. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis politiske program for perioden 2013–2017 hvor det understrekes at tilgangen på rimelige studentboliger må økes, og at det er et mål å gi tilskudd til bygging av 3 000 nye studentboliger i året.

Dette medlem viser til planene om å slå sammen dagens høgschooler i Møre og Romsdal til en ny Høgschool for Møre og Romsdal. Dette medlem viser til budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget hvor det ble bevilget 3 mill. kroner til å styrke Høgschoolsenteret i Kristiansund i påvente av en samenslåing av nevnte institusjoner.

Dette medlem viser til budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget hvor det ble enighet om å opprettholde regjeringen Stoltenbergs forslag om å styrke barnevernspedagogutdanningen gjennom en kategoriheving fra F til E i finansieringssystemet for universitet og høgschooler fra høsten 2014, noe som innebærer en økt bevilgning på 12,5 mill. kroner i 2014. Dette som et ledd i arbeidet med å øke kompetansen i barnevernet.

Trossamfunn

Dette medlem viser til at Stortinget har fastsatt at Trosopplæringsreformen skal være et 5-årig prosjekt løpende fra 1. januar 2004 og at reformen så skulle trappes opp de neste fem årene til 250 mill. kroner i 2003-kroner. Dette medlem viser til at regjeringen Stoltenberg i sitt forslag til statsbudsjett for 2014 slo fast at trosopplæringsreformen var fullfinansiert med en bevilgning på 302 mill. kroner. Dette medlem viser til at det i denne bevilgningen ikke er kompensert for lønnsvekst. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for å øke bevilgningen til trosopplæring med 15 mill. kroner til kompensasjon for lønnsvekst. Dette medlem forutsetter at bevilgningene til trosopplæring justeres for pris og lønnsvekst i kommende budsjetter.

Dette medlem viser til viktigheten av at kirken har tilgang til nye verktøy og virkemidler for å ivareta sitt samfunnsoppdrag. Dette medlem viser til at Kirkerådet og KA (Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon) i flere år har forberedt en felles plattform for kirkens digitale kommunikasjon. Dette medlem har merket seg at bevilgningen i statsbudsjettet på 13,3 mill. kroner kun dekker om lag halvparten av kostnadene ved IKT-satsingen. Dette medlem er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for å øke bevilgningen til IKT-satsingen i kirken med 9 mill. kroner.

Dette medlem mener kirkepolitikken skal støtte opp under kirkens eget mål om å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke. Dette medlem viser til at det er lokalmenighetene som representerer kirken i lokalsamfunnene. Det er nå stor prestemangel i flere deler av landet, og

den lave statlige bevilgningen har ført til en kritisk situasjon i mange bispedømmer. Dette medlem er glad for at det i komitebehandling i Stortinget er funnet rom for å øke bevilgningen til nye prestestillinger med 2 mill. kroner. Dette medlem mener det er behov for en betydelig styrking av preste-tjenesten i årene fremover.

Dette medlem viser til at Sjømannskirken ved sin tilstedeværelse i mer enn 80 land og på alle kontinent representerer en viktig trygghetsfaktor for både turister og nordmenn bosatt i utlandet. Dette medlem vil understreke betydningen av dette arbeidet og registrerer at antall sosialsaker er økende. Dette medlem har merket seg at det er gap mellom antall årsverk i utarbeidet til Sjømannskirken og det antall som ligger til grunn for tilskuddet over statsbudsjettet. Dette medlem er glad for at det i komitebehandling i Stortinget ble funnet rom for å øke bevilgningen til Sjømannskirken med 3 mill. kroner. Dette medlem mener tilskuddet til Sjømannskirken bør styrkes ytterligere i kommende budsjetter.

Dette medlem viser til slutt til at en av folkegruppene som opp gjennom historien har vært mest utsatt for forskjellsbehandling, rasisme og overgrep, er jødene. Dessverre er det godt dokumentert at antisemittisme (rasemessig begrunnet hat mot jøder) ikke er et tilbakelagt kapittel i Norge. Derfor fremmet Kristelig Folkeparti første gang vinteren 2011 forslag i Stortinget om en handlingsplan mot antisemittisme, jf. Dokument 8:95 S (2010–2011). Forslaget innebærer blant annet tiltak innen skolen, og dette medlem er tilfreds med at budsjettforliket innebærer midler til å realisere forslagene.

2.6 Venstre

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i behandlingen av finansinnstillingen primært foreslo å bevilge 60 834 129 000 kroner under rammeområde 16, noe som er 1 334 100 000 kroner mer enn det som følger av regjeringen Solbergs forslag, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Dette medlem viser til at Venstres helhetlige alternative statsbudsjett for 2014, slik det fremkommer i finansinnstillingen, tar utgangspunkt i budsjettforslaget fra den avgåtte regjeringen, jf. Prop. 1 S (2013–2014), samt den nye regjeringens tilleggsproposisjon, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Dette medlem viser til at Venstres primære forslag til bevilgning på ramme 16 ikke fikk flertall ved behandlingen av finansinnstillingen. Dette medlem viser til at regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre har inngått en avtale om statsbudsjettet for 2014, noe som medfører at Venstre danner flertall med nevnte øvrige partier for rammen på statsbudsjettet for 2014. Venstres primære

standpunkt, slik det fremgår av Venstres alternative statsbudsjett, er dog synliggjort i merknader til det enkelte kapittel og i kap. 2.6 i denne innstillingen.

Dette medlem vil påpeke at kunnskap er det viktigste Norge kan satse på i tiden som kommer, og at en slik satsing innebærer en sikring av fremtidig verdiskaping, velferd, demokrati og dannelse. For dette medlem er det et mål at Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for grunnopplæring, høyere utdanning og forskning.

I tillegg til satsingen på forskning og høyere utdanning, vil dette medlem særlig understreke betydningen av en vedvarende og sterk satsing på grunnopplæringen. Skolen er en av våre viktigste oppdragende og «dannende» samfunnsinstitusjoner.

Dette medlem vil understreke at læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring.

Dette medlem er tilfreds med at den nye regjeringen har realiseringen av kunnskapssamfunnet som en av sine hovedprioriteringer i sin regjeringsplattform. Dette medlem viser videre til vektleggingen av å satse på kunnskap i samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti. Dette medlem imøteser således regjeringens oppfølging av ambisjonene på kunnskapsfeltet gjennom de kommende budsjettbehandlinger.

Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett for 2014 samlet foreslås følgende konkrete endringer under rammeområde 16 kirke, utdanning og forskning:

Kap. post	Beskrivelse	Endring i forhold til Stoltenberg II (Prop. 1 S (2013–2014) Gul Bok)	Endring i forhold til Solberg (Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))
226.21	Pilotprosjekt barn og ungdom med skrivevansker	20,0	20,0
226.22	Kompetansehevingstiltak lærere (inkl. påbegynt satsing på kompetanseheving for ikke-kvalifiserte)	550,0	250,0
226.23	Prøveprosjekter: PhD-lærere/nye karriereveier	50,0	50,0
226.76 (Ny)	Forbedret opplegg for leksehjelp	175,0	175,0
253.70	Folkehøyskoler, inkl. oppstartsbevilgning SKAP (Mandal)	2,5	2,5
254.70	Styrket drift, studieforbundene	5,0	5,0
255.76	Styrket drift, Raftostiftelsen	2,3	2,3
257.70	Styrking av program for basiskompetanse i arbeidslivet	15,0	0,0
260.50	2 000 flere studieplasser	76,0	76,0
260.50	Økt grunnbevilgning universiteter og høyskoler	185,0	92,5
260.70		15,0	7,5
260.50	500 nye stipendiat-stillinger	156,3	156,3
260.50	100 nye postdokstillinger	31,3	31,3
260.50	Ulike pilotprosjekter, 5-årig lærerutdanning	20,0	20,0
260.50	Forbedrede rammevilkår i påvente av sammenslåing av høyskoler, Høgskolesenteret i Kristiansund.	3,0	3,0
260.50	Videreføring av regjeringen Stoltenbergs forslag om endring av finansieringskategori, barnevernspedagog-utdanningen	0,0	12,5
270.75	700 nye studentboliger – til sammen 2000 nye boliger i 2014	210,0	210,0
281.45	Utstyrsetterslep	75,0	25,0
281.50	50 nye nærings-PhD	7,8	0,0
285.52	Fri prosjektstøtte, Norges forskningsråd	50,0	50,0
285.53	Forskning klima/fornybar energi	75,0	75,0

Kap. post	Beskrivelse	Endring i forhold til Stoltenberg II (Prop. 1 S (2013–2014) Gul Bok)	Endring i forhold til Solberg (Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014))
287.21	Økte basisbevilgninger til teknisk-industrielle forskningsinstitutter	20,0	20,0
920.50	Diverse virkemidler innen næringsrettet forskning	200,0	125,0
920.51	Økt satsing på ressursforskning havbruk	20,0	0,0
928.72	Styrking av Nofima - Senter for bærekraftig akvakultur	10,0	20,0
324.70	Rehabilitering av Stavanger Domkirke	25,0	25,0
2410.50	2 000 flere studieplasser	27,4	27,4
2410.72		0,7	0,7
222.01	Endre dagens ordning med ikke-behovsprøvd læremiddel-	-0,2	-0,2
228.71	stipend til en ordning med behovsprøvd stipend.	-9,9	-9,9
228.74		-0,2	-0,2
228.75		-0,3	-0,3
228.76		-0,1	-0,1
2410.70		-33,7	-33,7
228.70	Avvikling av gratis frukt og grønt i ungdomsskolen	-2,6	0,0
228.73		-0,2	0,0
228.70	Reversering av lovfestet og -pålagt kommunal leksehjelp	-5,1	-5,1
228.73	(omfordeles til ny leksehjelpsordning)	-0,3	-0,3
571.60			
228.70	Reversering av timetallsutvidelse, innført 2010	-2,2	-2,2
228.73		-0,1	-0,1
571.60			
228.70	Reversering av lovfestet plikt for kommunen å tilby en	-2,2	0,0
228.73	gratis uke time med kulturskoletilbud i skole/SFO-tiden på	-0,1	0,0
571.60	barnetrinnet (1.- 4. trinn) 2013		
310.70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	-22,3	-22,8
340.01	Trosopplæring	-3,0	-3,0
340.75		-65,0	-65,0
340.79	Reversering av forslag om ny tilskuddspost «til disp. for uforutsette behov i Den norske kirke	0,0	-5,0
Sum ramme 16: Kirke, utdanning og forskning		1879,8	1334,1
2410.90	2000 flere studieplasser	83,0	83,0
Sum ramme 16: KUF – «under streken»		83,0	83,0
Sum ramme 16: KUF – alle endringer		1 962,8	1 417,1

I tillegg viser dette medlem til en rekke andre forslag i Venstres alternative budsjett som har relevans for utdanningsområdet, men som teknisk sett ligger under andre rammeområder enn rammeområdet 16. Dette gjelder blant annet forslaget om å bevilge 125 mill. kroner som et ledd i en fireårig satsing

for å øke antallet skolehelsesøstre og spesialpedagoger i norsk skole med 1 000, forslag om økt lærlingtilskudd til 7 500 kroner pr. år pr. kontrakt, samt forslag om å bevilge 225 mill. kroner til en påbegynt opptrapping med sikte på å gjøre alle skolebygg universelt utformet innen 2025.

2.7 Oversikt over alternative budsjettforslag i finansinnstillingen

Oversikt over tall til grunn for alternative primære forslag til netto utgiftsramme i finansinnstillingen. Bare poster med avvik.

(Endring i forhold til regjeringens forslag i parentes)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
Utgifter (i hele tusen kroner)						
200		Kunnskapsdepartementet	268 196	264 796	263 496	268 196
				(-3 400)	(-4 700)	(0)
	1	Driftsutgifter	253 967	250 767	249 267	253 967
				(-3 200)	(-4 700)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 542	11 342	11 542	11 542
				(-200)	(0)	(0)
220		Utdanningsdirektoratet	465 759	465 259	465 759	465 759
				(-500)	(0)	(0)
	1	Driftsutgifter	258 822	258 322	258 822	258 822
				(-500)	(0)	(0)
222		Statlige grunn- og videre- gående skoler og grunn- skoleinternat	90 774	90 774	90 885	90 574
				(0)	(+111)	(-200)
	1	Driftsutgifter	89 363	89 363	89 474	89 163
				(0)	(+111)	(-200)
225		Tiltak i grunnopplæringen	1 751 106	1 705 106	1 172 112	1 751 106
				(-46 000)	(-578 994)	(0)
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	155 542	155 542	165 848	155 542
				(0)	(+10 306)	(0)
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	579 300	533 300	0	579 300
				(-46 000)	(-579 300)	(0)
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lærekanidater med spesielle behov	48 798	48 798	38 798	48 798
				(0)	(-10 000)	(0)
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	1 903 310	1 916 760	1 883 316	2 398 310
				(+13 450)	(-19 994)	(+495 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	781 723	795 173	1 332 329	801 723
				(+13 450)	(+550 606)	(+20 000)
	22	Videreutdanning for ledere og skoleledere	563 600	563 600	0	813 600
				(0)	(-563 600)	(+250 000)
	23	Pilotprosjekter nye karriere- veier mv.	0	0	0	50 000
				(0)	(0)	(+50 000)
	50	Nasjonale sentre i grunn- opplæringen	93 559	93 559	89 559	93 559
				(0)	(-4 000)	(0)
	71	Tilskudd til vitensentre	44 090	44 090	41 090	44 090
				(0)	(-3 000)	(0)
	76	Tilskudd til leksehjelps- ordninger	0	0	0	175 000
				(0)	(0)	(+175 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 665 955	3 675 955 (+10 000)	3 665 800 (-155)	3 647 755 (-18 200)
	70	Private grunnskoler	1 601 993	1 601 993 (0)	1 606 363 (+4 370)	1 594 693 (-7 300)
	71	Private videregående skoler	1 410 920	1 410 920 (0)	1 410 920 (0)	1 401 020 (-9 900)
	73	Private grunnskoler i utlandet	111 458	111 458 (0)	111 713 (+255)	111 058 (-400)
	74	Private videregående skoler i utlandet	25 858	25 858 (0)	25 858 (0)	25 658 (-200)
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever	224 305	224 305 (0)	224 305 (0)	224 005 (-300)
	76	Andre private skoler	45 272	45 272 (0)	45 272 (0)	45 172 (-100)
	79	Toppidrett	38 964	38 964 (0)	34 184 (-4 780)	38 964 (0)
	82	Kapitaltilskudd til friskoler, kapital- og husleietilskudd	0	10 000 (+10 000)	0 (0)	0 (0)
253		Folkehøyskoler	743 343	744 043 (+700)	743 343 (0)	745 843 (+2 500)
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	737 519	738 219 (+700)	737 519 (0)	740 019 (+2 500)
254		Tilskudd til voksenopplæring	229 719	230 719 (+1 000)	229 719 (0)	234 719 (+5 000)
	70	Tilskudd til studieforbund	195 671	196 671 (+1 000)	195 671 (0)	200 671 (+5 000)
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre	139 623	140 173 (+550)	139 623 (0)	141 923 (+2 300)
	76	Raftostiftelsen	2 205	2 755 (+550)	2 205 (0)	4 505 (+2 300)
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	140 104	139 604 (-500)	95 104 (-45 000)	140 104 (0)
	70	Tilskudd	134 593	134 093 (-500)	89 593 (-45 000)	134 593 (0)
258		Tiltak for livslang læring	91 146	91 146 (0)	91 146 (0)	91 146 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	55 658	55 658 (0)	54 658 (-1 000)	55 658 (0)
	60	Tilskudd til karriereveiledning	30 000	30 000 (0)	31 000 (+1 000)	30 000 (0)
260		Universiteter og høyskoler	29 243 417	29 289 917 (+46 500)	29 111 993 (-131 424)	29 642 517 (+399 100)
	50	Statlige universiteter og høyskoler	28 101 645	28 148 145 (+46 500)	27 972 127 (-129 518)	28 493 245 (+391 600)
	70	Private høyskoler	1 141 772	1 141 772 (0)	1 139 866 (-1 906)	1 149 272 (+7 500)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	452 591	452 591	452 591	662 591
				(0)	(0)	(+210 000)
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	358 981	358 981	358 981	568 981
				(0)	(0)	(+210 000)
276		Fagskoleutdanning	69 679	69 679	73 729	69 679
				(0)	(+4 050)	(0)
	72	Annen fagskoleutdanning	69 679	69 679	73 729	69 679
				(0)	(+4 050)	(0)
280		Felles enheter	457 034	457 034	455 134	457 034
				(0)	(-1 900)	(0)
	51	Drift av nasjonale felles-oppgaver	146 896	146 896	144 996	146 896
				(0)	(-1 900)	(0)
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	457 639	457 639	351 722	482 639
				(0)	(-105 917)	(+25 000)
	1	Driftsutgifter	160 216	160 216	112 116	160 216
				(0)	(-48 100)	(0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	61 523	61 523	11 523	86 523
				(0)	(-50 000)	(+25 000)
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	101 849	101 849	94 032	101 849
				(0)	(-7 817)	(0)
285		Norges forskningsråd	2 996 629	2 986 629	2 941 629	3 121 629
				(-10 000)	(-55 000)	(+125 000)
	52	Forskningsformål	1 414 725	1 414 725	1 394 725	1 464 725
				(0)	(-20 000)	(+50 000)
	53	Overordnede forsknings-politiske prioriteringer	1 003 605	1 003 605	978 605	1 078 605
				(0)	(-25 000)	(+75 000)
	55	Administrasjon	278 936	268 936	268 936	278 936
				(-10 000)	(-10 000)	(0)
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak	488 440	488 440	488 440	508 440
				(0)	(0)	(+20 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	10 803	10 803	10 803	30 803
				(0)	(0)	(+20 000)
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	278 818	281 818	278 318	256 018
				(+3 000)	(-500)	(-22 800)
	70	Tilskudd til tros- og livssyns-samfunn	252 943	255 943	252 443	230 143
				(+3 000)	(-500)	(-22 800)
340		Den norske kirke	1 710 499	1 732 499	0	1 637 499
				(+22 000)	(-1 710 499)	(-73 000)
	1	Driftsutgifter	1 155 716	1 166 716	0	1 152 716
				(+11 000)	(-1 155 716)	(-3 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	37 069	37 069	0	37 069
				(0)	(-37 069)	(0)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	82 035	85 035	0	82 035
				(+3 000)	(-82 035)	(0)
	75	Trosopplæring	278 479	290 979	0	213 479
				(+12 500)	(-278 479)	(-65 000)
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 200	152 700	0	152 200
				(+500)	(-152 200)	(0)
	79	Til disposisjon	5 000	0	0	0
				(-5 000)	(-5 000)	(-5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
342		Kirkebygg og gravplasser	125 815	121 015	0	150 815
				(-4 800)	(-125 815)	(+25 000)
	1	Driftsutgifter	54 750	54 750 (0)	0 (-54 750)	54 750 (0)
	60	Rentekompensasjon kirkebygg	60 400	55 600 (-4 800)	0 (-60 400)	60 400 (0)
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	10 665	10 665 (0)	0 (-10 665)	35 665 (+25 000)
920		Norges forskningsråd	1 887 340	1 887 340	1 452 000	2 012 340
				(0)	(-435 340)	(+125 000)
	50	Tilskudd	1 522 000	1 522 000 (0)	1 452 000 (-70 000)	1 647 000 (+125 000)
	51	Tilskudd til marin forskning	238 450	238 450 (0)	0 (-238 450)	238 450 (0)
	52	Basisbevilgning primærnæringsinstitutter	126 890	126 890 (0)	0 (-126 890)	126 890 (0)
925		Havforskningsinstituttet	666 810	666 810	0	666 810
				(0)	(-666 810)	(0)
	1	Driftsutgifter	363 340	363 340 (0)	0 (-363 340)	363 340 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	297 470	297 470 (0)	0 (-297 470)	297 470 (0)
	70	Erstatningsutbetaling	6 000	6 000 (0)	0 (-6 000)	6 000 (0)
926		Drift av forskningsfartøylene	509 230	509 230	0	509 230
				(0)	(-509 230)	(0)
	1	Driftsutgifter	132 480	132 480 (0)	0 (-132 480)	132 480 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	76 750	76 750 (0)	0 (-76 750)	76 750 (0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	300 000	300 000 (0)	0 (-300 000)	300 000 (0)
927		NIFES	164 500	164 500	0	164 500
				(0)	(-164 500)	(0)
	1	Driftsutgifter	77 850	77 850 (0)	0 (-77 850)	77 850 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	86 650	86 650 (0)	0 (-86 650)	86 650 (0)
928		Marin forskning og utvikling	331 330	331 330	0	351 330
				(0)	(-331 330)	(+20 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	151 000	151 000 (0)	0 (-151 000)	151 000 (0)
	50	Tilskudd Veterinærinstituttet	47 130	47 130 (0)	0 (-47 130)	47 130 (0)
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak	10 350	10 350 (0)	0 (-10 350)	10 350 (0)
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	6 900	6 900 (0)	0 (-6 900)	6 900 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
	72	Tilskudd Nofima	85 090	85 090 (0)	0 (-85 090)	105 090 (+20 000)
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv.	27 000	27 000 (0)	0 (-27 000)	27 000 (0)
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 860	3 860 (0)	0 (-3 860)	3 860 (0)
1020		Havforskningsinstituttet		0	661 810	0
	1	Driftsutgifter	0	0 (0)	358 340 (+358 340)	0 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0 (0)	297 470 (+297 470)	0 (0)
	70	Erstatningsutbetaling	0	0 (0)	6 000 (+6 000)	0 (0)
1021		Drift av forsknings- fartøyene		0	509 230	0
	1	Driftsutgifter	0	0 (0)	132 480 (+132 480)	0 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0 (0)	76 750 (+76 750)	0 (0)
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	0	0 (0)	300 000 (+300 000)	0 (0)
1022		NIFES		0	154 500	0
	1	Driftsutgifter	0	0 (0)	67 850 (+67 850)	0 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0 (0)	86 650 (+86 650)	0 (0)
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU		0	707 670	0
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0 (0)	151 000 (+151 000)	0 (0)
	50	Tilskudd Norges forsknings- råd	0	0 (0)	240 450 (+240 450)	0 (0)
	51	Tilskudd Veterinærinstituttet	0	0 (0)	47 130 (+47 130)	0 (0)
	52	Basisbevilgning forskningsinstitutter	0	0 (0)	126 890 (+126 890)	0 (0)
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak	0	0 (0)	10 350 (+10 350)	0 (0)
	71	Tilskudd til utviklingstiltak	0	0 (0)	5 900 (+5 900)	0 (0)
	72	Tilskudd Nofima	0	0 (0)	95 090 (+95 090)	0 (0)
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv.	0	0 (0)	27 000 (+27 000)	0 (0)
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	0	0 (0)	3 860 (+3 860)	0 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
1137		Forskning og innovasjon	419 104	437 804	448 104	419 104
				(+18 700)	(+29 000)	(0)
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	242 951	251 651	255 951	242 951
				(+8 700)	(+13 000)	(0)
	51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	167 774	177 774	187 774	167 774
				(+10 000)	(+20 000)	(0)
	52	Innovasjonsaktivitet m.m.	5 000	5 000	0	5 000
				(0)	(-5 000)	(0)
	53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	3 379	3 379	4 379	3 379
				(0)	(+1 000)	(0)
1590		Den norske kirke		0	1 702 299	0
	1	Driftsutgifter	0	0	1 152 516	0
				(0)	(+1 152 516)	(0)
	21	Spesielle driftsutgifter	0	0	37 069	0
				(0)	(+37 069)	(0)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	0	0	82 035	0
				(0)	(+82 035)	(0)
	75	Trosopplæring	0	0	278 479	0
				(0)	(+278 479)	(0)
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	0	0	152 200	0
				(0)	(+152 200)	(0)
1592		Kirkebygg og gravplasser		0	65 415	0
	1	Driftsutgifter	0	0	54 750	0
				(0)	(+54 750)	(0)
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	0	0	10 665	0
				(0)	(+10 665)	(0)
2410		Statens lånekasse for utdanning	11 447 778	11 447 778	11 388 296	11 442 178
				(0)	(-59 482)	(-5 600)
	50	Avsetning til utdanningsstipend	5 424 320	5 424 320	5 366 145	5 451 720
				(0)	(-58 175)	(+27 400)
	70	Utdanningsstipend	3 140 390	3 140 390	3 140 390	3 106 690
				(0)	(0)	(-33 700)
	72	Rentestøtte	961 380	961 380	960 073	962 080
				(0)	(-1 307)	(+700)
		Sum utgifter	64 495 734	64 546 434	63 383 229	65 829 834
				(+50 700)	(-1 112 505)	(+1 334 100)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
Inntekter (i hele tusen kroner)						
3225		Tiltak i grunnopplæringen	73 882	73 882	73 929	73 882
				(0)	(+47)	(0)
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	73 882	73 882	73 929	73 882
				(0)	(+47)	(0)
3340		Den norske kirke	79 679	79 679	0	79 679
				(0)	(-79 679)	(0)
	2	Ymse inntekter	42 610	42 610	0	42 610
				(0)	(-42 610)	(0)
	3	Inntekter ved oppdrag	37 069	37 069	0	37 069
				(0)	(-37 069)	(0)
3342		Kirkebygg og gravplasser	20 927	20 927	0	20 927
				(0)	(-20 927)	(0)
	2	Ymse inntekter	17 467	17 467	0	17 467
				(0)	(-17 467)	(0)
	3	Leieinntekter m.m.	3 460	3 460	0	3 460
				(0)	(-3 460)	(0)
3925		Havforskningsinstituttet	297 470	297 470	0	297 470
				(0)	(-297 470)	(0)
	3	Oppdragsinntekter	297 470	297 470	0	297 470
				(0)	(-297 470)	(0)
3926		Drift av forsknings- fartøyene	76 750	76 750	0	76 750
				(0)	(-76 750)	(0)
	1	Oppdragsinntekter	76 750	76 750	0	76 750
				(0)	(-76 750)	(0)
3927		NIFES	86 650	86 650	0	86 650
				(0)	(-86 650)	(0)
	1	Oppdragsinntekter	86 650	86 650	0	86 650
				(0)	(-86 650)	(0)
4020		Havforskningsinstituttet		0	297 470	0
	3	Oppdragsinntekter	0	0	297 470	0
				(0)	(+297 470)	(0)
4021		Drift av forsknings- fartøyene		0	76 750	0
	1	Oppdragsinntekter	0	0	76 750	0
				(0)	(+76 750)	(0)
4022		NIFES		0	86 650	0
	1	Oppdragsinntekter	0	0	86 650	0
				(0)	(+86 650)	(0)
4590		Den norske kirke		0	79 679	0
	2	Ymse inntekter	0	0	42 610	0
				(0)	(+42 610)	(0)
	3	Inntekter ved oppdrag	0	0	37 069	0
				(0)	(+37 069)	(0)
4592		Kirkebygg og gravplasser		0	20 927	0
	2	Ymse inntekter	0	0	17 467	0
				(0)	(+17 467)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, KrF	A, Sp, SV	V
	3	Leieinntekter m.m.	0	0 (0)	3 460 (+3 460)	0 (0)
5610		Renter av lån til Nofima AS		0	904	0
	80	Renter	0	0 (0)	904 (+904)	0 (0)
5617		Renter fra Statens lånekaske for utdanning	3 868 062	3 868 062 (0)	3 866 755 (-1 307)	3 868 062 (0)
	80	Renter	3 868 062	3 868 062 (0)	3 866 755 (-1 307)	3 868 062 (0)
		Sum inntekter	4 995 705	4 995 705 (0)	4 995 349 (-356)	4 995 705 (0)
		Sum netto	59 500 029	59 550 729 (+50 700)	58 387 880 (-1 112 149)	60 834 129 (+1 334 100)

3. Merknader til kapitler på utdanningsområdet

Når det gjelder budsjettkapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

3.1 Kunnskapsdepartementet – Administrasjon

Programkategori 7.10 Administrasjon gjelder lønn og driftsutgifter i Kunnskapsdepartementet, herunder utredning og utvikling, samt drift av den norske UNESCO-kommisjonen.

Programkategori 7.30 Barnehager under Kunnskapsdepartementet blir for 2014 behandlet i Innst. 14 S (2013–2014) fra familie- og kulturkomiteen (kap. 231).

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Det foreslås en bevilgning på kr 268 196 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket av 15. november 2013 hvor bevilgningen til post 1 foreslås redusert med 3,2 mill. kroner og bevilgningen til post 21 foreslås redusert med 0,2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg fra tidligere budsjettbehandlinger at regjeringspartiene har pekt på et effektiviseringspotensial i Kunnskapsdepartementet. Disse medlemmer ber departementet realisere effektiviseringspotensialet og viser til sin omforde-

ling under punkt 2.3 foran, der post 1 er redusert med 10 mill. kroner.

3.2 Grunnopplæringen

Programkategori 7.20 Grunnopplæringen finansierer nasjonale tiltak for å styrke kvaliteten i grunnskolen og den videregående opplæringen, jf. særlig kap. 226. Enkelte særskilte skoler og friskoler som er godkjent etter privatskoleloven, finansieres også her.

Grunnopplæringen blir i all i hovedsak finansiert gjennom de frie inntektene til kommunene og fylkeskommunene (dvs. rammetilskudd og skatteinntekter), jf. kap. 571 og 572 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endringer under kapitlene 222, 225, 226 og 228, jf. nedenfor.

Kap. 220 Utdanningsdirektoratet

Det foreslås en bevilgning på kr 465 759 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at bevilgningene til post 1 reduseres med 0,5 mill. kroner mot en økning på kap. 254 post 70 og viser til omtale under kap. 254 post 70.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg fra tidligere budsjettbehandlinger at regjeringspartiene har pekt på et effektiviseringspotensial i Utdanningsdirektoratet. Disse medlemmer ber departementet realisere

effektiviseringspotensialet og viser til sin omfordeling under punkt 2.3 foran, der post 1 er redusert med 10 mill. kroner og post 21 med 5 mill. kroner.

Kap. 221 Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehagene

Det foreslås en bevilgning på kr 14 548 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til at Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG) i tillegg til grunnskolen har ansvaret for det første året i videregående opplæring. Foreldreutvalget for barnehager (FUB) har felles sekretariat med FUG.

Komiteen mener at et godt samarbeid mellom hjem og skole, og hjem og barnehage, bidrar til å gi barna trygge rammer og gode forutsetninger for et godt læremiljø. Komiteen mener at det fortsatt må satses på utvikling av et godt hjem-skole-samarbeid og dyktiggjøring av alle foreldre til å støtte, motivere og oppmuntre sine barn.

Komiteen viser til den viktige rollen Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG) har for å styrke foreldreengasjementet og samarbeidet mellom skole og hjem. Komiteen viser også til den viktige rolle FUG spiller for å ivareta foreldreperspektivet i sine innspill til Utdanningsdirektoratet og departementet. Komiteen har merket seg at FUG har utarbeidet viktig informasjonsmaterieell som på en enkel og god måte gir foreldrene bedre innsikt i hvordan de kan bidra og påvirke sine barns skolehverdag. Komiteen er tilfreds med måten FUG arbeider på for å bidra til et godt samarbeid mellom skole og hjem. Komiteen viser til Foreldreutvalget for barnehager (FUB) sin viktige rolle i å stimulere til et godt samarbeid mellom barnehage og hjem, og ivareta foreldrene sine interesser i forhold til barnehagene. Komiteen har merket seg forskning som viser at alle foreldre, uansett bakgrunn og utdanning, kan bidra positivt til barnas motivasjon og læringsutbytte. Foreldres utdanningsnivå har fortsatt stor betydning for barns læringsutbytte, men uavhengig av utdanningsbakgrunn og kunnskapsnivå vet vi det har stor betydning at foreldre er engasjert i og viser interesse for barns læring.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat

Det foreslås en bevilgning på kr 89 363 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 223 Sametinget

Det foreslås en bevilgning på kr 39 043 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 224 Senter for IKT i utdanningen

Det foreslås en bevilgning på kr 91 664 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen

Det foreslås en bevilgning på kr 1 751 106 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). Ordningen med rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg er overført fra tidligere Kommunal- og regionaldepartementet kap. 582 post 60 til kap. 225 ny post 65.

PGS (POST 1)

Komiteen registrerer at andelen eksamenssvar som leveres elektronisk gjennom Prøvegjennomføringssystemet (PGS) er 65 pst. Dette er en økning fra 62 pst. fra i fjor. En slik økning er gledelig, men komiteen vil påpeke at det er et mål å øke denne andelen ytterligere som ledd i forenkling og for å gjøre eksamensavviklingen enda mer effektiv. Komiteen merker seg også at forsøket med tilgang til Internett på eksamen skal evalueres videre.

TILSKUDD TIL OPPLÆRING AV UNGE ASYLSØKERE OG BARN AV ASYLSØKERE (POST 64)

Komiteen merker seg at det varsles et forslag om å lovfeste retten til opplæring for asylsøkere i alderen 16–18 år med virkning fra høsten 2014.

Komiteen mener at skolegang er en rett som i utgangspunktet alle barn og unge i Norge skal kunne nyte godt av, uavhengig av oppholdsstatus og bosted.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, mener en lovfesting av rett til opplæring for asylsøkere i alderen 16–18 år er et viktig tiltak for å sikre en forutsigbar, stabil og meningsfull hverdag til unge mennesker i en sårbar situasjon. I dag varierer muligheten asylsøkere får til opplæring etter hvor i landet de oppholder seg.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil i denne sammenheng trekke frem Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringens

økning i bevilgningen til opplæring av unge asylsøkere, og mener dette er nødvendig for å sikre at flere får den utdanningen de har krav på. Disse medlemmer vil videre avvente departementets eventuelle forslag om en lovfesting av retten til en slik opplæring.

RENTEKOMPENSASJON FOR SKOLE- OG SVØMMEANLEGG (POST 65)

Komiteen merker seg at ordningen med rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg flyttes over til Kunnskapsdepartementet. Komiteen viser til at rentekompensasjonsordningen har vært vellykket og i tråd med målsettingen da den ble vedtatt i 2001. Beregninger viser at over 1 200 skoler har blitt pusset opp som følge av ordningen. Dette har gitt ansatte og elever i hele landet bedre arbeidsforhold og bedre forutsetninger for læring. Komiteen er tilfreds med at rentekompensasjonsordningen videreføres.

LEIRSKOLER (POST 66)

Komiteen viser til at tilskuddsordningen til leirskoleopplæring skal stimulere kommunene til å gi alle elever et leirskoleopphold i løpet av skoletiden. Komiteen registrerer at ca. 10 pst. av alle elevene i grunnskolen planla å reise på leirskole i skoleåret 2012–2013, og at dette tallet har vært stabilt siden 2001. Komiteen mener at leirskolene og tilbud som «Hvite busser» er gode pedagogiske tilbud som gir elevene verdifulle erfaringer. Komiteen viser til at departementet har mottatt bekymringsmeldinger fra foreldre om at leirskoletilbudet ikke prioriteres av alle kommuner. Komiteen legger til grunn at departementet, i samråd med berørte interesseorganisasjoner og vertskommuner, vil se nærmere på tiltak som kan bidra til å sikre at flest mulig kommuner har mulighet til å prioritere leirskoleopphold for sine elever.

Komiteen viser til at leirskoleopphold er en verdifull opplevelse for skoleelever. Komiteen vil oppfordre regjeringen til å gå gjennom praktiseringen av gratisprinsippet slik at dette tilbudet sikres på en god måte.

Komiteen merker seg at regjeringen vil vurdere en endring av opplæringsloven for å sikre alle elever et leirskoleopphold i løpet av grunnskolen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er bekymret for at kommunene generelt pålegges for mange lovpålagte oppgaver uten at det følger med tilstrekkelig finansiering, og stiller seg derfor kritisk til at det beste tiltaket for å sikre leirskoletilbudet er nok et lovpålegg fra staten.

YRKESFAG, LÆRLINGER OG LÆREKANDIDATER (POST 70, JF. KAP. 571)

Komiteen er fortsatt bekymret over det høye frafallet innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram. Mange unge trenger særskilt tilrettelegging for å kunne gjennomføre videregående opplæring helt eller delvis. Komiteen registrerer at det har vært en vesentlig økning i søknader om tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med særskilte behov fra 2011–2012. Komiteen vil vise til tidligere merknader i tidligere budsjettbehandlinger og påpeke at slik tilrettelegging kan være ressurskrevende. Komiteen vil oppfordre departementet til å følge utviklingen nøye.

Komiteen forventer at den nye regjeringen tar tak i utfordringen med frafall i videregående skole. Tall fra SSB viser at gjennomsnittlig frafall fra videregående er på 30 pst., noe som innebærer at kun 7 av 10 som påbegynner videregående utdanning fullfører. Variasjonen mellom fylkene er stor. I Finnmark er situasjonen at slik at 7 av 10 gutter som påbegynner videregående opplæringen faller fra. Den samlede fullføringsprosenten i videregående skole i Finnmark, inkludert dem som bruker mer enn fem år på å fullføre, er på 50 pst. Dette er 20 pst. lavere enn landsgjennomsnittet. Komiteen mener utfordringen med frafall, spesielt i Nord-Norge, må tas alvorlig. At ungdom faller ut av videregående opplæring har store konsekvenser både for samfunnet og for enkeltmennesker. Komiteen mener kampen mot frafallet blir en av de viktigste oppgavene i årene framover.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er tilfreds med at departementet i budsjettet for 2014 viser en vilje og evne til å prioritere praksisbrevordningen i tråd med komiteens merknader ved tidligere budsjettbehandlinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser for øvrig til merknadene under punkt 2.3 i innstillingen.

INTERNASJONALISERING (POST 72/73)

Komiteen anser det som verdifullt å tilrettelegge for skolegang og studieopphold i utlandet både for elever og for lærere. I en globalisert verden mener komiteen at tilrettelegging for norsk deltakelse i internasjonale utdanningsprogram er viktigere enn noen gang. På denne måten kan vi oppnå økt internasjonalisering av norsk utdanning, styrke den europeiske dimensjonen og sikre at norsk utdanning hol-

der høy kvalitet. Komiteen viser for øvrig til proposisjonen.

ORGANISASJONER (POST 74)

Komiteen registrerer at øremerkingen av midler til organisasjoner foreslås redusert til 6,9 mill. kroner. Komiteen er svært opptatt av at en må intensivere arbeidet mot mobbing og forbedre trivsel i skolen. Dette henger nøye sammen med hvordan elever lærer. Komiteen mener organisasjoner som jobber mot mobbing og for et bedre læringsmiljø bør tilgodeses i tilskuddsordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Prop. 1 S (2013–2014) og understreker viktigheten av å øremerke 1 mill. kroner til Newton-rom, 1,2 mill. kroner til Foreningen Norden, 0,95 mill. kroner til Rosa kompetanse, 0,85 mill. kroner til Sex og politikk, 0,9 mill. kroner til MOT og 0,5 mill. kroner til Skeiv ungdom. Resten av bevilgningen lyses ut.

HÅNDVERKSFAG

Komiteen viser til at mange små og tradisjonelle håndverksfag er i ferd med å dø ut, og at vi i Norge mangler utdanningstilbud i mange av disse fagene. Komiteen viser i denne forbindelse til omtalen i budsjettproposisjon for Kunnskapsdepartementet for 2008 hvor bl.a. følgende ble påpekt:

«Fleire gamle handtverksfag er i ferd med å forsvinne. Dette kan føre til at viktig kompetanse går tapt. Faga er viktig å halde på, både i seg sjølve og som ein del av den norske kulturarven.»

Komiteen mener disse håndverksfagene må holdes i hevd som en viktig del av norsk håndverks-tradisjon. Disse fagene representerer kunnskap som for eksempel er en forutsetning for å kunne ta vare på og restaurere eldre kulturminner. Blant annet er urmakerutdanningen i Norge i en svært sårbar situasjon. Nisjefag av denne art kan legge grunnlag for ulike typer næringsvirksomhet.

Flere av de andre nordiske land har de samme utfordringene. Komiteen mener tettere nordisk samarbeid om utdanning innenfor små og verneverdige fag er viktig for å øke rekrutteringsgrunnlaget og for å bygge sterkere fagmiljøer.

Komiteen er kjent med at det arbeides med mulige koblinger mot høyskoler som vil jobbe med dette temaet, og imøteser departementets oppfølging av små og tradisjonelle håndverksfag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norsk handverksutvikling (NHU) siden 1995 – på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet – har hatt

det faglige og administrative ansvaret for en treårig stipendiatorordning for håndverkere. Dette medlem viser til at Venstre i tidligere budsjettbehandlinger har støttet det arbeidet Senter for immaterielt kulturarv (tidligere Norsk Håndverksregister) gjør for å ivareta de små og verneverdige håndverksfagene.

Dette medlem har i tidligere budsjettbehandlinger foreslått å gjøre stipendordningen for disse fagene permanent. Dette har ikke blitt støttet av det daværende flertallet i Stortinget.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Det foreslås en bevilgning på kr 1 903 310 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen har som mål at Norge skal være en ledende kunnskapsnasjon. Kunnskap gir fremtidsmuligheter for den enkelte, uansett bakgrunn, og danner grunnlaget for ferdigheter, holdninger, verdier og sosial mobilitet for det enkelte menneske i samfunnet.

Komiteen merker seg endringene i kostnadsnøkkelene hvor staten påtar seg en større andel av kostnadene for etter- og videreutdanning av lærere, og at satsene for vikarkostnader øker, noe som gjør det lettere for kommunene å prioritere dette. I tillegg etableres det en stipendordning for lærere som tar videreutdanning på eget initiativ. Komiteen viser også til satsingen på utarbeiding av desentralisert og nettbasert læremateriell til etter- og videreutdanning av lærere. Komiteen er positiv til dette tiltaket og har forventninger til at det vil gi flere lærere mulighet til å ta etter- og videreutdanning i hele landet. Komiteen viser også til bevilgningene til universitets- og høyskolesektoren som skal bidra til at utdanningsinstitusjonene har kapasitet til å gjennomføre kompetansetiltakene for lærere i årene fremover.

Komiteen mener læreren er skolens viktigste ressurs. Verdien av en god lærer for barns læring, trivsel og utvikling kan knapt overvurderes. Komiteen støtter forslaget om satsing på kompetanseutvikling for lærere i tilleggspolisjonen. Den foreslåtte økningen i bevilgningen til mentorordningen for nyutdannede lærere er også viktig for å kvalifisere lærere til den praktiske skolehverdagen og dempe praksissjokket mange nyutdannede lærere møter første året i læreryrket. Komiteen er også glad for den økte satsingen på ungdomstrinnet som ligger i tilleggspolisjonen, med vekt på gjennomføring av skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, lesing, skriving og regning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk

Venstreparti, vil understreke betydningen av at det kontinuerlig foregår kvalitetsutvikling lokalt, og at dette er en kjerneoppgave for den enkelte skole og de lokale myndigheter som skoleeiere. Flertallet viser til proposisjonen og omtalen av satsingen på kvalitetsutvikling i sektoren og er tilfreds med at viktige statlige støttetiltak for skole- og kvalitetsutvikling, blant annet gjennom skoleutviklingsprogram og prosjekter, videreføres i 2014.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener god kvalitet er det beste forsvar for den offentlige fellesskolen, og viser til at den rød-grønne regjeringen siden 2005 har satt i gang en rekke tiltak for å heve kvaliteten i norsk skole. Tidlig innsats er et grunnleggende prinsipp, og tiltakene er blant annet rettet mot å øke elevenes ferdigheter i lesing, skriving og regning, utvikle en mer praktisk, variert og relevant opplæring og innføre valgfag på ungdomstrinnet, redusere frafallet i videregående opplæring gjennom Ny GIV-prosjektet, mer yrkesretting av fellesfagene i fag- og yrkesopplæringen og kompetanseheving for lærere og skoleledere. Disse medlemmer er svært tilfreds med at tiltakene som iverksettes er kunnskapsbaserte og har bred tilslutning blant lærere, skoleledere, elever, foreldre og skoleeiere.

Disse medlemmer viser til at læreren er den viktigste faktoren for elevenes læring. For å sikre godt læringsutbytte hos elevene trengs det lærere som er faglig og pedagogisk sterke og trygge i undervisningssituasjonen. Disse medlemmer vil påpeke at det er bred politisk enighet om behovet for å løfte lærernes kompetanse. Kompetanseutvikling blant ansatte er et viktig arbeidsgiveransvar og fordrer at skoleeierne gir kompetanseutvikling prioritet framover. Disse medlemmer viser i den forbindelse til merknad nedenfor under post 22.

Disse medlemmer viser til proposisjonen og er enig i at innføringen av valgfag er et viktig element i arbeidet med å utvikle ungdomstrinnet. Men for å nå målene om en opplæring der elevene lærer gjennom å gjøre, bruke og erfare selv, er det nødvendig med flere tiltak, slik regjeringens femårige strategi for ungdomstrinnet innebærer.

Disse medlemmer viser for øvrig til merknad med hovedprioriteringer under punkt 2.3 i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at et av Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringens hovedprosjekter er å realisere kunnskapssamfunnet. Regjeringen vil gjennomføre en stor satsing på kunnskap. Kunnskap gir fremtidsmuligheter for den enkelte, uansett bak-

grunn, og danner grunnlaget for sosial mobilitet i samfunnet. Kunnskap er avgjørende for å styrke norsk konkurransekraft og bygge landet for fremtiden.

Disse medlemmer viser til at regjeringen styrker skolen gjennom å satse på læreren. Ingenting betyr mer for elevenes læring enn læreren. Disse medlemmer viser til regjeringens vilje til å gjennomføre et lærerløft. I regjeringens forslag til endringer i Prop. 1 S (2013–2014) styrkes bevilningene til etter- og videreutdanning av lærere med over 300 mill. kroner. Antallet lærere som fra høsten 2014 får videreutdanning innenfor strategien Kompetanse for kvalitet, økes med totalt 750 til 2 600 lærere.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti ønsker på sikt å etablere en obligatorisk mentorordning for alle nye lærere.

YRKESFAG

Komiteen viser til at det er bred oppfatning om at Norge trenger flere dyktige fagfolk for å møte arbeidslivets behov for kompetanse. Norge trenger flere fagarbeidere, både innenfor privat og offentlig sektor.

Komiteen mener det er behov for å styrke satsingen på yrkesfagene for å sikre nok fagarbeidere, motvirke frafall og sikre at flest mulig kommer ut i arbeidslivet. Komiteen mener regjeringens økte bevilgning til fag- og yrkesopplæringen i tilleggspolisjonen er en god start på det yrkesfagløftet som trengs i årene fremover. Komiteen støtter økt lærlingtilskudd som et målrettet tiltak for å sikre at flere fullfører opplæringen og består med fag- eller svennebrev. Forhåpentlig vil det økte tilskuddet til bedrifter som har lærling med 3 500 kroner per lærling, og stimuleringstilskuddet på 50 000 kroner til nye lærebedrifter, gi konkrete resultater i form av flere lærlingplasser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til regjeringens forslag om å bevilge 114 mill. kroner til tiltak som skal styrke fag- og yrkesopplæringen. Dette skal gjennomføres blant annet gjennom å øke lærlingtilskuddet og stimulere flere bedrifter til å ta inn lærlinger. Flertallet er kjent med at det i forbindelse med kontroller utført av arbeidstilsynet har blitt gitt forbud mot å bruke gammelt farlig verktøy i videregående yrkesskoler.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringen med dette prioriterer tiltak som fører til at flere fullfører videregående utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringen Stoltenberg IIs satsing på fag- og yrkesopplæringen, med blant annet økt fleksibilitet, mer yrkesretting, tidligere og hyppigere veksling mellom opplæring i skole og bedrift. Disse medlemmer støtter derfor forslag i tilleggsproposisjonen om å heve lærlingtilskuddet, satsing på yrkesretting, bruk av vekslingsmodeller og å legge til rette for mer hospitering i bedrift for lærere.

FYSISK AKTIVITET

Komiteen viser til at fysisk aktivitet er viktig for normal vekst og utvikling hos barn og unge. Regelmessig fysisk aktivitet øker konsentrasjonsevnen, gir mer fysisk og psykisk overskudd, bedrer humøret og øker selvtilliten. Ved å utnytte tiden til regelmessig fysisk aktivitet i skoler og barnehager vil man kunne gi barna bedre forutsetninger for læring og samtidig øke trivselen og forebygge psykiske problemer.

Komiteen viser til at Helsedirektoratet har gitt klare minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet både for barn og voksne. Voksne bør drive moderat fysisk aktivitet i minst 30 minutter hver dag. For barn og unge anbefaler Helsedirektoratet variert fysisk aktivitet i minst 60 minutter hver dag med både moderat og høy intensitet. Variert lek og trening av ulik intensitet anbefales.

Komiteen viser til at aktivitetsnivået ifølge helsedirektoratet er urovekkende lavt blant barn og unge. Fallet i aktivitetsnivå fra 9 til 15 år er dramatisk. I aldersgruppen 6–9 år oppfyller mer enn 80 pst. anbefalingen om minst 60 minutter daglig fysisk aktivitet. Blant 15-åringene derimot er det kun halvparten som oppfyller anbefalingen. En gjennomsnittlig 15-åring bruker en større andel av sin våkne tid til stillesitting enn en gjennomsnittlig 65–85-åring. 15-årige jenter sitter i gjennomsnitt stille mer enn 70 pst. av våken tid i døgnet.

Komiteen støtter at det i statsbudsjettet bevilges midler til opprettelse av Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet i barnehager og skole. Senteret skal være et nasjonalt ressursenter som skal medvirke til at kunnskap og rettledning om hvordan god ernæring og daglig fysisk aktivitet kan være en naturlig integrert del av barnehage- og skolehverdagen.

Komiteen mener kommunene og skolene kan utnytte det lokale handlingsrommet bedre, bl.a. gjennom å organisere skoledagen med noen lengre pauser som gir elevene større mulighet til å være fysisk aktive. Slik aktivitet kan tilrettelegges både i skolens utemiljø og i gymsaler eller andre egnede fellesrom innendørs. Komiteen vil også peke på at det i mange fag kan være helt naturlig å inkludere under-

visningsmetoder som innebærer undervisning ute, der elevene kan kombinere faglige aktiviteter med fysisk aktivitet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til høringsinnspill til statsbudsjettet fra Aktivitetsalliansen og Friluftsrådene Landsforbund med forslag om å innføre en time daglig fysisk aktivitet i skolen. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti tidligere har tatt til orde for dette i Dokument 8:23 S (2012–2013) om tiltak for økt fysisk aktivitet og bedre folkehelse. Dette medlem viser til at et bredt flertall i Stortinget under behandlingen av folkehelsemeldingen våren 2013, jf. Innst. 478 S (2012–2013), sluttet seg til at det må vurderes hvordan skoledagen kan organiseres slik at elevene sikres minst én time fysisk aktivitet hver dag. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan skoledagen kan organiseres slik at elevene sikres minst én time fysisk aktivitet hver dag, innenfor dagens timetall.»

SÆRSKILTE DRIFTSUTGIFTER (POST 21)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er glad for at det i budsjettforliket mellom de fire partiene i Stortinget ble funnet rom for en bevilgning på 10 mill. kroner til styrket læringsmiljø i skolen. Flertallet forutsetter at denne bevilgningen avsettes til en egen pott som skoler, kommuner og fylkeskommuner kan søke om støtte fra til konkrete tiltak for styrket læringsmiljø i skolen, herunder prøveprosjekter med mobbeombud i ett eller flere fylker.

Flertallet foreslår at bevilgningene til post 21 reduseres med 0,550 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 255 post 76 og viser til omtale under kap. 255 post 76.

Flertallet viser til at mobbing i skolen er et omfattende problem. Etter en midlertidig nedgang i mobbingen på 30 pst. i perioden 2001–2004, hvor mobbing ble løftet høyt på den politiske dagsordenen, er mobbingen nå tilbake på samme nivå som før 2001. Tall fra elevundersøkelsen viser at 7 pst. av alle barn i norsk skole opplever å bli mobbet. Mobbing er komplisert og følelsesladet, og det er krevende for involverte parter å løse situasjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at opplæringsloven slår fast at alle elever har rett til et godt læringsmiljø, noe som blant annet innebærer at den enkelte elev er

inkludert i et fellesskap og ikke utsettes for mobbing. Et godt læringsmiljø er en forutsetning for læring og utvikling hos den enkelte elev. Flere studier viser at gode faglige prestasjoner hos elevene ofte henger sammen med gode læringsmiljøet.

Disse medlemmer har merket seg at Elevundersøkelsen for 2012 viser at 6,8 prosent av elevene opplever mobbing 2 til 3 ganger i måneden eller mer. Dette tallet har holdt seg stabilt siden 2008 med en svak nedgang. Dette viser at antallet elever som utsettes for mobbing er altfor høyt.

Disse medlemmer viser til at den avgåtte regjeringen gjorde en rekke grep for å intensivere arbeidet mot mobbing i skolen. Ett av tiltakene er at skoler som har hatt høy forekomst av mobbing over tid, fra høsten 2013 får ekstra oppfølging og veiledning fra Utdanningsdirektoratet. Den rød-grønne regjeringen initierte den nasjonale strategien «Bedre læringsmiljø 2009–2014». Strategien er konsentrert om ulike konkrete tiltak i arbeidet mot mobbing. Som et ledd i dette arbeidet satte den rød-grønne regjeringen i tillegg fokus på denne problematikken blant annet ved å be fylkesmennene prioritere oppfølgingen av det psykososiale miljøet ved skolene i et felles nasjonalt tilsyn i 2010, våren 2011 og høsten 2011. Tilsynet avdekket at oppfølgingen av det regelverket som finnes ikke er god nok, verken på skolenivå, på skoleeiernivået eller hos fylkesmannen. Men mobbing løses ikke av skolen alene. Den rød-grønne regjeringen initierte derfor i 2010 også kampanjen «Manifest mot mobbing 2010–2014» som et ledd i arbeidet med å forplikte skoleeierne til et samarbeid for å redusere mobbing lokalt i den enkelte kommune. Kulturlivet, idretten og andre arenaer for barn og unge er invitert til å ta del i kampen mot mobbing. Også helsearbeidere på alle nivåer spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Disse medlemmer vil også understreke at foreldre har et ansvar. Men undersøkelser viser at foreldre også selv blir ofre når det skjer mobbing. Disse medlemmer mener derfor at foreldre må involveres mer, og skolemiljøutvalgene må aktivt med i kampen mot mobbing på hver eneste skole. Disse medlemmer viser for øvrig til at den rød-grønne regjeringen i august 2013 nedsatte et utvalg for å vurdere dagens regelverk og behovet for nye virkemidler i arbeidet mot mobbing. Disse medlemmer viser til at den rød-grønne regjeringen bevilget midler til evaluering av et utviklingsprosjekt med kommunale beredskapsteam i vanskelige mobbesaker, og mener dette vil gi kunnskap om hvordan en slik organisering best kan videreføres.

Disse medlemmer mener slike styrkingstiltak og strategier har en langt viktigere funksjon for å forhindre og håndtere mobbing i skolen enn opprettelse av mobbeombud i hvert fylke. Disse medlemmer viser for øvrig til at Barneombudet har fått

utvidet sitt arbeid til også å bistå elever og foreldre i mobbesaker og skal som uavhengig ombud ivareta en slik funksjon på nasjonalt nivå. Disse medlemmer støtter på denne bakgrunn ikke et forslag om etablering av fylkesvise mobbeombud.

Disse medlemmer foreslår å øke innsatsen for et bedre læringsmiljø ved å øke bevilgningen til tiltak som gir skoleeierne veiledning og målrettet støtte i arbeidet mot mobbing gjennom strategien «Bedre læringsmiljø 2009–2014». Disse medlemmer ønsker en omfordeling som styrker læringsmiljøet med 7 mill. kroner til dette formålet og viser til disse partiers prioriteringer under punkt 2.3.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener foreldre, elever, lærere og skoleledere bør ha et sted å henvende seg for hjelp, rådgivning og veiledning i konkrete mobbesaker. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis politiske program for perioden 2013–2017 hvor det foreslås å opprette et mobbeombud i hvert fylke, slik det er gjort i Buskerud. Mobbeombudene skal både være en ressurs for skolene, og en instans der berørte parter kan få hjelp i konkrete fastlåste saker. Mobbeombudet skal være et felles ombud for alle barn og ungdom under opplæring og utdanning i grunnskole og på videregående nivå.

Vekslingsmodell

Komiteen mener at en tidligere kopling mellom teori og praksis vil øke læringsutbyttet og motivasjonen for elevene innen yrkesopplæringen.

Komiteen viser til behandlingen av Meld. St. 20 (2012–2013) der Stortinget etter forskningsbasert evaluering av Kunnskapsløftet (fra 2006–2012) initierte forsøk med en vekslingsmodell som vil muliggjøre økt faglig fordypning og bedre progresjon for elevene.

Komiteen støtter forslaget i proposisjonen om å utvide forsøket i 2014.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er tilfreds med at forsøket med vekslingsmodellen kom på plass, men beklager at regjeringen Stoltenberg II brukte svært lang tid på å initiere et slikt forsøk på tross av en rekke forslag fra Høyre og Fremskrittspartiet i forrige periode. Disse medlemmer viser til Høyres yrkesfagløft 2010, Dokument 8:52 S (2009–2010), som ikke fikk tilslutning fra det daværende flertall i Stortinget.

Yrkesretting av fellesfag

Komiteen mener yrkesretting av de teoretiske fellesfagene i yrkesopplæringen er viktig for å gjøre undervisningen mer motiverende, og slik at elevene

lettere ser den direkte nytten og relevansen av det yrkesfagprogrammet de går på og deres framtidig yrke.

Komiteen viser til proposisjonen og støtter forslaget om økt bevilgning til FYR-prosjektet slik at flere lærere kan skolerer i 2014.

Hospitering i bedrift

Komiteen ser på hospitering for lærere i bedrift og ulike yrkesgrupper i skolen som et viktig tiltak for å oppdatere kunnskap og kompetanse til lærere og instruktører slik at undervisning i yrkesfagopplæringen blir mer relevant.

Komiteen vil også understreke at det er viktig at ulike yrkesgrupper inviteres til å hospitere i skolen på yrkesfagene. Dette vil gi elevene god og reell kunnskap om det yrket som de utdanner seg til.

Komiteen viser til proposisjonen og støtter forslaget om å styrke hospiteringsordningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, fremmer forslaget i tilleggsproposisjonen om å styrke hospiteringsordningen med 4 mill. kroner.

KOMPETANSEUTVIKLING – STYRKING (POST 21)

Komiteen viser til at nettbasert etter- og videreutdanning til lærere gir gode resultat. Tilbudet brukes i store deler av landet. Komiteen støtter regjeringens forslag om å utvikle nettbaserte videreutdanningstilbud, blant annet gjennom bruk av internettbaserte åpne nettkurs (Massive Open Online Courses – MOOC) og andre gruppebaserte løsninger. Det foreslås 10 mill. kroner til et utviklingsprosjekt.

Komiteen er også positiv til at det foreslås 15 mill. kroner til utvikling av studietilbud i regneopplæring og til utvikling av fjernstudium som videreutdanningstilbud for lærere.

Komiteen er fornøyd med at regjeringen vil videreføre og trappe opp satsingen på ungdomstrinnet gjennom strategien Ungdomstrinn i utvikling 2012–2017, jf. Meld. St. 22 (2010–2011). Satsingen omfatter skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, lesing, skriving og regning. Målet er at alle skoler med ungdomstrinn skal delta i løpet av perioden. For å gi skolene bedre rammevilkår for gjennomføring av skolebasert kompetanseutvikling, er bevilgningen til formålet økt med 16,5 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen er kjent med at nye lærere ønsker og har behov for god veiledning for å kvalifiseres til den praktiske skolehverdagen. Veiledningen er en viktig del av lærernes kompetanseutvikling. Komiteen merker seg at regjeringen følger opp dette og øker foreslått bevilgning til mentorordningen i pro-

grammet Veiledning av nyutdannede med 10 mill. kroner.

Komiteen er positiv til regjeringens forslag om å utvide kompetanseutviklingstiltaket på 5.–7. trinn som er planlagt i Finnmark. Tiltaket innebærer å gi alle aktuelle lærere på 5.–7. trinn et tilbud om tre dagers skolering etter samme mal som i Ny GIV Overgangsprosjektet. Komiteen slutter seg til at ordningen utvides med to nye fylker som har lav gjennomføringsgrad i videregående skole.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener det er av stor betydning at det er et godt samspill mellom opplæring og næringsliv. Tilbakemeldinger viser at samarbeidet bør styrkes. Flertallet mener det er viktig å styrke bevilgningen til Lektor II-ordningen. Flertallet er derfor enig når regjeringen i tilleggsproposisjonen foreslår å reversere reduksjonen i bevilgningen til Lektor II-ordningen. Flertallet ser på ordningen som et verdifullt tiltak for å knytte opplæring og næringsliv sammen, og er derfor positiv til regjeringens forslag om å øke bevilgningen med 3,8 mill. kroner for å opprettholde dagens aktivitet.

VIDEREUTDANNING AV LÆRERE (POST 22)

Komiteen viser til at regjeringen foreslår å opprette en ny post 22 Videreutdanning for lærere og skoleledere. Her samles bevilgningene til videreutdanning, både Kompetanse for kvalitet og stipendordningen.

Komiteen mener det er av avgjørende betydning at vi har kompetente og motiverte lærere i grunn- og videregående skole. I vårt moderne samfunn er det et stadig økende behov for kontinuerlig å oppdatere seg i forhold til sitt eget fagfelt, og lærere som yrkesgruppe er intet unntak. Komiteen vil derfor påpeke at det er nødvendig for lærere i grunn- og videregående skole å ha mulighet til systematisk å både fornye og komplettere sin fag- og yrkeskompetanse.

Komiteen viser til at Stortinget har vedtatt en egen strategi for videreutdanning av lærere, «Kompetanse for kvalitet», som nå er inne i sin andre strategiperiode. Gjennom strategien har skoleeiere, lærere og nasjonale utdanningsmyndigheter siden 2009 brukt betydelige ressurser på videreutdanning i prioriterte fag og områder.

Komiteen støtter forslaget om å etablere en stipendordning der om lag 450 lærere kan få 100 000 kroner i stipend for å ta videreutdanning på 30 studiepoeng i prioriterte fag, spesielt i matematikk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig

Folkeparti og Venstre, fremmer bevilgningsforslaget i tilleggsposisjonen og foreslår at 50 000 kroner utbetales til læreren på forskudd og 50 000 kroner utbetales når studiet er fullført og bestått. På bakgrunn av dette foreslår flertallet at det legges inn en tilsagnsfullmakt på kap. 226 post 22 i tilknytning til stipendordningen, begrenset oppad til 22,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil peke på den økte satsingen på videreutdanning for lærere. Regjeringen legger til rette for at 750 flere lærere og 100 flere skoleledere kan ta videreutdanning høsten 2014. Det legges særlig vekt på matematikk og naturfag. Disse medlemmer er tilfreds med at regjeringen prioriterer videreutdanningsplasser innen matematikk og naturfag. Behovet for kompetanseheving på realfagsområdet er stort, og det er mange søknader fra lærere som vil ta videreutdanning nettopp på dette fagområdet. Grunnsatsen og statens andel av vikarutgifter økes betydelig. Videre vil disse medlemmer påpeke at regjeringen etablerer en stipendordning der ca. 450 lærere kan få 100 000 kroner i stipend for å ta videreutdanning på 30 studiepoeng i prioriterte fag, særlig matematikk. Regjeringen bevilger 32,5 mill. kroner til dette tiltaket. Disse medlemmer vil også understreke regjeringens satsing på skolelederutdanning og at det brukes betydelige ressurser på å øke universiteters og høyskolars kompetanse og kapasitet innen etter- og videreutdanning av lærere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at kompetanseutviklingen er et kommunalt og fylkeskommunalt skoleeieransvar som må være forankret i lokale behov i den enkelte kommune og fylkeskommune, på den enkelte skole og hos den enkelte lærer. Samtidig har statlige utdanningsmyndigheter et medansvar og en rolle i utviklingen av etter- og videreutdannings tilbudet. Et godt samspill mellom utdanningstilbydere, skoleeiere, statlige myndigheter og arbeidstakerorganisasjonene er en forutsetning for å få til en god etter- og videreutdanning.

I strategien Kompetanse for kvalitet 2012–2015 er det allerede definert hvilke fag som skal prioriteres i denne strategiperioden. Samtidig åpnes det for å søke på andre fag og områder ut fra lokale behov. Det er videre nedfelt i strategien at i utdanningstilbudene skal skoleeierne normalt prioritere lærerne ved skoler og i fag med store mangler i faglig kompetanse.

Disse medlemmer mener at en økning i antall plasser til videreutdanning av lærere og skolelærere ikke skal begrenses til to fag. Tildeling av plasser bør være i tråd med prioriteringen for inne-

værende strategiperiode og slik møte skolenes reelle behov for kompetanseutvikling.

Komiteen støtter forslaget om å styrke de økonomiske insentivene som ligger i strategien gjennom økning av grunnsatsen for vikarkostnader og en økt statlig andel av vikarutgiftene som påløper når lærere er ute i utdanning. Komiteen mener dette vil gi en fordeling av kostnadene som vil legge enda bedre til rette for at skoler og lærere gis økonomisk mulighet til å ta del i kompetanseutviklingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at statens andel av vikarutgiftene økes fra 50 pst. til 75 pst. for matematikk og naturfag, og fra 50 pst. til 60 pst. for andre fag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil understreke regjeringens substansielle satsing på etterutdanning av lærere og den bedrede kostnadsnøkkel på området.

Komiteens medlem fra Venstre viser til tidligere forslag fra Venstre i Dokument nr. 8:81 (2005–2006) om å innføre et kompetanseår for lærere i grunn- og videregående skole, Dokument nr. 8:47 (2007–2008) om et lærerløft for lærere i grunn- og videregående skole, samt forslag i samtlige budsjettbehandlinger – som alle har tatt til orde for en betydelig styrking av lærernes kompetanseheving.

Dette medlem viser til at den avgåtte regjeringen etterkom Venstres ønske om å få på plass en systematisk ordning for videreutdanning av lærere, men at dimensjonene i ordningen var – og er – langt under det Venstre har tatt til orde for. Det finnes heller ikke noen økning til formålet i Prop. 1 S (2013–2014). På denne bakgrunn mener dette medlem at økningen til lærernes kompetanseheving som foreslås i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) viser riktig retning. Tilsvarende er dette medlem tilfreds med at det foreslås en endring av finansieringsnøkkel knyttet til lærernes videreutdanning, hvilket innebærer at staten tar en større del av kostnadene. Dette er i tråd med tidligere forslag fremmet av Venstre, jf. bl.a. Dokument nr. 8:145 S (2009–2010) om å øke den statlige finansieringen knyttet til dagens ordning for videreutdanning av lærere.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det settes av 550 mill. kroner mer til kompetanseheving av lærere enn hva som fremkommer av Prop. 1. S (2013–2014), og ca. 250 mill. kroner mer enn hva som samlet fremkommer av Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). Med Venstres finansieringsopplegg vil langt flere lærere få muligheten til kompetansehevende videreutdanning sett i for-

hold til både den avgåtte og den nye regjeringens bevilgningsnivå. I tillegg mener Venstre at det må igangsettes et særskilt kompetansehevingsløft for de ca. 10 000 ikke-kvalifiserte lærerne i grunnskolen, noe bevilgningsnivået i Venstres alternative statsbudsjett hensyntar.

Dette medlem viser til Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) hvor det fremgår at økningen i antall lærere som skal få videreutdanning begrenses til fagene matematikk og naturfag. Dette medlem er kritisk til en slik begrensning da lærerens formelle kompetanse er av betydning i alle fag, ikke bare i matematikk og naturfag. Videre er det ulike behov rundt om i landet, og den enkelte lærer og skolens behov bør i større grad være styrende for hvilke fag man ønsker styrket kompetanse i.

LÆRERREKRUTTERING

Etter komiteens mening er mangelen på lærere en av de største utfordringene norsk skole står overfor i årene som kommer. Komiteen mener at det ut over GNIST-kampanjen må etableres andre tiltak for å sikre tilstrekkelig mange lærere i norsk skole.

Komiteens medlem fra Venstre viser i denne sammenheng til Dokument nr. 8:68 (2006–2007), jf. Innst. S. nr. 239 (2006–2007), om å utarbeide forpliktende nasjonale rekrutteringsplaner for å sikre tilstrekkelig antall kvalifiserte lærere i grunn- og videregående skole. I representantforslaget påpekes det at minimum fire elementer må vektlegges i utarbeidelsen av en nasjonal rekrutteringsplan for lærere. For det første må planen inneholde strategier for å gjøre læreryrket mer attraktivt og dermed få flere til å velge å bli lærere. For det andre må det utvikles strategier for å rekruttere lærere fra andre relevante yrker, for eksempel gjennom å etablere særskilte pedagogiske kvalifiseringsstipend. For det tredje må man styrke og sikre systematisk kompetanseheving hos lærere. For det fjerde må man igangsette målrettede seniortiltak for å beholde verdifull kompetanse lengst mulig i skolen. Dette medlem legger til grunn at den nye regjeringen vil følge opp rekrutteringsinnsatsen langs disse linjene.

Dette medlem viser til Venstres engasjement for å sikre bedre karriereveier i norsk skole, samt å øke innslaget av doktorgradsutdannede som underviser i grunnopplæringen. Det henvises i denne forbindelse til Dokument 8:27 S (2012–2013), jf. Innst. 213 S (2012–2013), om å øke antallet undervisningspersonell med doktorgrad og sikre flere karriereveier i skolen. Dette medlem viser til at følgende konkrete forslag ble fremmet i Dokument 8:27 S (2012–2013):

«Stortinget ber regjeringen innføre et prøveprosjekt med ekstra lønnstilskudd for doktorgradsutdannede personer som underviser i grunnopplæringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2013.»

«Stortinget ber regjeringen legge fram sak om flere karriereveier i skolesektoren, samt tiltak for å øke antallet doktorgradsutdannede personer inn i skolen.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for en gjennomgang og modernisering av stillingskategoriene for undervisningspersonell, slik at stillingskategoriene bedre reflekterer kompetanse og faglig bakgrunn. Arbeidet skal gjøres i samråd med partene i skolesektoren.»

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det i tråd med ovenstående foreslås å bevilge 50 mill. kroner for å innføre et prøveprosjekt med ekstra lønn for doktorgradsutdannede som underviser eller vil undervise i grunnopplæringen, samt å forberede innføringen av en karriereform i skolesektoren.

LÆRERTETTHET (POST 62)

Komiteens medlem fra Venstre er positiv til tilskudd over statsbudsjettet for styrket lærertetthet, men mener tilskuddets nåværende innretning ikke er optimalt utformet. Tilskuddet går i dag til kommuner med skoler med en gjennomsnittlig gruppestørrelse på over 20 elever pr. lærer på ungdomstrinnet og som har grunnskolepoeng under snittet for landet. Dette betyr at de kommunene som selv har tatt tak i utfordringene ved sine skoler og valgt å styrke lærertettheten ved hjelp av egne, frie inntekter, ikke vil kvalifisere til å få tilskudd. Dette medlem ber derfor departementet om å endre innretningen slik at disse kommunene ikke blir «straffet» for å ha vært tidlig ute med å løfte enkeltklasser og -skoler.

Dette medlem mener at det vil være en god løsning å innrette ordningen slik at den innebærer statlig tilbud om inntil 50 pst. finansiering av lærerstillinger i kommuner med lav lærertetthet. En slik innretning vil ha flere fordeler i forhold til regjeringen Stoltenberg IIs opplegg; den vil utløse og være insentiv til lokal prioritering, den vil gi større fleksibilitet innenfor den enkelte kommune og de bevilgede midlene vil strekke dobbelt så langt. Dette medlem viser til at også KS uttrykte seg kritisk til innretningen av tilskuddet under høringen om statsbudsjettet for 2013.

LEKSEHJELP

Komiteen mener at leksehjelp er et viktig tiltak som gir bedre tilrettelegging av opplæringen for den enkelte elev. Dette forutsetter imidlertid at leksehjelpen er riktig innrettet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at Stortingets tidligere flertall har lovfestet gratis leksehjelp for elever på 1.–4. trinn og SFO, men at disse partier stemte imot dette, jf. Innst. 279 L (2009–2010). Flertallet mener at leksehjelpsordningen som er innført i beste fall kan karakteriseres som en uklar ordning som er «pådyttet» skoleeierne. Flertallet er kjent med at mange er kritiske til innretningen av dagens lovfestede ordning. Flertallet mener at det var betenkelig å innføre en lovfestet ordning som skal gi leksehjelp med ufaglærte, og endog binde denne opp i leksehjelp kun for 1.–4. trinn når mange elever, foreldre og skoler ser det som mer hensiktsmessig med leksehjelp på ungdomstrinnet.

Flertallet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre, hvor regjeringen bes «utrede et endret opplegg for leksehjelp med sikte på å avvikle den lovfestede ordningen og erstatte denne med en ordning hvor den enkelte skole/kommune selv kan organisere leksehjelpen ut i fra egne behov». Flertallet er tilfreds med dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen Stoltenberg II har implementert en rekke tiltak i retning av en mer helhetlig skoledag for elevene. Obligatorisk leksehjelp fra 1.–4. trinn er et av disse tiltakene. GSI-tall fra skoleåret 2012–2013 viser at så mange som halvparten av alle 1.–4. klassinger benytter seg av leksehjelpsordningen. Barnetilsynsundersøkelsen til Statistisk sentralbyrå (SSB) fra 2010–2011 viser at de som oftest benytter ordningen er barn av foreldre med lav utdanning, barn i lavinntektsfamilier og barn av minoritetsspråklige foreldre. Disse medlemmer mener at leksehjelpen er med på å legge forholdene til rette for bedre læring for alle elever, uavhengig av sosial bakgrunn. Disse medlemmer viser til regjeringen Stoltenberg IIs varslede endring av leksehjelpsordningen som ville gjøre tilbudet mer fleksibelt, ved at skolene skal kunne disponere time-ene med leksehjelp fritt mellom 1. til 4. trinn.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det i stedet for dagens lovpålagte ordning foreslås å bevilge 175 mill. kroner til leksehjelpstiltak i regi av skoleeiere og frivillige organisasjoner, hvor kommunene skal være den koordinerende part. Kommunene bør prioritere å tilby leksehjelp på ungdomstrinnet fremfor 1.–4. trinn, og sikre at leksehjelperne har tilfredsstillende faglig kompetanse.

HANDLINGSPLAN MOT ANTISEMITTISME

Komiteen viser til at jødene er en av folkegruppene som har vært mest utsatt for forskjellsbehandling, rasisme og overgrep opp gjennom historien. Komiteen viser også til at det er godt dokumentert at antisemittisme fremdeles er et problem i det norske samfunnet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er derfor tilfreds med at det i budsjettet er funnet rom for en bevilgning på 5 mill. kroner til en handlingsplan mot antisemittisme, der 4 mill. kroner er satt av til tiltak i skolen. Flertallet forutsetter at midlene benyttes til tiltak for å styrke undervisningen om antisemittisme, og støtter prosjekter og tiltak i skolen som kan bidra til å forebygge slike holdninger. Dette kan omfatte støtte til skoleklasser som ønsker å besøke tidligere konsentrasjonsleirer, og støtte til organisasjoner som har konkrete opplegg for bekjempelse av antisemittisme i form av holdningsskapende arbeid rettet mot elever.

VITENSENTRER (POST 71)

Komiteen mener at vitensentrene, som er populærvitenskapelige opplevels- og læringssentre for teknologi, matematikk, naturvitenskap og realfag, har en viktig funksjon i å vekke elevenes interesse for realfag og bedre rekrutteringen til viktige kompetanseområder for Norge. Komiteen viser til at vitensentrene yter et viktig tilbud overfor skolene som kan bidra til å vekke nysgjerrighet og engasjerer elevene i realfag.

Komiteen har registrert at det på mange skoler ikke finnes fysikk og biologirom. Mange skoler har lang reiseavstand til et vitensenter. Komiteen er kjent med at elever som har tilgang til Newton-rom, som har langt lavere kostnad både investeringsmessig og driftsmessig, får styrket interesse for realfag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er tilfreds med regjeringens forslag om å styrke vitensentrene ved å øke driftsstøtten med 3 mill. kroner og slutter seg til dette. Dette vil styrke vitensentrenes mulighet til å skape økt interesse for teknologi, matematikk, naturvitenskap og realfag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at den rød-grønne regjeringen, som et ledd i realfagstrategien, i statsbudsjettet for 2013 foreslo en kraftig styrking av bevilgningen til de regionale vitensentrene med 8,8 mill.

kroner, samt å bevilge 1,2 mill. kroner til Newtonrom. Disse medlemmer viser til proposisjonen og støtter økning av bevilgningen for 2014.

ANDRE TEMA

Lese- og skrivevansker

Komiteens medlem fra Venstre viser til at en del elever i norsk skole har lese- og skrivevansker. I en stadig mer teoribasert skole og samfunn, kan dette føre til vanskeligheter med å komme inn i utdanning og arbeidsmarkedet. Faren for marginalisering og for å falle utenfor øker for barn og unge som strever med basisferdigheter. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å igangsette en prøveordning med prosjektstøtte for ytterligere å hjelpe elever med lese- og skrivevansker. Ordningen, som skal ha en ramme på 20 mill. kroner, skal administreres av Utdanningsdirektoratet, og alle skoler kan søke om støtte til mindre prosjekter – gjerne i samarbeid med frivillige organisasjoner. Innsatsen skal også sees i sammenheng med forslaget fra Venstre om bedre samhandling mellom barnevern, helsetjeneste og skole, jf. nærmere omtale under rammeområde 2 i finansinnstillingen, og bør inkludere tett oppfølging av den enkelte fra flere profesjoner og yrkesgrupper, da årsakene til lese- og skrivevanskene kan være sammensatte. Riksrevisjonen har påpekt at barn under barnevernets omsorg i varierende grad får tilstrekkelig oppfølging i opplærings situasjonen, og at de har et dårligere utdanningsløp enn resten av befolkningen.

Skolehelsetjenesten

Komiteens medlem fra Venstre viser til behovet for å styrke oppfølgingen av elevene i skolen fra andre enn lærerne. Dette medlem mener at målet må være 1 000 nye helsesøstre og spesialpedagoger i skolen de kommende fire årene. Dette vil være avgjørende både for å forebygge frafall i skolen og for å sikre god elevhelse. Dette medlem viser i denne forbindelse til forslag i Venstres alternative statsbudsjett om å samlet bevilge 125 mill. kroner til dette formål, under hhv. rammeområde 15 og rammeområde 18.

Kap. 227 Tilskudd til særskilte skoler

Det foreslås en bevilgning på kr 125 363 000 under dette kapitlet.

MOSKVASKOLEN OG MURMANSKSKOLEN (POST 60)

Komiteen ser Russland som en stadig viktigere samarbeidspartner i nordområdene og et viktig nærmarked for norsk eksport. Derfor er det positivt at departementet legger opp til videre støtte til Murmanskskolen.

Komiteen registrerer at avtalen mellom Moskvaskolen og Akershus fylkeskommune utvikles grunnet mislighold fra Moskvaskolens side, men at støtten overføres Troms fylkeskommune og Murmanskskolen.

OPPLÆRING I RUSINSTITUSJONER (POST 75)

Komiteen vil påpeke at det er viktig at utdanning også er en viktig del av rehabilitering av rusavhengige for å hjelpe flest mulig tilbake til samfunnet. I den forbindelse registrerer komiteen at departementet gir en støtte på 10 mill. kroner til Tyrilistiftelsen og Fossumkollektivet i Hedmark og Fossumkollektivet i Østfold.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler mv.

Det foreslås en bevilgning på kr 3 665 955 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen viser til at dagens lovverk åpner for å etablere og drive private skoler som utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen, og mener slike skoler utgjør et viktig supplement til det offentlige skoletilbudet. Komiteen mener videre at det er et viktig prinsipp at alle skal ha lik tilgang til utdanning uavhengig av økonomi og sosial bakgrunn. Komiteen mener derfor at det er viktig å legge til rette for informasjon og veiledning til alle elever om det private skoletilbudet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener at friskoler bidrar med nytenkning og gir nye erfaringer om pedagogikk og organisasjonsformer, samtidig som de gir familier valgfrihet til å finne det undervisningstilbudet som passer best for egne barn.

Flertallet viser til at regjeringen i tilleggsproposisjonen foreslår å avvikle ordningen med en uke-time kulturskole i skole-/SFO-tiden, og at bevilgningen på posten dermed reduseres med 1,8 mill. kroner. Som følge av regjeringens forslag om å avvikle ordningen med gratis frukt og grønt på ungdomstrinnet, reduseres posten ytterligere med 2,6 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser det som svært uheldig at regjeringen har fjernet frukt- og grønt-ordningen og gratis kulturskoletime i forbindelse med SFO/skole. Dette rammer også elever i private skoler.

Gode skolerresultater henger sammen med aktivitet og ernæring. Frukt og grønt og gratis kulturskoletime bidrar til en bedre skolehverdag for elevene gjennom økt trivsel og bedre læring. En fjerning av

disse ordningene vil svekke den helhetlige skolehverdagen for elevene.

KAPITALTILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er tilfreds med at det i budsjettforliket mellom disse partier ble funnet rom for et kapitaltilskudd til friskolene. Flertallet viser til at friskolene driver sitt skoletilbud uten offentlig støtte til skolebygg. Manglende støtte til husleie og kapitalutgifter har ført til en økonomisk presset situasjon i disse skolene. Flertallet viser til at regjeringen i sin politiske plattform skriver at den vil vurdere kapitaltilskudd til etablerte friskoler for oppgradering av eldre bygningsmasse.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre forutsetter at det fremforhandlede kapitaltilskuddet fordeles til alle friskoler, uavhengig av skolebyggenes art og om skolene eier eller leier skolebyggene. Disse medlemmer vil jobbe for at kapitaltilskuddet økes på sikt slik at vi får en mer likeverdig økonomisk behandling av offentlige og private skoler, samt at det etableres en tilsvarende ordning for kapitaltilskudd til private høyskoler.

Disse medlemmer mener det bør foretas en gjennomgang av tilskuddsgrunnlaget for private skoler og andre skoler under kapitlet med en kritisk vurdering av dagens praksis hvor utgifter til investeringer som i realiteten er vedlikehold, IKT, HMS, spesialundervisning og avskrivninger holdes utenfor beregningsgrunnlaget.

KONGSHAUG OG BÅRDAR (POSTENE 71 OG 72)

Komiteens medlem fra Venstre viser til omtale av Kongshaug Musikkgymnas i Prop. 1 S (2013–2014). Dette medlem viser til tidligere års budsjettmerknader om viktigheten av at like utdanningstilbud behandles likt i tilskuddssammenheng – med særskilt referanse til Kongshaug Musikkgymnas og Oslo By Steinerskole. Situasjonen for Kongshaug Musikkgymnas synes nå å være ivarettatt, men det er fortsatt uklarerheter knyttet til tilsvarende utdanningstilbud ved Oslo By Steinerskole og finansieringen av dette. Dette medlem legger til grunn at departementet følger opp prinsippet om lik behandling av like utdanningstilbud i tilskuddssammenheng.

Dette medlem viser til at Bårdar har måttet flytte ut av lokalene hvor de har hatt tilhold 75 år og som er eid av Entra Eiendom. Dette medlem ber departementet vurdere hvorvidt det er grunnlag for å kompensere de kostnadene Bårdar har hatt i forbindelse med selve flyttingen og til Entra eiendom, og at

departementet kommer tilbake til Stortinget med dette på egnet måte.

PRIVATE GRUNNSKOLER I UTLANDET (POST 73)

Komiteen viser til at regjeringen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslår å avvikle ordningen med en uketime kulturskole i skole-/SFO-tiden, og at bevilgningen på posten dermed reduseres med 103 000 kroner. Som følge av regjeringens forslag om å avvikle ordningen med gratis frukt og grønt på ungdomstrinnet, reduseres posten ytterligere med 152 000 kroner.

SKOLESKIP (POST 76)

Komiteen mener skoleskipene M/S Sjøkurs i regi av Sørlandets Maritime Videregående skole og M/S Gann i regi av Rogaland videregående aspirantskole, representerer et verdifullt supplement til opplæringstilbud på land og vil vise til at disse utdanningene har svært beskjedent frafall. Etter det komiteen er kjent med, har styrket finansiering gjort det mulig å drifte skipene på en forsvarlig måte og slik at opplæringen holder akseptabel kvalitet.

TOPPIDRETT (POST 79)

Komiteen viser til at toppidrettsgymnasene mottar et ekstra toppidrettstilskudd pr. skole. Skolene får ulikt tilskudd målt i tilskudd pr. elev. Komiteen viser til at regjeringen i tilleggsproposisjonen foreslår å redusere forskjellene ved å øke forslaget til bevilgning på posten med 4,8 mill. kroner. Tilskuddet til skolene blir da minimum 16 000 kroner pr. elev i gjennomsnitt basert på elevtall pr. oktober 2013.

Komiteen viser til at det i tilleggsproposisjonen fra regjeringen er foreslått å øke bevilgningene til toppidrettsgymnasene for å sikre en større likebehandling og dermed et mer likeverdig tilbud for elevene på disse skolene. Komiteen slutter seg til dette, da toppidrettsgymnasene er et viktig supplement til den offentlige skolen for de elever som har talent innenfor diverse idretter.

Kap. 229 Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører

Det foreslås en bevilgning på kr 23 874 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at målsettingen til fagskolen Veia er å utdanne kompetente yrkesutøvere i den aktuelle bransjen. Fagskolen har tre hovedretninger – blomsterdekoratør, gartnerfaglige og anleggsgartnerfaglige utdanningsprogram.

Disse medlemmer viser til at flere videregående skoler tilbyr fagopplæring innen gartner- og blomsterdekoratørfaget. Disse medlemmer mener derfor det kan stilles spørsmålsteget ved berettigelsen av en egen statlig skole som skal drive denne typen opplæring. Disse medlemmer ber derfor departementet vurdere om staten har behov for å eie og drifte Statens gartner- og blomsterdekoratørskole. Disse medlemmer mener det er godt grunnlag for at enten fylkeskommunen, ideelle eller private kan overta driften av skolen etter nærmere bestemmelser og avtale med departementet. Disse medlemmer mener det må sørges for at elevene ved skolen kan fullføre påbegynt utdanning frem til fagbrev.

Kap. 230 Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Det foreslås en bevilgning på kr 690 217 000 under dette kapitlet.

PPT (POST 21)

Komiteen er positiv til at det er utviklet en strategi for etter- og videreutdanning av PP-tjenesten og at det er satt i gang utdanning på området. Komiteen er opptatt av at opplæringen skal være inkluderende og at alle elevene skal få god tilpasset opplæring innenfor det ordinære undervisningstilbudet. Spesialundervisning skal være et målrettet tilbud til elever med særskilte behov utover dette. Komiteen vil understreke viktigheten av at tiltak settes inn tidlig for elever som har problemer slik at behovet for spesialundervisning reduseres. Komiteen viser til GSI-statistikk som viser at andelen elever med enkeltvedtak om spesialundervisning har økt i mange år, men at økningen har stoppet opp de to siste skoleårene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, ber på denne bakgrunn departementet vurdere mulighetene for at skolen og PP-tjenesten, uten vedtak, skal kunne sette i gang spesialpedagogiske tiltak overfor enkeltelever som har behov for det. Målet er å unngå lang ventetid før elever får den hjelpen de trenger.

3.3 Voksenopplæring m.m.

Programkategori 7.50 Voksenopplæring m.m. omfatter tilskudd til å delta i Erasmus+, som er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett i 2014–2020, tilskuddsordninger for folkehøyskoler, studieforbund, nettskoler, studiesentre og voksenopplæringsorganisasjoner, samt drift av Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk og tilskudd til ulike freds- og menneskerettssentre. Videre gis overførbare tilskudd til Program for basiskompetanse i

arbeidslivet (BKA), som skal bidra til å styrke grunnleggende ferdigheter blant voksne arbeidstakere og arbeidssøkere.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endringer under kap. 257 og kap. 258, jf. nedenfor.

Kap. 252 EUs utdannings- og ungdomsprogram

Det foreslås en bevilgning på kr 290 360 000, vesentlig kontingent til deltakelse i Erasmus+ gjennom EØS-avtalen.

Komiteen viser til at Norge gjennom EØS-avtalen deltar i EUs program for livslang læring (LLP), og at dette skal bidra til økt utveksling, samarbeid og mobilitet mellom utdanningssystemene i Europa. LLPs programperiode som går ut i 2013 består av fire sektorprogrammer; Comenius for barnehage, grunnskole og videregående, samt lærerutdanning; Erasmus for samarbeid mellom høyere utdanningsinstitusjoner; Grundtvig for voksenopplæring og Leonardo da Vinci for yrkesopplæring og yrkespraksis, samt samarbeid mellom utdanningssektoren og næringslivet. Fra 2014 vil norsk deltaking i EUs utdannings- og ungdomsprogram være gjennom Erasmus+ i programperioden 2014–2020. Erasmus+ slår sammen og bygger på LLP, Erasmus Mundus og Aktiv Ungdom. Komiteen viser til at samarbeidet med land utenfor EU, EFTA/EØS-landene og EUs kandidatland i større grad vil bli integrert i Erasmus+ enn i tidligere program, og at norsk deltakelse dermed vil gi norske skoler, universiteter, høyskoler og andre aktører tilgang til et omfattende nettverk av samarbeidspartnere av høy kvalitet.

Komiteen viser videre til at det er av stor betydning at institusjoner, elever, studenter og ansatte tilegner seg internasjonal språkkompetanse og kulturforståelse. Dette er kunnskap som arbeidslivet har stort behov for i et globalisert marked. Internasjonalt samarbeid om utdanning og opplæring er viktig for ytterligere å styrke kvaliteten, relevansen og attraktiviteten til det norske utdanningssystemet og arbeidsmarkedet. Det er derfor svært viktig med systematisk arbeid for å gjøre ordningen godt kjent for aktuelle brukere og dermed sikre at tiltakene når ut til flest mulig.

Kap. 253 Folkehøyskoler

Det foreslås en bevilgning på kr 743 343 000 under dette kapitlet.

Komiteen mener folkehøyskolene er et viktig supplement til det øvrige utdanningssystemet og ser betydningen av den kunnskap og livserfaring mange tilegner seg gjennom folkehøyskolene.

Komiteen er positiv til at flere folkehøyskoler ønsker å satse på undervisningsopplegg for frafallse-

lever og legger til rette undervisning på langkursene for elever som mangler studiekompetanse. Folkehøgskolene gir også et godt tilbud til elever med ned-satt funksjonsevne og bidrar med en viktig tilleggs-funksjon utover tradisjonelle opplæringsopplegg. Folkehøgskolene melder om at 1/3 av alle ungdom-mene på langkurs mangler studiekompetanse, og komiteen registrerer derfor at skoleslaget gir et viktig bidrag til ungdom som mangler studiekompe-tanse. Skolene er med på å utvide elevenes horisont, skape nysgjerrighet på nye områder og lære studen-tenes mye om menneskelige relasjoner. Komiteen vil videre påpeke at folkehøgskolene gjør en svært viktig innsats i å få elever som av ulike grunner har droppet ut av videregående opplæring motivert for videre skolegang, og mener skoleslaget er en viktig del av vårt utdanningssystem.

Komiteen viser til at mange unge er usikre på videre utdannings- og yrkesvalg etter avsluttet vide-regående opplæring, og at et år på folkehøgskole kan bidra til å modne frem et mer bevisst karrierevalg som kan forebygge frafall og avbrutte studieløp i høyere utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at Kristiansand folkehøgskole, som er prioritert som nr. 1 av Folke-høgskolerådet, har fått en oppstartsbevilgning for 2014 med sikte på oppstart av skolens virksomhet i 2015.

Flertallet er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folke-parti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for en oppstartsbevilgning på 700 000 kroner til opprettelse av en ny folkehøgskole i Kristiansand.

Komiteens medlemmer fra Arbei-derpartiet, Senterpartiet og Sosialis-tisk Venstreparti vil påpeke at den rød-grønne regjeringen i 2013 økte bevilgningen til folkehøy-skolene med 10 mill. kroner ekstra.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at det ikke er lagt inn konsekvensjustering på bakgrunn av økt elevtall i folkehøgskolene på mange år, noe som innebærer at tilskudd per elev gradvis blir mindre. Elevtallet for tilskuddsperioden 2013–2014 er 83,3 høyere enn i 2013, noe det ikke er kompensert for i budsjettet. Folkehøgskolerådet påpekte i høring for komiteen at det i 2013 manglet 5 mill. kroner som kompensasjon for elevtallsutviklingen fra 2012 til 2013. Disse medlemmer forutsetter at bevilg-ningene til folkehøgskolene konsekvensjusteres for elevtallsvekst i kommende budsjetter.

Disse medlemmer viser til Fauske kommu-nes søknad om opprettelse av Sjunghatten folkehøg-skole i tilknytting til unike kvaliteter som Sjunghat-ten nasjonalpark og samisk kultur. Sjunghatten folke-høgskole skiller seg ut som et tilbud med fokus på ungdom med særskilte utfordringer. Disse med-lemmer viser til at skolen er tenkt etablert i nær til-knytting til Valnesfjord helsesportssenter som har spesialkompetanse innen rehabilitering/habilitering og Aktiv Ung, den nasjonale kompetansetjenesten for barn og unge med funksjonsnedsettelse. Skolens verdigrunnlag og pedagogiske modell innebærer at den sosialpedagogiske dannelsesprosessen skal skje i samarbeid med ulike fagmiljøer i Nordland, og nord-områdene for øvrig.

Disse medlemmer viser til at den kreative folkehøgskolen i Mandal, SKAP, planlegger å starte opp i 2015 og legger til grunn at departementet vil legge til rette for at oppstart kan skje som planlagt. Disse medlemmer mener planene for etablerin-gen av denne folkehøgskolen er svært spennende, og representerer noe nyskapende i folkehøgskolemang-foldet med sitt fokus på innovasjon og utvikling. Disse medlemmer mener det bør være et mål å opprette flere folkehøgskoler, og mener departemen-tet bør vurdere hvilke muligheter som ligger i søkna-den fra Fauske kommune vedrørende Sjunghatten folkehøgskole.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det er satt av 2,5 mill. kroner for å styrke folkehøgskolene, her-under oppstartstilskudd til den kreative folkehøgsko-len i Mandal, SKAP.

Kap. 254 Tilskudd til voksenopplæring

Det foreslås en bevilgning på kr 229 719 000 un-der dette kapitlet.

Komiteen mener voksenopplæring er en vik-tig arena for livslang læring og et viktig supplement til de tradisjonelle opplæringsinstitusjonene. Gjen-nom voksenopplæring tilbys fleksibel og tilpasset opplæring.

Komiteen mener studieforbundene er en vik-tig representant for samfunnets uformelle læringsare-naer, og at det er viktig å sikre studieforbundene gode og forutsigbare rammevilkår. Komiteen viser til at frivillige organisasjoner gjennom studieforbundene bidrar med samfunnsnyttig innsats og kompetanse-heving rettet mot voksne og målgrupper med spesi-elle behov. Komiteen mener studieforbundene dri-ver et uvurderlig arbeid når det gjelder bl.a. demokra-tiopplæring, å skape møtesteder og å ta vare på kul-tur, tradisjoner og mangfold.

Studieforbundene er etter komiteens mening en viktig opplæringsarena for mange voksne og bidrar i stor grad til å videreføre kulturarv. Komiteen viser til at departementet har varslet en gjennomgang av tilskuddsordningen til studieforbund for å få bedre måloppnåelse og effektiv forvaltning. Komiteen understreker viktigheten av at dette arbeidet skjer i samarbeid med berørte parter, herunder Voksenopplæringsforbundet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at bevilningene til post 70 økes med 1,0 mill. kroner som økt tilskudd til studieforbund.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil prioritere kompetansegivende utdanningstilbud og viser til at bare en viss andel av kurstilbudene er av relevant kompetansegivende karakter. Disse medlemmer mener at tilskuddsordningen bør endres slik at tilbudet konsentreres om relevant kompetansegivende kursvirksomhet med vekt på grunnleggende ferdigheter, videregående og høyere utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at studieforbundene har som hovedoppgave å tilby opplæring ubundet av pensum og eksamener, men også å gi formell kompetansegivende utdanning som supplement og alternativ til det offentlige utdanningssystemet. Deres viktigste fortrinn er å være en åpen og tilgjengelig læringsarena for alle. Flertallet viser til at etter at den nye voksenopplæringsloven trådte i kraft, kan studieforbundene vise til økende aktivitet, i tråd med intensjonene i loven. Det er ønskelig at denne økningen fortsetter, og flertallet ser på bakgrunn av dette behovet for å styrke grunnlaget for driften.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre foreslår å øke bevilgningen til studieforbundene med 5 mill. kroner i Venstres alternative statsbudsjett.

NETTSKOLER (POST 71)

Komiteen viser til at voksne er nettskolenes målgruppe og at disse skolene har lang erfaring i å nå ut til voksne over hele landet. Nettskolene tilbyr bl.a. høyere utdanning i samarbeid med høyskoler og universiteter, hvor høyskolene og universitetene har det faglige ansvaret. Disse er også ansvarlige for gjennomføring av eksamen. Videre må det nevnes at nettskolene har god kompetanse på pedagogisk bruk av

Internett. Komiteen viser til at nettstudier kan kombineres med fysiske eller nettbaserte samlinger. I mange tilfeller oppnår nettstudenter like gode, og ofte bedre, resultater enn ordinære studenter. Komiteen mener det er viktig å se nettskolene i forbindelse med målet om livslang læring og å bedre samarbeidet mellom nettskolene, universiteter og høyskoler.

Kap. 255 Tilskudd til freds- og menneskerettssentre

Det foreslås en bevilgning på kr 139 623 000 under dette kapitlet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at bevilningene over post 70 økes med 0,550 mill. kroner som økt tilskudd til Raftostiftelsen.

Komiteens medlem fra Venstre viser til det viktige arbeidet som utføres av freds- og menneskerettssentrene i Norge. Dette medlem er kjent med at bl.a. Rafto-stiftelsen har behov for utvidede rammer for å sikre den videre driften, og vil henstille regjeringen om å bidra til dette i kommende budsjettbehandlinger. Dette medlem viser til at det ble satt av 2,3 mill. kroner til formålet i Venstres alternative statsbudsjett.

Kap. 256 Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk

Det foreslås en bevilgning på kr 67 653 000 under dette kapitlet.

Komiteen slutter seg til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet

Det foreslås en overførbar bevilgning på kr 140 104 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) om utvidelse av programmet.

Komiteen viser til at det i program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) er et prioritert mål at opplæringen skal nå voksne med svake grunnleggende ferdigheter. De særskilte driftsmidlene går til å utvikle kvaliteten med sikte på at flere voksne, og ulike bransjer og grupper av arbeidstakere, kan delta i programmet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser videre til at omfanget av søknader til BKA gjennomgående har vært

vesentlig høyere enn det bevilgningen har gitt rom for, og støtter derfor forslag til styrking av ordningen med 44,5 mill. kroner i Prop. 1 Tillegg 1 for å opprettholde aktivitetsnivået i 2014.

Flertallet foreslår at bevilgningene til post 70 reduseres med 0,5 mill. kroner mot en økning på kap. 254 post 70 og viser til omtale under kap. 254 post 70. Med dette øker bevilgningene på kap. 257 post 70 til programmet Basiskompetanse i arbeidslivet med 44,5 mill. kroner sammenlignet med Prop. 1 S (2013–2014).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til kapittel 2.3 i innstillingen.

Komiteen viser til at det av OECD-undersøkelsen PIAAC går fram at over 400 000 voksne nordmenn har svake grunnleggende ferdigheter innen lesing og tallforståelse og dermed har økt risiko for å falle ut av arbeidsmarkedet. En av fem arbeidstakere behersker ikke data. Svake leseferdigheter er tredje viktigste årsak til utstøting fra arbeidslivet, etter alder og helse.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, støtter derfor utvidelse av BKA-programmet til også å omfatte grunnleggende ferdigheter i muntlig norsk. Dette vil innebære at minoritetsspråklige og arbeidsinnvandrere kan gis opplæring i norsk muntlig i tilknytning til opplæring i øvrige grunnleggende ferdigheter.

Komiteen støtter også arbeidet med tiltak rettet særskilt mot eldre arbeidstakere som står i fare for å støtes for tidlig ut av arbeidslivet på grunn av svake grunnleggende ferdigheter.

Komiteen peker på at det er viktig å fortsette arbeidet med å få på plass gode modeller for samarbeid mellom Nav, fylkeskommuner, næringslivets organisasjoner og enkeltbedrifter, et samarbeid som må gjøre tilbudet tilgjengelig for flere arbeidssøkere og nye grupper ansatte med lav eller manglende utdanning i lesing, skriving, regning og IKT.

Komiteen viser til at programmet Basiskompetanse i arbeidslivet (BKA) bidrar til å heve kompetansen blant personer med svake grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving, regning og IKT. Det er stor pågang fra virksomheter om støtte. Samtidig er det bekymringsfullt at et stort antall voksne fortsatt har problemer knyttet til sviktende lese- og skriveferdigheter. Dette fører ofte til problemer med å mestre jobb og hverdagsliv.

På bakgrunn av de positive erfaringene med programmet og de mange kvalifiserte søknadene er komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, tilfreds med forslaget om en styrking av ordningen med 44,5 mill. kroner i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014), jf. også budsjettforliket.

Kap. 258 Tiltak for livslang læring

Det foreslås en bevilgning på kr 91 146 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). Ny post 60 Tilskudd til karriereveiledning er flyttet hit fra kap. 226 post 21, jf. også kap. 260.

Komiteen viser til at den menneskelige kapitalen er Norges viktigste ressurs og utgjør ca. 80 pst. av nasjonalformuen. Forskning viser at personer som ikke har fullført videregående opplæring, har større mulighet for å falle ut av både utdanning og arbeidsliv. I Statistisk sentralbyrås fremskriving av kunnskapsbehovet i arbeidslivet kommer det frem at behovet for ufaglært arbeidskraft vil bli kraftig redusert i fremtiden. I tillegg endres innholdet i etablerte yrker, og stadig utvikling av nye arbeidsmetoder krever at mange må tilegne seg nye ferdigheter. Verden er i stadig utvikling, og livslang læring og kompetanseutvikling er derfor en nødvendighet innen alle utdanningsnivåer og de fleste typer yrker.

Komiteen er derfor positiv til at regjeringen vil legge bedre til rette for at også voksne skal kunne ta videregående opplæring.

Komiteen viser til at mange voksne har tilegnet seg opplæring og kompetanse utenfor det formelle utdanningssystemet, for eksempel i bransjeskoler. Disse har behov for å få synliggjort og kvantifisert denne kompetansen slik at det tydelig kommer frem hvor den kan plasseres i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Komiteen ser frem til at den type kunnskap og kompetanse vil bli tellende i det videre utdanningsløp.

NARVIKSENTERET

Komiteen viser til at det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2013 ble vedtatt av Stortinget å gi Narviksenteret tilskudd til nye lokaler innenfor en ramme på 81,5 mill. kroner. Samtidig ble det bevilget 0,7 mill. kroner over kap. 255 post 74 til oppfølging av byggeprosessen og planlegging av flytteprosessen i 2013. For at Narviksenteret skal kunne følge opp byggeprosjektet, foreslås det i tilleggsproposisjonen å videreføre bevilgningen på 0,7 mill. kroner i 2014 innenfor bevilgningen for post 21.

Komiteen er positiv til forslaget om å gjeninnføre 0,7 mill. kroner til planlegging og oppfølging av Narvik-senteret.

KARRIEREVEILEDNING

Komiteen viser til at karriereveiledning skal bidra til bevisste utdannings- og yrkesvalg og raskere overgang fra utdanning til arbeid. Komiteen er kjent med at Konsulentselskapet Damvad i 2013 har kartlagt utdanningstilbudet innen karriereveiledning. Rapporten viser at utdanningstilbudet er fragmentert, at mange karriereveiledere mangler formell kompetanse, og at det er etterspørsel etter bedre utdannings-tilbud innen karriereveiledning.

Komiteen ser derfor at det er behov for å bedre rådgivningstjenesten og karriereveiledningen.

Komiteen viser til at post 21 er blitt styrket med 1 mill. kroner, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

3.4 Høyere utdanning og fagskoleutdanning

Programkategori 7.60 omfatter universiteter og høyskoler, samt fellestilltak for disse. Videre inngår studentvelferd og -boliger samt fagskoleutdanning.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endringer under kapitlene 260, 276, 280 og 281, jf. nedenfor.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Det foreslås en bevilgning på kr 29 243 417 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen mener tilgang til utdanning for alle og satsing på forskning og kunnskapsutvikling er avgjørende for hvordan Norge vil kunne møte de utfordringene vi har og vil få i framtida. Komiteen er tilfreds med at det er stor og bred enighet om at denne sektoren er viktig, og at å utvikle enda bedre kvalitet både på utdanningstilbudet og innen forskning skal prioriteres.

Komiteen viser til at universitetene og høyskolene har ansvaret for å utdanne kandidater etter samfunnets behov. Samtidig skal de utføre forskning av høy internasjonal kvalitet.

Komiteen mener økningen i antall studieplasser er gode grep for å møte regionale og nasjonale kompetansebehov. Det samme gjelder økningen av stipendiatstillinger. Dette er viktig, særlig innen MNT-fag og profesjonsfag.

Komiteen støtter tiltak for å fremme samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon og dermed også bevilgningen til SAK. Komiteen mener det er positivt at midlene deles ut til institusjoner som kan vise til resultater.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, peker på regjeringens

forslag om å øke rammen for den resultatbaserte omfordelingen basert på oppnådde forskningsresultater (RBO) med 100 mill. kroner sammenlignet med Prop. 1 S (2013–2014).

Flertallet er opptatt av god kvalitet i universitets- og høyskolesektoren og er tilfreds med en økning av den resultatbaserte finansieringen på postene 50 og 70.

Flertallet viser til at disse partier i flere år har etterlyst en sterkere satsing på kunnskap, utdanning og forskning. Flertallet mener det er stort behov for å styrke utdanningskvaliteten gjennom å øke grunnbevilgningene til utdanningsinstitusjonene.

Flertallet mener det er positivt at regjeringen i tilleggsproposisjonen øker den resultatbaserte andelen av grunnfinansieringen av universitets- og høyskolesektoren.

Flertallet er positiv til regjeringens forslag om å opprette en masterutdanning i karriereveiledning for å styrke kvaliteten i rådgivningstjenestene i skolen. Forslaget om økte bevilgninger til utstyrssatsing i ingeniørutdanningen og oppgradering av infrastruktur, bygg og laboratorier ved NTNU støttes også av flertallet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at når grunnbevilgningene til universiteter og høyskoler over lengre tid ikke oppleves som tilstrekkelige av institusjonene, vil dette kunne medføre at institusjonene vil få ytterligere vanskeligheter med å følge opp Kvalitetsreformen, at forskningsinnsatsen svekkes og at både studenter og ansatte gis et dårligere tilbud. Når studenttallet i tillegg stiger, og øvrige utgifter ikke kompenseres tilstrekkelig, sier det seg selv at institusjonene fort vil komme i en varig skvis i forhold til pålagte oppgaver og finansieringen av disse. Dette er bakgrunnen for at det i Venstres alternative statsbudsjett er satt av 200 mill. kroner til en direkte styrking av basisbevilgningene i universitets- og høyskolesektoren, hvorav 15 mill. kroner av styrkingen (7,5 pst.) øremerkes private institusjoner.

Dette medlem vil understreke at denne bevilgningen også skal finansiere en opptrapping av basisbevilgningene til de «nye» universitetene – Universitetet i Stavanger, Universitet i Agder og Universitetet i Nordland – i tråd med innmeldte behov, slik at man i løpet av en viss tid oppnår en likeverdig finansiering mellom de nye og de allerede etablerte universitetene.

Dette medlem mener det er svært viktig å øke studiekapasiteten ved universiteter og høyskoler, all den tid studenttallet vil fortsette å øke i årene som kommer. Dette tydeliggjør etter dette medlems mening behovet for en langsiktig plan for hvordan studentbølgen skal håndteres, økt antall studieplasser og ikke minst solide grunnbevilgninger til institusjo-

nene som skal motta studentene slik at kvaliteten opprettholdes.

Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett er satt av midler tilsvarende ytterligere 2 000 nye studieplasser fra og med høsten 2014.

FINANSIERINGSSYSTEM

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg at regjeringen har avvirket utvalget som skulle se på finansieringssystemet i universitets- og høyskolesektoren. Flertallet forutsetter at regjeringen like fullt fortsetter arbeidet med å vurdere finansieringssystemet for sektoren og kommer tilbake til Stortinget på egnet måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til behandlingen av forskningsmeldingen, Meld. St. 18 (2012–2013), hvor et enstemmig Storting uttrykte tilfredshet med at det skulle bli satt ned et finansieringsutvalg. Det er et klart behov for en gjennomgang av finansieringen for å sikre en mer optimal ressursbruk kombinert med høy kvalitet i utdanning og forskning ved alle universitet og høyskoler. På denne bakgrunn forventer disse medlemmer at arbeidet med denne problemstillingen fortsetter i et tempo som gjør det mulig å behandle eventuelle endringer i denne stortingsperioden.

STUDIEAVGIFT

Komiteen viser til forslaget i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) om å utrede muligheten for studieavgift for borgere utenfor EØS-området og Sveits.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre, og Sosialistisk Venstreparti, viser til at Norge er ett av få land som ikke har slik avgift for utenlandske studenter. Det gir oss et konkurransefortrinn. Norge er et lite land, samtidig som vi har store ambisjoner for økt internasjonalisering. Utenlandsstudenter har en viktig rolle i det å knytte kontakter med akademiske miljøer i utlandet. Flertallet ser følgelig ingen grunn til å utrede dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens forslag om å utrede en studieavgift for utenlandsstudenter fra land utenfor EØS-området. Disse medlemmer vil understreke at gratisprinsippet i høyere utdanning skal fortsatt gjelde norske studenter, som

således ikke vil berøres av en utredning om studieavgift for studenter fra de nevnte landene.

PH.D.-STIPEND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har merket seg den sterke satsingen på flere nærings-ph.d.-stipender. Ordningen stimulerer til samarbeid mellom næringsliv og academia. Flertallet legger også vekt på offentlig sektors behov for innovasjon og økt kunnskap, og ser positivt på at ordningen utvides til å gjelde offentlig ansatte. Flertallet ser det som selv sagt at ordningen med medfinansiering for offentlig ansatte som tar doktorgrad mens de er i arbeid, også skal omfatte lærere i barnehage og skole.

Flertallet viser til regjeringens målsetting om å evaluere både finansieringssystemet i universitets- og høyskolesektoren, og effekten av opprettelsen av nye universiteter. Flertallet mener dette er nødvendig for å sikre at rammevilkårene for sektoren legger til rette for et utdanningstilbud av høy kvalitet for studentene og sikrer gode forskningsvilkår.

REKRUTTERINGSSTILLINGER

Komiteen mener det er behov for en kraftig økning i antall rekrutteringsstillinger i UH-sektoren, jf. blant annet rapporten «Etterspørsel og tilbud av stipendiatstillinger i Norge frem mot 2020», forfattet av en arbeidsgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet og Universitets- og høyskolerådet. I rapporten, som tar for seg en rekke momenter knyttet til forskerrekruttering og -utdanning, anslås det et behov for 340–400 nye stipendiatstillinger pr. år i perioden frem til 2020. Størst behov er forventet innen teknologi- og realfagene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til inngått budsjettavtale mellom disse partier, hvor det foreslås å bevilge 31 mill. kroner til opprettelse av inntil 100 nye stipendiatstillinger fra høsten 2014. Disse bør forholdsmessig fordeles på offentlige og private institusjoner. De nye universitetene skal hensyntas særskilt i forbindelse med tildeling av rekrutteringsstillinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser behovet for å styrke kompetansen i profesjonsfagene og matematiske, naturvitenskaplige og teknologiske fag (MNT-fag) framover, og mener det er en riktig prioritering å opprette 60 nye stipendiatstillinger som foreslått av regjeringen Stoltenberg.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 156,3 mill. kroner til opprettelse av ca. 500 nye stipendiatstillinger fra høsten 2014, forholdsmessig fordelt på offentlige og private institusjoner. De nye universitetene skal hensyntas særskilt i forbindelse med tildeling av rekrutteringsstillinger, i tråd med innmeldte behov.

Etter dette medlems mening er det også viktig å sikre et tilstrekkelig antall postdoktorstillinger, slik at doktorgradsstipendiater etter avlagt doktorgrad har mulighet til å få en rekrutteringsstilling ved en utdannings- eller forskningsinstitusjon i påvente av en fast stilling. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 31,3 mill. kroner til opprettelse av ca. 100 nye postdoktorstillinger f.o.m. høsten 2014, forholdsmessig fordelt på offentlige og private institusjoner. De nye universitetene skal hensyntas særskilt i forbindelse med tildeling av rekrutteringsstillinger, i tråd med innmeldte behov.

LÆRERUTDANNING

Komiteen peker på at nøkkelen til å løfte kunnskapen i skolen er å satse på lærerens kompetanse. For å sikre kvalitet er det avgjørende at universitetene og høyskolene er i stand til å gi gode faglige tilbud av høy kvalitet og at UH-sektoren samarbeider godt med skoleeierne.

Derfor vil komiteen styrke kvaliteten på lærerutdanningene, kombinert med et utvidet tilbud til etter- og videreutdanning for lærere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, ønsker at påfyll av fagkompetanse på sikt skal være både en rett og plikt for lærerne. Dyktige lærere er av stor betydning i undervisningsarbeidet. Flertallet mener det må utvikles nye karriereveier for lærere slik at det blir mulig å stige i gradene som lærer ved å bli spesialist med økt lønn og status. Flere karriereveier i skolen er også viktig for å tiltrekke flere av de flinkeste elevene til læreryrket i fremtiden. Utviklingen av nye karriereveier må skje i samarbeid med partene, og staten skal bidra til finansieringen av nye karriereveier i skolen.

Komiteen er særlig bekymret for utviklingen innen realfagene både i lærerutdanningene og i skolesektoren for øvrig med høy strykprosent særlig i matematikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet slutter seg til regjeringens krafttak for å løfte matematikk-kunnskapen i skolen ved å tilby 10 000 lærere i grunnskolen videreutdan-

ning i løpet av de neste årene, og har merket seg den nye finansieringsordningen der staten tar en større del av kostnadene. Det vises i den sammenheng også til den foreslåtte bevilgningen på 50 mill. kroner til å bedre universitets- og høyskolenes kompetanse og kapasitet innen etter- og videreutdanning for lærere, som en del av regjeringens lærerløft.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, støtter en økt bevilgning på 50 mill. kroner og viser i den sammenheng til finanskomiteens innstilling.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre har foreslått innfasing av femårig lærerutdanning flere ganger i løpet av forrige og inneværende periode på Stortinget.

Dette medlem viser i denne forbindelse til at Høgskolen i Østfold har et nasjonalt senter for fremmedspråkopplæring, og at høyskolen derfor bør få midler til et pilotprosjekt for å utvikle en femårig lærerutdanning innen disse fagene.

Tilsvarende mener dette medlem at det er ønskelig å starte opp en femårig lærerutdanningspilot i Oppland. Dette medlem mener det er behov for å få ytterligere erfaring med en ny type lærerutdanning i Norge, hvor pedagogikk og ledelse får en større plass i utdanningen. Det pedagogiske miljøet ved Høgskolen i Lillehammer skiller seg her ut med et forslag til en slik utdanning. De ønsker i tillegg å samarbeide med Høgskolen i Gjøvik om realfag og IKT, som kan gi en helt ny fagprofil. Videre har de planer for en ny type praksis i lærerutdanningen og utdanning av øvingslærere som også vil være et svært interessant tilskudd for å vurdere den framtidige lærerutdanningen.

Dette medlem viser til Venstres alternative budsjett hvor det settes av 20 mill. kroner for femårige lærerutdanningspiloter i henholdsvis Østfold og Oppland.

BARNEVERNUTDANNING

Komiteen er generelt bekymret for mange av de utfordringene vi ser i barnevernet. Bedre kompetanse er et av flere viktige tiltak som bør gjøres for å styrke barnevernet. Å heve denne utdanninga fra kategori F til E vil styrke barnevernsutdanning, heve studiekvaliteten og dermed i sin tur gjøre barnevernet bedre.

Komiteen flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket mellom disse partier i Stortinget, hvor det ble

enighet om å opprettholde forslaget fra regjeringen Stoltenberg om å styrke barnevernspedagogutdanningen gjennom en kategoriheving fra F til E i finansieringssystemet for universitet og høyskoler fra høsten 2014, noe som innebærer en økt bevilgning på 12,5 mill. kroner i 2014; dette som et ledd i arbeidet med å øke kompetansen i barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til forslaget fra regjeringen Stoltenberg II om å styrke barnevernsutdanningen ved å heve kategorien fra F til E. Disse medlemmer er tilfreds med at budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti opprettholder dette.

ARKIVFAG

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den rød-grønne regjeringens forslag om etablering av et bachelorstudium i arkivfag ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Det nye studiet er planlagt desentralisert til Tynset. Disse medlemmer viser til tilleggsproposisjonen der regjeringen Solberg foreslår å stanse igangsettingen av studiet fra studieåret 2014/2015 under henvisning til at nybygget for arkivene på Tynset likevel ikke starter opp i 2014 som følge av regjeringens forslag om å kutte oppstartsbevilgningen.

Disse medlemmer mener en etablering av bachelorstudiet bør etableres uavhengig av om byggeprosjektet utsettes, all den tid det vil ta tid før studentene er ferdige med studiet og at det er en underdekning av arkivfaglig kompetanse i landet. Disse medlemmer mener det vil være uheldig dersom studiet ikke etableres i 2014, og at dette vil forsinke oppbyggingen av arkivfaglig kompetanse i regionen ytterligere. Disse medlemmer står fast på at studiet skal starte opp høsten 2014, lokalisert til Tynset.

PRIVATE HØYSKOLER (POST 70)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, mener at private høyskoler er en viktig del av det høyere utdanningssystemet. Flertallet viser til at det i dag er større grad av likeverdighet mellom offentlige og private universiteter og høyskoler, men på enkelte områder er det fortsatt et stykke igjen. Flertallet vil presisere at målet om full likebehandling mellom private og offentlige høyskoler, også hva gjelder finansieringsordninger, må følges nøye opp slik at eventuelle negative utslag kan korrigeres. Flertallet viser særlig til manglende tilskudd til infrastruktur for private høyskoler og mener det er nødvendig å gjøre

endringer i finansieringen. Flertallet vil peke på utfordringene private høyskoler har med å opprettholde en god infrastruktur for studentene, og mener det er nødvendig å gjøre endringer i finansieringen som gir dem mulighet til å gjennomføre dette uten at kostnadene blir overført til studentene gjennom økte studieavgifter. Flertallet mener regjeringen bør finne en rimelig ramme for tilskudd til private høyskoler med henblikk på etablering av nye studieplasser og tilskudd til infrastruktur.

KUNNSKAPSBYGG

Komiteen mener satsing på infrastruktur som bygg og vitenskapelig utstyr og vedlikehold er nødvendig for å sikre kvalitet i utdanning og forskning. Komiteen er derfor tilfreds med at det bevilges en startbevilgning til Norges idrettshøyskole for rehabilitering av bygg. Det samme gjelder nytt bygg for medisins- og helsefag ved Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, samt videreføringen av 8 ordinære byggeprosjekter i UH-sektoren. Dette vil bidra til økt kvalitet i vitenskap, forskning og utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er opptatt av relevans i skole- og utdanningsløpet. Et tett samarbeid mellom utdannings-, forsknings- og næringslivsmiljøer er viktig. Oppgradering av infrastruktur og rehabilitering av bygg og laboratorier ved NTNU er viktig for å sikre NTNUs posisjon som attraktiv samarbeidspart for industri og internasjonale forskningsmiljøer.

Kap. 270 Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter

Det foreslås en bevilgning på kr 452 591 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

INTERNASJONAL MOBILITET (POST 71)

Komiteen påpeker at det i en stadig mer globalisert verden er viktig å legge til rette for internasjonal mobilitet for studenter og forskere. Komiteen mener dette er viktig for at disse både skal kunne inneha internasjonal kompetanse og for å gi positive impulser som kan være til nytte for arbeidsliv, næringsliv og institusjoner i Norge. Å knytte nettverk utenfor landets grenser, og å lære om og forstå andre kulturer, kan ha stor betydning for samfunnet i fremtiden.

Komiteen viser også til nye prioriteringer for internasjonale studenter fra regjeringen under kap. 2410 om Statens lånekasse for utdanning.

STUDENTVELFERD (POST 74)

Komiteen peker på studentvelferdstiltak som en viktig forutsetning for å rekruttere de beste hodene, og viser til at studentvelferd er et prioritert område i budsjettet, gjennom samskipnadene.

Komiteen viser til SSBs levekårsundersøkelse som peker på at andelen studenter som har økonomiske utfordringer er relativt stor, og mange må ha jobb ved siden av studiene og på et akseptabelt nivå.

STUDENTBOLIGER (POST 75)

Komiteen peker på viktigheten av fortsatt utbygging av studentboliger gjennom studentsamskipnadene. Komiteen viser samtidig til at antallet studenter de siste årene har økt kraftig, og at studentboliger må være et satsingsområde for å nå målet om at 20 pst. av studentene skal ha tilbud om studentbolig fra samskipnadene.

Komiteen er tilfreds med regjeringens forslag om en økning av antall studentboliger, økt kostnadsramme og høyere tilskuddssats.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser på bygging av studentboliger som et av de viktigste tiltakene for å sikre studentenes levekår og mulighet til å fullføre utdanninga. I et stadig mer presset boligmarked er disse medlemmer glad for at regjeringen Stoltenberg II oppfylte lovnadene i Soria Moria 2-plattformen, og ga de siste årene tilsagn om bygging og rehabilitering av om lag 7 800 studentboliger, som utgjør om lag 1 000 boliger i året. Det er likevel behov for en ytterligere økning de neste årene for å møte behovet for boliger og dempe presset i markedet.

Disse medlemmer viser til at Norge har gode erfaringer med at studentene selv bygger studentboliger gjennom studentsamskipnadene, og at samskipnadene fortsatt bør være den aktøren som bygger med offentlige tilskudd. Slik sikres studentenes medbestemmelse, at studentenes behov legges til grunn og at eventuelt overskudd brukes til andre studentformål.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti mener det bygges for få studentboliger i forhold til behovet. Det er behov for en kraftig opptrapping i bevilgningene til nye studentboliger i årene fremover dersom en skal sikre alle studenter tak over hodet og lik rett og mulighet til utdanning. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis politiske program for perioden 2013–2017 hvor det understrekes at tilgangen på rimelige studentboliger må økes, og at det er et mål å gi tilskudd til bygging av 3 000 nye studentboliger i året.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det legges opp til å finansiere ca. 1 300 studentboliger i 2014, jf. Prop. 1 S (2013–2014). Gitt presset på leiemarkedet mener dette medlem at det er behov for en kraftig økning i bevilgningene til studentboliger ut over dette de kommende årene.

Dette medlem viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett foreslås en bevilgning på 210 mill. kroner for å sikre at det bygges 2 000 studentboliger neste år, i tråd med ambisjonsnivået som fremkommer av Venstres stortingsprogram for innværende periode.

Kap. 276 Fagskoleutdanning

Det foreslås en bevilgning på kr 69 679 000 til fagskoler under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen viser til at dette kapitlet kun omhandler de fagskolene som får direkte støtte over statsbudsjettet, og ikke de som finansieres gjennom rammetilskudd til fylkeskommunen eller over budsjettet til Helse- og omsorgsdepartementet.

Komiteen viser videre til at tilgangen til bredden av gode fagskoleutdanninger er viktig for å sikre arbeidsmarkedet og næringslivet tilgang til yrkesrettet utdanning på høyere nivå – tilpasset ny teknologi, nye trender og nye krav i arbeidslivet. Fagskolenes kvalitetssikrede, fleksible og arbeidsmarkedsrettede utdanningstilbud, som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse, er nødvendig for å sikre samfunnet nødvendig kompetanse.

Komiteen er fornøyd med styrkingen av den systematiserte kunnskapen om fagskolene. Innføringen av tilstandsrapport for fagskolene er et viktig bidrag for å sikre kvalitet, tette igjen kunnskapshull og i tillegg bidra til å gi fagskolesektoren økt synlighet. Mer og bedre kunnskap gir et bedre grunnlag for å videreutvikle fagskolene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at man ved den varslede gjennomgangen av fagskolesektoren på generelt grunnlag bør legge til rette for at studenter med godkjent fagskoleutdanning får mulighet til overgang gjennom videre utdanning ved høyskole eller universitet og som bygger videre på tilegnet kompetanse. Studenter innen fagskolen bør også søkes integrert i studentskipnaden slik at de kan ta del i de velferdsgoder som studenter innen høyere utdanning mottar.

Flertallet viser til at det i 2008 kom nye forskrifter som i praksis fjernet muligheten for fagskoletilbud som bygger på generell studiekompetanse å bli godkjent av NOKUT. Generell studiekompetanse

ble ikke lenger godkjent som opptakskrav for fagskoleutdanningen innen IKT og merkantile fag, media og kommunikasjon, kunst og kultur, design og håndverk. Tall fra SSB viste at studentgrunnlaget som disse utdanningene rekrutterer fra ble redusert med 99 pst. Flertallet viser til at det er entydig dokumentert at studenter som er tatt opp på grunnlag av generell studiekompetanse fullfører og oppnår like gode resultater som studenter som er tatt opp på grunnlag av yrkesfag fra videregående. Flertallet mener man må vurdere om forskrift om opptaksregler må endres til at også generell studiekompetanse blir reelt opptaksgrunnlag for fagskoleutdanning.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener det er viktig med en forutsigbar finansiering av fagskolene. Dagens finansiering gjennom rammetilskuddet til fylkeskommunene har skapt et kompliserende og utfordrende finansieringssystem, hvor fylkeskommuner i noen tilfeller kommer i en uheldig dobbeltrolle i fordeling av midler til fagskoler de selv eier og driver, og andre fagskoler. Disse medlemmer viser til at hele 23,5 mill. kroner av tilskuddsmidlene til helse- og sosialfag var ubenyttet i 2012 som en direkte konsekvens av finansieringssystemet og vanskelighetene med å omfordele midler mellom fylkene. Disse medlemmer mener staten igjen skal overta ansvaret for finansiering av fagskolene slik det var tidligere.

Kap. 280 Felles enheter

Det foreslås en bevilgning på kr 457 034 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) om teknisk overføring av midler fra kap. 281 post 1 i forbindelse med sammenslåing.

Komiteen viser til den økte oppmerksomheten på kvalitet i høyere utdanning. Kapitlet finansierer kvalitetssikringsorganet NOKUT, Samordnet Opptak (SO) og Utviklingen av fleksibelt utdanningstilbud i UH-sektoren gjennom Norgesuniversitet (NUV). BIBSYS som driver UH-sektorens biblioteksystem, er i hovedsak brukerfinansiert, men mottar også støtte over kapitlet.

NOKUT (POST 1)

Komiteen merker seg NOKUTs arbeid med oppgradering og effektivisering av IKT-systemet og ser at det er gjennomført et IKT-prosjekt, finansiert over tidligere års budsjett, som nå er klart for implementering. Komiteen merker seg også NOKUTs prøveprosjekt for et system for godkjenning av kompetanse for innvandrere som ikke kan dokumentere denne. Prosjektet foreslås videreført på permanent basis.

SIU (POST 50)

Komiteen viser til satsingen på Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU). Organisasjonen skal medvirke til at internasjonaliseringen styrker kvaliteten i norsk utdanning. SIU har en viktig rolle som kompetansesenter og profilerer Norge som et attraktivt samarbeids- og studieland. Komiteen viser til fellesforslaget fra Kunnskapsdepartementet, Kulturdepartementet og Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet om norsk deltakelse i Erasmus+, EUs nye program for utdanning, opplæring og ungdom i perioden 2014–2020.

FELLESOPPGAVER (POST 51)

Komiteen merker seg at arbeidet med å fremme åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og tilgang til vitenskapelige tidsskrift i CRISTin gir gode resultater for brukerne. BIBSYS fortsetter arbeidet med å skaffe biblioteksamarbeidet et nytt biblioteksystem med verktøy som skal samle alle informasjonskildene i en søkekilde.

Kap. 281 Fellestiltak for universiteter og høyskoler

Det foreslås en bevilgning på kr 457 639 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) om postene 1, 45 og 50.

Komiteen viser til at målet for midler bevilget under dette kapitlet er å bidra til å styrke kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i universitets- og høyskolesektoren. Det innebærer samordning av prioriterte områder og fellestiltak.

UTSTYR (POST 45)

Komiteen merker seg at det i budsjettforslaget er fokus på kvalitet og relevans i utdanningene for å styrke nasjonal verdiskapning og konkurranseevnen om de beste talentene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg den foreslåtte utstyrssatsingen for ingeniørutdanningen på 50 mill. kroner i 2014 for at institusjonene skal kunne investere i utstyr til laboratorier og IKT. Disse medlemmer merker seg også IT-satsingen i Samordnet opptak.

HØGSKOLESENTERET I KRISTIANSUND (POST 70)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom disse partier om at det skal bevilges 3 mill. kroner til Høgskolesenteret i Kristiansund. Flertallet ber departementet sikre at disse midlene tilfaller Høgskolesenteret i Kristiansund.

Komiteens medlem fra Venstre viser til planene om å slå sammen dagens høyskoler i Møre og Romsdal til en ny Høgskole for Møre og Romsdal, blant annet slik denne intensjonen kommer til uttrykk i et samlet fylkestingsvedtak. Dette medlem mener det er viktig å styrke Høgskolesenteret i Kristiansund i påvente av en sammenslåing av nevnte institusjoner. Dette medlem viser til at tilsvarende beløp gjenfinnes i Venstres alternative statsbudsjett, og er fornøyd med dette.

INTERNASJONALE PROGRAM (POST 73)

Komiteen viser til at Norge har en kunnskapsbasert økonomi som skal hevde seg i en globalisert verden der kapital, kunnskap og arbeidsplasser beveger seg raskere over landegrensene. Fundamentet for vår framtidige verdiskapning og velferd ligger i å realisere kunnskapssamfunnet og ta del i den internasjonale kunnskapsutviklingen. Komiteen peker i den sammenheng på deltakelsen i EU-programmet Erasmus Mundus, EUs program for livslang læring, og den nordiske avtalen om tilgang til høyere utdanning som viktige virkemiddel.

UHR (POST 78)

Komiteen viser til Universitets- og høyskolerådets (UHR) viktige målsetting for å fremme samordning mellom universitet og høyskoler innenfor høyere utdanning og forskning, formidling og ressursforvaltning. Komiteen merker seg også UHRs satsing på tilskudd til utgivelse av lærebøker.

3.5 Utdanningsfinansiering

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Det foreslås en bevilgning på kr 11 447 778 000 under dette kapitlet (eksklusiv post 90 som behandles av finanskomiteen), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen mener at Statens lånekasse for utdanning er en viktig institusjon for å møte målene om lik rett til utdanning for alle. Komiteen er tilfreds med at Lånekassen gjør forenklinger til gode for kundene, blant annet gjennom elektronisk samarbeid med Nav. Komiteen merker seg også at Lånekassen fortsetter moderniserings- og fornyingsarbeidet. Dette er viktig for å sikre enda bedre forvaltning av utdanningsstøtten, samt øke servicenivået overfor kundene. Komiteen er fornøyd med at det i 2014 legges til rette for forenklinger gjennom at man blant annet tilbyr AvtaleGiro, og at kundene selv kan velge forfallsdato.

Komiteen viser til at Lånekassens stadig økende antall kunder er et resultat av økningen i antall elever og studenter. Lånekassen hadde ved forri-

ge årsskifte om lag 950 000 kunder. Av disse er omtrent 577 300 i tilbakebetalingsfasen. I undervisningsåret 2012–2013 var det om lag 491 300 elever, læringer og studenter, og av disse fikk omtrent 392 600 personer støtte fra Lånekassen.

Komiteen minner om Lånekassens viktige samfunnsoppdrag med å gi alle mulighet til en utdanning uavhengig av kjønn, alder, geografiske forhold, funksjonsevne og sosial bakgrunn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket hvor det står at «Stortinget ber regjeringen utrede studentenes levekårssituasjon med sikte på å realisere heltidsstudenten. En slik utredning skal også innebære en plan for økning av studiestøtten og studiestøttens lengde. Studentenes organisasjoner skal involveres i dette arbeidet.» Flertallet imøteser dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at de rød-grønne partiene gjennom mange år har vært pådrivere for å bedre studentenes levekår. Det var regjeringen Stoltenberg I som i 2001 foreslo å øke stipendandelen til 40 prosent, en økning på om lag 1 000 kroner i måneden. Den påtroppende Bondevik-regjeringen, bestående av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslo i stedet å videreføre stipendandelen på 30 prosent. Styrkingen av studiestøtten ble likevel gjennomført fra 1. november 2002 fordi Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet støttet Stoltenberg I-regjeringens forslag. Mens regelen under regjeringen Bondevik II var å fryse studiestøtten fra år til år, var regelen under den rød-grønne regjeringen prisjustering i tråd med prisveksten.

I tråd med denne linjen foreslo den rød-grønne regjeringen å innføre 11 måneders utdanningsstøtte fra og med undervisningsåret 2014/2015. Dette, sammen med forslaget om økning i basisstøtten, ville ført til at det årlige støttebeløpet hadde økt med 11 200 kroner, fra 94 400 kroner til 105 600 kroner. Denne satsingen er avlyst av regjeringen Solberg. Disse medlemmer er svært uenig i dette. Studentenes økonomi er avgjørende for muligheten til å studere på heltid, for hvor mange som gjennomfører og for å rekruttere til framtidens kunnskapssamfunn. En økning av studiestøtten til å omfatte 11 måneder vil gi studentene mulighet til å være studenter også i juni, og bruke mer tid på å studere framfor å arbeide.

Disse medlemmer mener studentenes levekår er godt nok dokumentert og at det ikke er behov for ytterligere utredninger. Senest i 2012 kom SSB-rapporten «Studenters inntekt, økonomi og boutgif-

ter». Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er et godt dokumentert grunnlag for å prioritere en bedring av studentenes levekår nå.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at den avgåtte regjeringen – regjeringen Stoltenberg II – i sitt budsjett foreslo 11 måneders studiefinansiering fra studieåret 2014/2015. Disse medlemmer stiller spørsmål ved den reelle politiske viljen til å prioritere 11 måneders studiestøtte all den tid dette forslaget hverken vil medføre økt støtte til studentene eller få budsjettmessige konsekvenser i 2014.

Disse medlemmer registrerer med tilfredshet at Høyre-Fremskrittspartiet-regjeringen raskt foreslo en reell økning i studiestøtten i 2014 utover pris- og kostnadsvekst med budsjettvirkning fra 2014.

Disse medlemmer viser til at det i løpet av de siste åtte årene har vært en økning i studentenes reelle kjøpekraft på 0,2 pst. Disse medlemmer viser til St.prp. 1 (2013–2014) der det foreslås en økning i basisstøtten på 1,7 pst., og vil kun kompensere for prisutviklingen ellers i samfunnet. Disse medlemmer viser videre til St.prp. 1 Tillegg 1 (2013–2014) hvor man vil øke basisstøtten med 3,65 pst. Forslaget innebærer at den månedlige basisstøtten øker fra 9 440 kroner i undervisningsåret 2013/2014 til 9 785 kroner i undervisningsåret 2014/2015. Dette er den største økningen over ett år siden 2002.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at den avgåtte regjeringen – etter mange års utsettelse – foreslo å innføre 11 måneders studiestøtte for studenter, med virkning fra undervisningsåret 2014–2015, jf. Prop. 1 S (2013–2014). Flertallet finner det oppsiktsvekkende at den rød-grønne regjeringen på denne måten skyver finansieringsansvaret over på en ny regjering, all den tid man har hatt full mulighet til å innføre 11 måneders studiestøtte i gjentatte budsjettbehandlinger.

Til tross for dette er komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre også skuffet over at den nye regjeringen avblåser løftet om å innføre 11 måneders studiestøtte, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre ved tidligere budsjettbehandlinger har foreslått å innføre 11 måneders studiestøtte, og står fortsatt fast ved at dette må realiseres.

Dette medlem er enig i intensjonen om gratis læremidler i den videregående skolen, men mener at

den eksisterende ordningen ikke er god nok, og i praksis er blitt en byråkratisk utlånsordning som er ressurskrevende for administrasjonen og upraktisk for elevene. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det foreslås å innføre behovsprøvd stipend for læremidler i videregående skole. Behovsprøving er et mer målrettet tiltak som vil hjelpe dem som trenger det mest.

Dette medlem viser til utdanningstilbudet som gis ved American College of Norway (ACN) i Moss. Siden oppstarten i 1992 har ACN vært godkjent for utdanningsstøtte etter særskilt godkjenning fra Kunnskapsdepartementet.

Dette medlem er kjent med at ACN nå står i fare for å ikke få godkjenning av NOKUT fordi skolen driftes etter amerikansk modell. Uten godkjenning vil de norske studentene ved ACN miste rett til utdanningsstøtte fra skoleåret 2015–2016.

Dette medlem legger til grunn at departementet legger til rette for at skolen kan fortsette å tilby dette unike opplæringsopplegget. Etter dette medlems mening er dette et godt og viktig tilbud til mange elever som ønsker å ta høyere utdanning i USA.

FRESHMAN-ÅRET

Komiteen har over tid vært bekymret for den synkende andelen norske studenter i USA. Komiteen støtter derfor videreføringen av forslaget i Prop. 1 S (2013–2014) om å åpne for støtte til «freshman-året» av bachelorutdanning av høy kvalitet som er et viktig tiltak for å øke antall studenter i USA. Komiteen vil understreke viktigheten av fortsatt åpning av studietilbud verden over gjennom støtte fra Statens lånekasse for utdanning, for å øke andelen studenter i utlandet.

4. Merknader til kapitler for trossamfunn og kirke

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

4.1 Kulturdepartementet – tilskudd til tros- og livssynssamfunn

Under programkategori 8.15 Samfunns- og frivillighetsformål behandles bare kap. 310 i denne innstillingen. Kapitlet gjelder tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke. Øvrige kapitler behandles av familie- og kulturkomiteen.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Det foreslås en bevilgning på kr 278 818 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en lovhemlet overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall. Tilskuddet til livssynsnøytrale seremonirom er fra 2014 flyttet til dette kapitlet (tidligere behandlet av familie- og kulturkomiteen).

Komiteen legger til grunn at regjeringen vil føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik og aktivt fremme tros- og livssynsmessig virksomhet.

Komiteen viser til at tilskuddet til trossamfunn og livssynssamfunn er en lovhemlet overslagsbevilgning, beregnet ut fra medlemstall. Tilskuddsordningen skal sikre stor grad av økonomisk likebehandling av tros- og livssynssamfunnene i Norge. Komiteen viser til at 77 pst. av innbyggerne tilhører Den norske kirke, men tallet på personer som tilhører andre tros- og livssamfunn er økende.

Det økende mangfoldet kan i stor grad knyttes til innvandring. Den romersk-katolske kirke representerer nå den største kristne trosretningen utenfor Den norske kirke. Islam er den nest største religionen i Norge, målt i medlemstall. Human-Etisk Forbund er det største livssynssamfunnet.

Komiteen legger til grunn at dialog og samarbeid fremmer gjensidig forståelse og respekt for både felles verdier og ulikheter i samfunnet.

LIVSSYNSNØYTRALE SEREMONIROM (POST 60)

Komiteen viser til at vi har en økning i tros- og livssynssamfunn. Det er derfor behov for å legge til rette for etablering av flere livssynsnøytrale seremonirom i kommunene. Mange steder i landet finnes det ikke et slikt tilbud. Det er derfor viktig å øke tilgangen på lokaler som gir en verdig ramme, spesielt ved gravferd. Komiteen slutter seg til at arbeidet med livssynsnøytrale seremonirom videreføres i 2014.

PRIVATE KIRKEBYGG (POST 75)

Komiteen ser at ulike trossamfunn har behov for egne kirkebygg og viser til at formålet med bevilgningen er å gi trossamfunn utenfor Den norske kirke og private stiftelser og frivillige organisasjoner innenfor Den norske kirke anledning til å kjøpe eller bygge kirkebygg med lavere egenfinansiering. Det blir gitt tilskudd pr. kvadratmeter til nybygg, kjøp av lokaler eller utvidelse av lokaler, og det er regler for største og minste areal det kan gis støtte til.

4.2 Kulturdepartementet – Den norske kirke

Programkategorien omfatter statlige bevilgninger til Den norske kirke. Bevilgningene skal støtte opp om Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. Kommunene har etter kirke-loven det økonomiske ansvaret for bygging, drift og vedlikehold av kirker, for anlegg og drift av gravplas-

ser og for enkelte kirkelige stillinger. Andre tros- og livssynssamfunn får tilskudd som omtrent tilsvarer offentlige bevilgninger til Den norske kirke, målt pr. medlem, jf. kap. 310 foran.

Departementet forvalter det kirkelige lovverket, kirke-loven og gravferdsloven, og har etatsansvar for Opplysningsvesenets fond.

Kap. 340 Den norske kirke

Det foreslås en bevilgning på kr 1 710 499 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 1590), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Det er i Prop. 1 S (2013–2014) foreslått strukturelle og tekniske endringer fra 2014, bl.a. er tidligere kap. 1591 Presteskapet lagt inn under dette kapitlet. Den norske kirke har fått utvidet budsjettansvar.

I tilleggsproposisjonen er ansvaret for kirkeområdet overført til Kulturdepartementet fra 1. januar 2014 som følge av endret departementsstruktur.

Komiteen ser positivt på at regjeringen vil videreføre en politikk som i tråd med det inngåtte kirkeforliket sørger for at Den norske kirke skal opprettholdes som en åpen, landsdekkende, demokratisk og inkluderende folkekirke. Tro, religion og livssyn spiller en viktig rolle i det norske samfunnet, både for fellesskapet og for enkeltmennesker. Tros- og livssynsfrihet er en ukrenkelig menneskerett og en grunnleggende demokratisk verdi. Komiteen viser til at dette er avhengig av en prestetjeneste som er nærværende i alle lokalsamfunn.

PRESTETJENESTEN

Komiteen registrerer at hovedmålet for bevilgningene til prestetjenesten er at alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest. Prestenes oppgave er å holde gudstjenester og forrette ved kirkelige handlinger, delta i dåps- og konfirmasjonsopplæring, utøve sjelesorg, forestå syke- og hjemmebesøk, og ellers utføre forkynnende og menighetsbyggende arbeid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at bevilgningene over post 1 økes med 2 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon på kap. 340 post 79. Denne økte bevilgningen skal gå til en styrking av prestetjenesten.

Flertallet vil peke på at det er spesielt utfordrende å ivareta både en tilfredsstillende prestedekning i områder med stor folkevekst, og en tilfredsstillende og tilgjengelig prestetjeneste i spredtbygde strøk.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er kjent med at arbeidsmiljøundersøkelser viser at mange prester har stor risiko for å bli utbrent, og mange tar på seg ekstra arbeid.

IKT-SATSING

Komiteen viser til viktigheten av at kirken har tilgang til nye verktøy og virkemidler for å ivareta sitt samfunnsoppdrag. Moderne teknologi vil gjøre det mulig å koordinere innsatsen til kirkens ansatte og mange tusen tillitsvalgte og frivillige på nye og mer effektive måter.

Komiteen viser til at Kirkerådet og KA (Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon) over lengre tid har forberedt en felles plattform for kirkens digitale kommunikasjon. Arbeidet er godt forankret i hele organisasjonen. Anskaffelsen har vært ute på anbud, og valg av leverandør er nå inne i slutfasen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, er derfor positiv til at posten for IKT i kirken styrkes.

SJØMANNSKIRKEN (POST 71)

Komiteen registrerer at Sjømannskirken ved sin tilstedeværelse i mer enn 80 land og på alle kontinenter, ved siden av sin ordinære sjømannskirkedrift representerer en viktig trykghetsfaktor for både turister og nordmenn bosatt i utlandet. Komiteen vil understreke betydningen av dette arbeidet.

Komiteen har merket seg at det diakonale behovet ved flere stasjoner er økende og at saker der barn er involvert krever særlige ressurser og kompetanse.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, har videre merket seg at Sjømannskirkens virksomhet de siste årene er redusert med ca. ti stillinger og at den verdensvide tilstedeværelse i dag krever ca. 40 stillinger utover de som finansieres av tilskuddet.

Flertallet har merket seg at Sjømannskirken fortsatt ønsker en finansieringsordning basert på at staten dekker personalkostnadene og at organisasjonen dekker øvrige driftskostnader.

Flertallet foreslår at bevilgningene til post 71 økes med 3 mill. kroner som økt tilskudd til Sjømannskirken mot en tilsvarende reduksjon på kap. 340 post 79.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at den rød-grønne re-

gjeringsen i 2013 styrket Sjømannskirken med 1,36 mill. kroner for å sette inn hjelpetiltak for norske barn i utlandet på grunn av vanskelige familieforhold og omsorgssvikt.

TROSOPPLÆRING (POST 75)

Komiteen mener at i et stadig mer flerkulturelt samfunn vil dialog og fruktbar sameksistens på tvers av kulturelle og religiøse forskjeller være nært knyttet til den enkeltes kunnskap om egen tro og religiøse identitet. Komiteen mener Trosopplæringsreformen i Den norske kirke er et viktig bidrag til dette. Komiteen viser til at opplæringen skal legge til rette for at alle som er døpt får kunnskap om, erfaring med og forståelse av hva dåpen og troen innebærer. Trosopplæringen i kirken, på samme måte som tros- og livssynsopplæringen i andre tros- og livssynssamfunn, skal stimulere til identitetsbygging og forståelse av egen kultur og tradisjon. Kjennskap og trygghet i forhold til eget livssyn er en viktig forutsetning for toleranse og respekt for andres tro og livssyn. Komiteen mener trosopplæringen er en forutsetning for å opprettholde en bred og engasjert folkekirke og at det er viktig at reformen gjøres landsdekkende. Komiteen viser til at Stortinget har fastsatt at Trosopplæringsreformen skal være et 5-årig prosjekt løpende fra 1. januar 2004, og at reformen så skulle trappes opp de neste 5 årene. Komiteen viser til at det fremdeles er menigheter som ikke er innfasert i reformen. I St.meld. nr. 7 (2002–2003) ble det anført et budsjettmål på 250 mill. kroner til reformen i 2003-kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at reform av trosopplæringen i Den norske kirke ble igangsatt fra 2004 med bakgrunn i Innst. S. nr. 200 (2002–2003) og St.meld. nr. 7 (2002–2003) Trosopplæring i ei ny tid. Flertallet vil minne om at endringer i grunnskoleloven når det gjelder dåpsopplæring og endringer i kristendomsfaget i skolen, gjør at skolen ikke lenger har ansvar for dåpsopplæring, og at Den norske kirke, som statskirke i Norge, har fått et forsterket ansvar for dåpsopplæring.

Som følge av dette er flertallet positiv til at trosopplæring ytterligere blir styrket i budsjettet.

Flertallet foreslår å redusere bevilgningene på post 75 med 0,5 mill. kroner. Dette medfører like fullt at bevilgningene på denne posten øker med 12,5 mill. kroner sammenlignet med Prop. 1 S (2013–2014).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at beløpet som regje-

ringen Stoltenberg II foreslo i Prop. 1 S (2013–2014) på 302,5 mill. kroner, svarer om lag til dagens kroneverdi av 250 mill. kroner i 2003. Disse medlemmer har merket seg at reformen nå er fullfinansiert i tråd med de opprinnelige forutsetningene, og er fornøyd med at alle menigheter i Den norske kirke kan innlemmes i reformen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen Stoltenberg II i sitt forslag til statsbudsjett for 2014 slo fast at trosopplæringsreformen var fullfinansiert med en bevilgning på 302 mill. kroner. Flertallet viser til at det i denne bevilgningen ikke er kompensert for lønnsvekst. Flertallet er glad for at det i budsjettforliket mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i Stortinget ble funnet rom for å øke bevilgningen til trosopplæring med 15 mill. kroner som en delvis kompensasjon for lønnsvekst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti forutsetter at bevilgningene til trosopplæring justeres for pris og lønnsvekst i kommende budsjetter, og at det også kompenseres fullt ut for lønnsveksten i perioden fra 2003 til 2013.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det av budsjettmessige årsaker er foreslått en nominell videreføring av tilskuddet til trosopplæring, samt tilskudd til tros- og livssynssamfunn. Videre ble det i Venstres alternative statsbudsjett foreslått å reversere forslag om ny tilskuddsordning til disposisjon for uforutsette behov i Den norske kirke, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). I henhold til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre økes bevilgningen til disse formål, samt at midler fra den nye bevilgning til disposisjon for uforutsette behov i Den norske kirke omdisponeres.

KIRKENS RESSURSSENTER (POST 77)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår å øke bevilgningene på post 77 med 0,5 mill. kroner som skal gå til tilskudd til Kirkens ressursenter mot vold og overgrep. Den foreslåtte bevilgningen på kap. 340 post 75 reduseres tilsvarende med 0,5 mill. kroner.

TIL DISPOSISJON (POST 79)

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, foreslår at bevilgningene over post 79 reduseres med 5 mill. kroner som

inndekning for økte bevilgninger på post 1 og post 71.

Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser

Det foreslås en bevilgning på kr 125 815 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, som administreres av Husbanken, er overført til kap. 342 post 60 fra kap. 582 post 61 under det tidligere Kommunal- og regionaldepartementet.

RENTEKOMPENSASJON FOR KIRKEBYGG (POST 60)

Komiteen erkjenner at kirkebyggene er blant de viktigste kulturhistoriske bygningene landet har.

Komiteen viser til rapport om kirkebygg 2012 der det kommer frem at fire kirker i løpet av de siste fem årene er totalskadet ved brann: Hønefoss kirke, Østre Porsgrunn kirke, Våler kirke og Kopervik kirke. Komiteen vil derfor understreke betydningen av at brannsikring av kirkebyggene bør ha prioritet ved bruken av tilskuddet fra post 60.

Komiteen har merket seg Riksrevisjonens undersøkelse av vedlikehold og sikring av kirkebygg (Dokument 3:10 (2010–2011)) samt rapporten «Kirkekontroll 2009–2010» fra KA om tilstand og sikring av kirkebygg. Rapportene viser at vedlikeholdstilstanden for kirkebyggene i Norge er bedret de senere år, men også at et stort antall kirker er preget av manglende vedlikehold og sikring. 586 kirker er vurdert å være i utilfredsstillende tilstand. 60 pst. av disse, til sammen 354 kirker, er fredet eller vurderes å ha særlig verneverdi.

Komiteen viser til at det samlede etterslepet i vedlikehold av kirkebygg i 2004/2005 ble beregnet til ca. 5 mrd. kroner, mens kostnadsbehovet for generell modernisering, oppgradering og ombygging av kirkebyggene i samme undersøkelse ble beregnet til vel 3 mrd. kroner. Selv om det ikke er gjort nyere beregninger, er etterslepet i vedlikeholdet fremdeles stort. Komiteen vil advare mot at manglende sikring kan føre til at uerstattelige kulturverdier går tapt.

Komiteen viser til at kommunene har det grunnleggende økonomiske ansvaret for drift og vedlikehold av kirker. Men ut fra statens ansvar for kulturminner med nasjonal verdi vil komiteen vise til at regjeringen i sin plattform ønsker å bidra til «et nasjonalt løft i sikringsarbeidet av fredete og verneverdige kirker». Komiteen ber regjeringen komme tilbake med forslag om oppfølging av dette punktet i forbindelse med statsbudsjettet for 2015.

Komiteen støtter forslaget om en utvidelse av rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, slik at det i 2014 kan gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 500 mill. kroner. Ordningen omfatter alle menighetskirker i Den norske kirke. Fredede og verneverdige kirker har høy

prioritet. Søknad kan fremmes av kirkeeier eller kommune på vegne av kirkeeier.

Komiteens medlem fra Venstre viser til behovet for restaurering og sikring av en rekke av våre eldre kirkebygg. Dette medlem viser i den forbindelse til forslaget i Venstres alternative statsbudsjett hvor det settes av 25 mill. kroner til restaureringsarbeider i Stavanger Domkirke.

SENTRALE TILTAK FOR KIRKEBYGG OG GRAVPLASSER (POST 70)

Komiteen viser til at departementets krigsgravtjeneste har ansvaret for at utenlandske krigsgraver i Norge fra 2. verdenskrig holdes i orden. Vedlikeholdet av disse krigsgravplassene og enkelte andre utenlandske krigsgraver ivaretas de fleste steder av det kirkelige fellesrådet, mot utgiftsdekning fra staten. Statens utgifter til vedlikeholdet dekkes over posten.

5. Merknader til kapitler på forskningsområdet

Når det gjelder kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader og slutter seg til regjeringens forslag.

5.1 Forskning og utvikling i statsbudsjettet som helhet

Forskning i statsbudsjettet som helhet er omtalt i budsjettproposisjonen for Kunnskapsdepartementet, del III kapittel 5. Her omtales forskningspolitiske mål og langtidsplan for forskning og utdanning, jf. den siste forskningsmeldingen som Stortinget behandlet i juni 2013, Meld. St. 18 (2012–2013) Lange linjer – kunnskap gir muligheter og Innst. 372 S (2012–2013).

Av del III i proposisjonen framgår også FoU-bevilgningene i statsbudsjettet under de enkelte departementene.

En ny gaveforsterkningsordning foreslås innført, jf. nedenfor under Kunnskapsdepartementets budsjett, kap. 285.

Komiteen vil peke på at ny kunnskap gjennom forskning og utvikling er avgjørende for en god utvikling av samfunnet vårt. Det er ved å ta i bruk ny kunnskap vi kan løse de store samfunnsutfordringene våre, og det er gjennom forskning og innovasjon bedriftene våre kan utvikle seg og sikre framtidig konkurransekraft. Langsiktighet og forutsigbarhet er avgjørende for om vi skal kunne nå de høye og ambisiøse målene som ble lagt i Meld. St. 18 (2012–2013).

Komiteen ser fram til at den bebudede langtidsplanen kommer høsten 2014 fordi det vil bidra til å realisere målene vi har for forskning og høyere utdanning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at regjeringen foreslår å styrke den nasjonale forskningsinnsatsen i statsbudsjettet for 2014. Samlet innsats til forskning og utvikling (FoU) anslås til 29,5 mrd. kroner. Dette inkluderer 1,8 mrd. kroner til Skattefunn-ordningen. Dette er 2,1 mrd. kroner nominelt mer enn i 2013, og det tilsvarer en realvekst på 4,1 pst. Proposisjonen omtaler videre fem strategiske og fire tverrgående mål for forskningspolitikken som er beskrevet i Meld. St. 18 (2012–2013) Lange linjer – kunnskap gir muligheter.

Flertallet understreker viktigheten av en strategisk og koordinert forskningspolitikk, og viser til regjeringens arbeid med en langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Flertallet mener regjeringen gir et viktig signal om et taktskifte i forskningspolitikken ved å foreslå å øke investeringene til forskning med over 320 mill. kroner mer enn forslaget i Prop. 1 S (2013–2014). I tillegg kommer effekten av utvidelsen av Skattefunn-ordningen som er anslått til 160 mill. kroner. Den offentlige innsatsen økes dermed med nesten 0,5 mrd. kroner utover forslaget i Prop. 1 S (2013–2014). Flertallet viser til NIFUs analyse av forslaget til statsbudsjett for 2014 som viser at regjeringen i tilleggspolisjonen øker bevilgningene til FoU til i alt om lag 27,7 mrd. kroner, tilsvarende en nominell vekst på 6,9 pst. og en realvekst på 4,1 pst.

Flertallet mener en styrking av grunnfinansieringen av universitets- og høyskolesektoren, gjennom å øke rammen for resultatbasert omfordeling av forskningsmidler (RBO) med 100 mill. kroner, er et skritt i riktig retning for økt kvalitet i høyere utdanning. Det er også positivt for innovasjonsarbeidet at bevilgningene til Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), som stimulerer til ambisiøse FoU-satsinger i norsk næringsliv, økes med 80 mill. kroner.

Flertallet vil understreke betydningen av å øke satsingen på forskning og viser til regjeringens ambisjon om å utvikle flere verdensledende universitetsmiljøer for at Norge på sikt skal bli ett av de mest innovative landene i Europa. Flertallet er positive til de signalene som ligger i regjeringens tilleggspolisjonen om at en større del av oljepengene skal brukes til investeringer i forsknings- og innovasjonsformål.

Flertallet er tilfreds med retningen i årets statsbudsjett. Flertallet mener at man i flere år har

hatt et historisk mulighetsrom til å ta inn på forspranget til de nasjonene vi handler og konkurrerer med, og at dette ikke har blitt godt nok utnyttet. Flertallet vil påpeke at analysene av verdien av forskningsinvesteringer er samstemte i at investering i forskning gir høy samfunnsmessig avkastning. I denne sammenhengen er det også viktig at Norge har et omfang på forskningsproduksjonen som gjør det mulig å importere og anvende ny kunnskap og teknologi produsert i andre land. Det er fortsatt slik at det i Norge investeres mindre i forskning enn de øvrige nordiske landene, og innsatsen ligger også under gjennomsnittet blant OECD-landene målt som andel av BNP. Flertallet er glade for at regjeringen nå satter klarere på forskning, og vil særlig understreke satsingene på gode insentivordninger som Skattefunn og BIA.

Flertallet viser til behandlingen av Meld. St. 18 (2012–2013) Lange linjer – kunnskap gir muligheter, da disse partier ba regjeringen fremme en strategi for å styrke og løfte frem universitetsmiljøer i verdenstoppen. Flertallet viser også til regjeringens politiske plattform, der ønsket om å utvikle flere universitetsmiljøer i verdenstoppen er en sentral målsetting.

Flertallet mener at de økte bevilgningene på 7,8 mill. kroner til 50 stillinger innenfor næringsph.d.-ordningen og en ny ordning med offentlig sektor-ph.d gir viktige signaler om en positiv utvikling i forskningspolitikken.

Flertallet understreker også viktigheten av å styrke norske forskningsmiljøers evne og mulighet til å delta i det europeiske forskningssamarbeid gjennom en ytterligere økning på 20 mill. kroner til tiltak for økt norsk deltakelse i det europeiske forskningssamarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Prop. 1 S (2013–2014) og en satsing på forskning på 28,9 mrd. kroner. Det er 1,5 mrd. kroner mer enn fjorårets budsjett, noe som er en realøkning på 2 pst. Den offentlig finansierte FoU-innsatsen har siden 2005 hatt en realøkning på 34,1 pst. Dette svarer til en gjennomsnittlig realøkning på 3,3 pst.

Økningen fordeler seg på flere departementer. Helseforetakene får en økning på sitt budsjett som innebærer 100 mill. kroner i forskningssatsing. Det investeres i to forskningsfartøy: ett for arktiske strøk og ett for tropiske strøk. Det satses på nybygg i UH-sektoren og innføring av ny en gaveforsterkningsordning, satsing på fri prosjektstøtte for unge forsker-talenter og nye stipendiatstillinger.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er tilfreds med at regjeringen foreslår å styrke innsatsen innenfor petroleumsforskning, marin forskning og teknologiområdene nanoteknologi, bioteknologi og IKT utover forslaget i Prop. 1 S (2013–2014). Disse medlemmer vil videre fremheve en forsterket innsats for realfag og teknologiutdanning gjennom bevilgningen på 50 mill. kroner til modernisering av utstyrsparken i ingeniørutdanningen og 100 mill. kroner til rehabilitering av kjemibygget og varmeteknisk senter ved NTNU, knyttet til prosjektet «ECCSEL».

Internasjonalisering

Komiteen mener at om norsk forskning skal kunne nå sine ambisiøse mål, må internasjonaliseringen intensiveres. Å delta i forskningsprosjekt sammen med våre naboland er mest naturlig, og derfor er deltakelse i det europeiske forskningssamarbeidet avgjørende for om vi lykkes. Komiteen er tilfreds med at det er bred enighet om å delta i Horisont 2020, og det er riktig å stimulere dette ved hjelp av STIM-EU.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser i denne sammenheng til at regjeringen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslår å øke bevilgningen til STIM-EU, og andre lignende virkemidler, med 20 mill. kroner, sammenliknet med regjeringen Stoltenberg IIs budsjettforslag. Flertallet mener dette vil bidra til økt deltakelse i europeisk forskningssamarbeid.

5.2 Kunnskapsdepartementet – forskning

Programkategori 7.70 Forskning under Kunnskapsdepartementet omfatter bevilgninger til forskning gjennom Norges forskningsråd og til internasjonalt samarbeid, forskningsinstitutter og andre tiltak, de nasjonale forskningsetiske komiteene, samt meteorologiformål.

Direkte forskningsbevilgninger til universiteter og høyskoler ligger under programkategorien for disse (punkt 3.4). Forskningsbevilgninger i statsbudsjettet som helhet er omtalt ovenfor (punkt 5.1).

Regjeringen varsler at Norge tar sikte på å delta som fullverdig medlem i EUs nye forsknings- og innovasjonsprogram, Horisont 2020. Det tas forbehold om Stortingets samtykke.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endring under kap. 285, jf. nedenfor.

Kap. 283 Meteorologiformål

Det foreslås en bevilgning på kr 346 620 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 284 De nasjonale forskningsetiske komiteene

Det foreslås en bevilgning på kr 17 236 000 under dette kapitlet.

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 285 Norges forskningsråd

Det foreslås en bevilgning på kr 2 996 629 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) om postene 52 og 53.

Komiteen mener det arbeidet Norges forskningsråd gjør, er viktig for å sikre høy kvalitet og relevans i norsk forskning. Gjennom å administrere konkurransen om forskningsmidler har Forskningsrådet en nøkkelrolle i så måte.

Komiteen ser senteratsingen som et godt organisatorisk grep som i likhet med Forskningsrådet bidrar til økt forskningskvalitet.

Komiteen viser til at en rekke program finansieres over Forskningsrådet. Mange av disse programmene er meget gode og bidrar til at forskningsmålene oppnås. FRIPRO, STIM-EU, samt mange store programområder innen ulike fag, er komiteen tilfreds med at det satses på.

Gaveforsterkningsordningen blir gjeninnført i dette budsjettet, i tråd med komitéinnstillingen til Forskningsmeldingen. Komiteen har merket seg at det er blitt tatt godt imot av mange.

Komiteen merker seg den overordnede konklusjonen i evalueringen av Forskningsrådet som sier at Forskningsrådet i hovedtrekk fungerer godt. Komiteen merker seg at evalueringen peker på at Forskningsrådet bør systematisere sitt arbeid med evalueringer og legge større vekt på effekten av innsatsen.

Komiteen viser til anbefalingen i evalueringen av Forskningsrådet om at den forskningspolitiske koordineringen på nivået over departementene bør styrkes. Det vises også til Riksrevisjonens merknader om at Kunnskapsdepartementet bør gjøre forskningspolitikken sterkere og mer kraftfull gjennom en bedre koordinering av departementene. Komiteen forventer at regjeringen vil svare på hvordan disse utfordringene skal løses fremover.

Komiteen vil understreke at en hovedoppgave for Forskningsrådet er å fordele midler til forskningsprosjekter av høy kvalitet og å være et virkemiddel for de satsinger innen forskningspolitikken Stortinget vedtar. Komiteen mener derfor det er viktig

å styrke Forskningsrådet som nasjonal konkurransearena.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, merker seg den positive evalueringen av den nasjonale konkurransearenaen Fri prosjektstøtte (FRIPRO), og mener det er positivt med en økning av tildelingen til FRIPRO som et ledd i å styrke ordninger som bidrar til økt kvalitet gjennom nasjonal konkurranse.

Flertallet synes det er positivt at det innføres en ny gaveforsterkningsordning for å stimulere til flere private gaver til forskning etter at regjeringen Stoltenberg II avviklet denne ordningen i 2012. Flertallet vil imidlertid understreke at ordningen også vil gjelde for gaver over 3 mill. kroner som allerede er avtalt utbetalt etter 1. januar 2014, og som faktisk blir utbetalt etter samme dato.

Flertallet viser for øvrig til budsjettforliket 15. november 2013 hvor bevilgningen over post 55 foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre mener at det er positivt at den avgåtte regjeringen i tidligere budsjettbehandlinger har økt bevilgningen til fri prosjektstøtte fordelt av Norges forskningsråd, men etter dette medlems mening er ikke dette nok.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor Forskningsrådet styrkes med ytterligere 50 mill. kroner, for dermed å skape større handlingsrom når potten med frie midler skal fordeles.

Dette medlem viser til at de globale klimautfordringene er store, og krever økt forskningsinnsats. Etter dette medlems mening trenger vi mer forskning både på klimaendringer og virkningene av disse.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det på denne bakgrunn foreslås å bevilge 75 mill. kroner til en forsterket forskningsinnsats på fornybare energiformer og klimatiltak.

Dette medlem vil understreke at institusjonene i UH-sektoren sliter med et stort etterslep i form av vedlikehold og innkjøp av nytt vitenskapelig utstyr. Utskiftingstakten er økende, og det er liten tvil om at man må prioritere også dette området dersom man vil satse på forskning og kunnskap. Dette krever langsiktig opptrapping.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor utstyrssatsingen over Forskningsrådets budsjett ble styrket med 75 mill. kroner. Dette medlem viser til at det i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås en styrking av utstyrssatsingen for ingeniørutdanningen med 50 mill. kroner, og er tilfreds med dette.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Det foreslås en bevilgning på kr 488 440 000 under dette kapitlet.

Komiteen mener forskningsinstituttene står for et svært viktig bidrag i norsk forskning med tanke på kvalitet, internasjonalisering, innovasjon og å spre ny kunnskap til samfunnet og næringslivet. Både for offentlig sektor og svært mange bedrifter gir instituttsektoren viktige bidrag til fornying og innovasjon. Instituttene representerer en stor variasjon i saksfelt og størrelse. Noen er sterke på internasjonal orientering, andre på nærhet til lokalt næringsliv eller andre behov for kunnskap i egen region. Evalueringer viser at de gjennomgående leverer forskning av høy kvalitet, og komiteen mener instituttsektoren gjennom sitt virke har en svært viktig rolle i norsk forskningspolitikk.

Komiteen ser det som positivt at mange institutter har tett kontakt med UH-sektoren. Komiteen vil særlig trekke fram sammenslåingen av Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) med NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) og AFI (Arbeidsforskningsinstituttet) som framtidsrettet og strategisk riktig. Det vil lage enda mer robuste fagmiljøer innen svært viktige tema hvor det er et stort behov for økt kunnskap.

Komiteen viser til behovet for å sikre forskningsinstituttene en tilfredsstillende basisfinansiering, for på denne måten å styrke anvendt forskning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil peke på at dagens praksis med direktetildeling av oppdrag fra departementer til institutter kan skape sektorisering av kunnskapsgrunnlaget og debatt om kunnskapens uavhengighet samt at den begrenser det tverrsektorielle forskningssamarbeidet. Praksisen fører også til at relevant kompetanse ikke blir tatt i bruk, til oppbygging av dobbeltkompetanse, og det både fordyrer og forsinker kunnskapsutviklingen innenfor enkelte områder.

Flertallet viser til at dette er problemstillinger disse partier tidligere har tatt opp, bl.a. i Innst. 3 S (2013–2014).

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det i Venstres alternative statsbudsjett foreslås å øke bevilgningen over kap. 287 med 20 mill. kroner for å sikre at det blir mulig for flere teknisk-industrielle forskningsinstitutter, herunder Polytec, å bli innlemmet i basisfinansieringsordningen.

Dette medlem viser til at Venstre sammen med andre partier tidligere har fremmet forslag om

skattefritak for forskningsinstitutter som mottar statlig basisbevilgning, jf. bl.a. Dokument nr. 8:64 (2007–2008). Dette er fortsatt en aktuell problemstilling. Dette medlem legger til grunn at regjeringen vil følge opp dette.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Det foreslås en bevilgning på kr 1 593 468 000 under dette kapitlet.

Komiteen er opptatt av at Norge skal ha gode muligheter til å delta aktivt i det internasjonale utdannings- og forskningssamarbeidet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, merker seg at regjeringen styrker virkemidler som stimulerer til økt deltakelse i det europeiske rammeprogrammet for forskning, Horisont 2020.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre understreker viktigheten av å styrke norske forskningsmiljøers evne og mulighet til å delta i det europeiske forskningssamarbeid, både generelle tiltak som styrker forskningskvaliteten og målrettede tiltak som STIM-EU som bidrar til økt norsk deltakelse i det europeiske forskningssamarbeidet.

5.3 Nærings- og fiskeridepartementet – Forskning, innovasjon og internasjonalisering

Under programkategorien 17.20 Forskning, innovasjon og internasjonalisering behandles i denne innstillingen Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd gjennom Norges forskningsråd kap. 920 herunder bl.a. tilskudd til marin forskning, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). Videre er ytterligere fire forskningsrelaterte kapitler overført fra det tidligere Fiskeri- og kystdepartementet, også det med virkning fra 1. januar 2014.

Øvrige kapitler under programkategorien behandles av næringskomiteen.

Skattefunn-ordningen behandles av finanskomiteen, jf. Prop. 1 LS (2013–2014) Skatter og avgifter og Innst. 3 S (2013–2014).

Regjeringens overordnede mål er å bidra til størst mulig samlet verdiskapning i norsk økonomi, gjennom å stimulere til kunnskapsbasert næringsutvikling og til økt FoU-innsats. Det vises i den forbindelse til forskningsmeldingen Stortinget behandlet i juni 2013, jf. Meld. St. 18 (2012–2013) og Innst. 372 S (2012–2013), og til punkt 5.1 overfor.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endring under kapitlene 920, 925, 927 og 928, jf. nedenfor.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Det foreslås en bevilgning på kr 1 887 340 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014). Postene 51 og 52 for hhv. marin forskning og primærnæringsinstitutter er overført fra tidligere kap. 1023.

Komiteen peker på at Norges forskningsråd har en viktig rolle i å utvikle et velfungerende FoU-system som er relevant for norsk næringsliv. Et godt samarbeid mellom næringsliv og universitets- og høyskolesektoren er avgjørende for at den nasjonale forskningsinnsatsen skal kunne føre til næringsutvikling og verdiskaping. Forskningsrådet har også virkemidler for å stimulere til kommersialisering av FoU-resultater som utvikles innenfor de akademiske miljøene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, vil påpeke at krisen i Europa og utviklingen i det norske kostnadsnivået i forhold til våre viktigste handelspartnere gir norsk næringsliv og verdiskaping store utfordringer. Den særnorske kostnadsutviklingen der lønnskostnad pr. timeverk i industrien nå er ca. 56 pst. høyere enn hos våre handelspartnere i EU, må møtes med handlekraftige tiltak innen innovasjon, nyskaping og produktivitetsvekst om konkurranseutsatt virksomhet skal kunne utvikles i Norge. Kunnskapsutvikling i bedriftene er helt sentralt for å videreutvikle og sikre Norge som et velstandssamfunn. Flertallet vil understreke at Brukerstyrt Innovasjonsarena (BIA) representerer en svært viktig og vellykket medfinansieringskilde for forsknings- og utviklingsprosjekter i norsk næringsliv. For hver krone bevilget over BIA-ordningen genereres det 2,2 kroner i privatfinansiert forskningsinnsats. Flertallet er derfor tilfreds med at regjeringen øker støtten til BIA og andre innovasjonsfremmende tiltak.

Flertallet understreker betydningen av å styrke de næringsrettede virkemidlene som stimulerer næringslivet til å investere mer i FoU for å nå målet om at den samlede forskningsinnsatsen skal utgjøre 3 pst. av BNP.

Flertallet peker på den nylige evalueringen av nærings-ph.d.-ordningen som viser at ordningen stimulerer til forskning i næringslivet og øker mobiliteten mellom næringslivet og forskningsmiljøene. Det er positivt at regjeringen styrker denne ordningen og etablerer en tilsvarende ordning for offentlig sektor.

Flertallet viser til regjeringens forslag om økte bevilgninger til programmet Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) og forslaget om endret grense for fradragsgrunnlag for egenutført FoU-prosjekt i Skattefunn-ordningen, som heves fra 5,5 mill. kroner til 8 mill. kroner.

Flertallet vil trekke frem den positive veksten i FoU-investeringene når det gjelder næringsrettede virkemidler, inkludert Skattefunn-ordningen. Flertallet vil understreke betydningen av å vri bruken av oljepenger over i investeringer i vekstfremmende tiltak for å stimulere til økt innovasjon og nyskaping og dermed styrke norsk konkurransekraft.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) er et godt virkemiddel for å øke forskningsinnsatsen i næringslivet, og viser til Prop. 1 S (2013–2014) og økning i tildelingen til BIA-programmet med 10 mill. kroner. Dette vil bidra til å styrke ambisiøse FoU-satsinger på næringslivets premisser i bredden av norsk næringsliv gjennom en betydelig utlysning av nye prosjekter i 2014.

Disse medlemmer er tilfreds med at ordningen med nærings-ph.d. utvides til offentlig sektor.

Disse medlemmer viser til at Virkemiddel for regional FoU og innovasjon (VRI) er evaluert og kan vise til gode resultater. Det gjelder særlig den effekten tiltaket har på å mobilisere nye bedrifter og offentlige instanser til FoU og innovasjon. Programmet stimulerer til kompetansemegling, mobilitet mellom næringsliv og FoU-miljøer, samt forprosjekter som kan formulere konkrete FoU- og innovasjonsprosjekter.

Regjeringen foreslår å kutte 10 mill. kroner på denne tilskuddsposten i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014), noe som er uheldig når vi vet hvor viktig det er med mer FoU i bedriftene.

For komiteens medlem fra Venstre er det et selvstendig mål å øke næringslivets forskningsinnsats og næringsrettet forskning generelt. Dette medlem mener nærings-ph.d.-ordningen – som skal bidra til å øke kunnskapsintensiteten i næringslivet og skape et tettere samspill mellom akademia og nærings- og samfunnsliv – fortsatt må styrkes.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor det er satt av 7,8 mill. kroner, noe som tilsvarer det offentliges andel av 50 nye nærings-ph.d. fra høsten 2014. Dette medlem er tilfreds med at tilsvarende satsing er å gjenfinne i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Dette medlem viser videre til at det i Venstres alternative statsbudsjett settes av midler for

å styrke den næringsrettede forskningen gjennom Forskningsrådets programmer med 200 mill. kroner, herunder 75 mill. kroner øremerket Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA), 50 mill. kroner til Forny2020/TTO og 50 mill. kroner til FoU knyttet til arbeidskraftbesparende teknologi i helsesektoren. I tillegg foreslås det en rekke forbedringer av Skattefunn-ordningen i budsjettalternativet, jf. finansinnstillingen.

Kap. 925 Havforskningsinstituttet

Det foreslås en bevilgning på kr 666 810 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 1020), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen viser til at Havforskningsinstituttets (HI) hovedmål er å være en ledende leverandør av kunnskap og råd for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene.

Komiteen vil peke på at HIs arbeid med å skaffe et godt kunnskapsgrunnlag til forvaltningen nasjonalt og internasjonalt er avgjørende for å legge til rette for en bærekraftig vekst i havbruksnæringa, en fornuftig langsiktig beskatning av de villlevende fiskeressursene og en god økosystembasert forvaltning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, stiller seg positive til forslaget om å styrke bevilgningene til å øke overvåkingen og videreutvikle målemetodene for miljøeffekter av oppdrett på villlevende laksefisk.

Komiteens medlem fra Venstre viser til behovet for en styrking av havforskningen. Det er økende avstand mellom hva som kreves av leveranser fra Havforskningsinstituttet, og hva som er mulig å levere med tildelte økonomiske rammer. Eksempler på dette er blant annet et viktig underlagsmateriale i forbindelse med den forestående oppdateringen av forvaltningsplanene for Barentshavet og Norskehavet, sammen med økt kunnskap om marginale bestander som er viktige i økosystemet. På denne bakgrunn foreslås det i Venstres alternative statsbudsjett å øke bevilgningene til ressursforskning med 20 mill. kroner. Dette medlem er tilfreds med at tilsvarende forslag er å gjenfinne i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Kap. 926 Drift av forskningsfartøylene

Det foreslås en bevilgning på kr 509 230 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 1021), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen anser at forskningsfartøyene, som en plattform for forskning og overvåking av de mari-

ne miljøene, danner grunnlaget for en langsiktig ressursforvaltning og bærekraftig næringsutvikling.

Komiteen viser til at det er foreslått å bevilge 300 mill. kroner til bygging av nytt isgående fartøy i 2014. Det er ventet at prosjektet, med en samlet kostnadsramme på 1 423 mill. kroner, vil være ferdig i 2016. Komiteen vil peke på at fartøyet vil være svært viktig for forskningsinnsatsen og ressurskartleggingen i nordområdene. Komiteen viser til at Havforskningsinstituttet også har ansvar for anskaffelse av nytt fartøy til erstatning for «Dr. Fridtjof Nansen».

Komiteen viser til at organisering og samarbeid knyttet til bruk av fartøyene og kostbart utstyr skal gjennomgås, med mål om bedre utnyttelse og samordning. Komiteen ser dette som positivt og ser fram til at resultatene av gjennomgangen legges fram.

Kap. 927 NIFES

Det foreslås en bevilgning på kr 164 500 000 under kapitlet for Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) (tidligere kap. 1022), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen viser til at Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) er myndighetenes forsknings- og kompetansesenter innen fiskeernæring og trygg og sunn sjømat. NIFES sine prioriteringer for 2014 er knyttet til trygg og sunn sjømat og fiskeernæring, samt å dokumentere og formidle helseeffekter av sjømat og marine næringsstoffer.

Komiteen viser til at en evaluering fra 2012 viste at NIFES leverer forskning på høyt nivå, med god leveringsevne og kvalitet på råd til myndighetene. Komiteen vil peke på at finansieringen av NIFES skjer med driftsbevilgning direkte fra departementet, og at det etter en helhetsvurdering ble konkludert med at denne finansieringsmodellen fortsetter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, stiller seg positive til forslaget om å styrke bevilgningene til å kartlegge nivået av fremmedstoffer i sjømat, bl.a. for å sikre at EUs grenseverdier overholdes.

Kap. 928 Marin forskning og utvikling

Det foreslås en bevilgning på kr 331 330 000 under dette kapitlet (tidligere kap. 1023 med unntak av postene 50 og 52 som gjenfinnes under kap. 920), jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteen mener at det for Norge som sjømatnasjon er avgjørende å satse strategisk på å utvikle

kunnskap innen områder hvor vi har kunnskapsbehov og forutsetninger for å lykkes i den internasjonale konkurransen. Videre utvikling av sjømatelskaper og sjømatproduksjon avhenger i stor grad av bedre teknologi, nye produkter, godt markedsarbeid og spissa satsinger som bereder grunnen for nye marine næringer.

Komiteen mener det er viktig at nasjonale myndigheter bidrar aktivt til å sikre fremtidsrettet infrastruktur og laboratorier for avansert, anvendt forskning og utvikling innen områder der Norge har særskilte nærings- eller kunnskapsmessige fortrinn. Komiteen viser til at norske fagmiljøer og selskaper knyttet til maritim sektor, olje/gass og fiskeri/havbruk har gjort Norge til en av verdens fremste kunnskapsnasjoner innen havromsteknologi. Våre fortrinn innen dette området bør etter komiteens oppfatning videreutvikles med fremtidsrettet infrastruktur og laboratorier for å sikre fremtidig verdiskapning og vekst knyttet til Norges enorme havressurser, men også for å bidra med kunnskaps- og teknologiutvikling for å løse verdens store utfordringer knyttet til mat, klima og energi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at inntektene fra fiskeriforskningsavgiften i dag fordeles til Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet og NIFES. Regjeringa foreslår at 16 mill. kroner av denne bevilgningen benyttes til en søknadsbasert tilskuddsordning rettet mot private og statlige forskningsaktører utenfor fiskeriforvaltningen. Disse medlemmer mener en slik ordning ikke nødvendigvis er negativ, men at størrelsen på tilskuddsordninga også påvirker dagens aktørers muligheter til satsing. Disse medlemmer stiller derfor spørsmål ved om beløpet avsatt til ordninga er hensiktsmessig.

TILSKUDD TIL NOFIMA (POST 72)

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser alvorlig på at regjeringen Solberg avviker hele tiltakspakken for torskenæringen. I regjeringen Stoltenberg IIs foreslåtte økning til Nofima var 5 mill. kroner øremerket til å styrke det strategiske markedsarbeidet for hvitfisk.

I en tid med rekordhøye torskekvoter kombinert med økonomisk uro i mange eksportmarkeder er det avgjørende med ekstra innsats for å sikre økonomien til hvitfisknæringa. Derfor mener disse medlemmer at det er svært uheldig at satsinga på markedsarbeidet kuttes.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Nofima styrkes i Venstres alternative statsbud-

sjett med 10 mill. kroner utover bevilgningsforslaget i Prop. 1 S (2013–2014). Hensikten med styrkingen er å bidra til tiltak for å gjøre oppdrettsnæringen mer miljøvennlig. Dette medlem merker seg videre at det i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås å redusere bevilgningen til Nofima med 10 mill. kroner. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett hvor dette kuttet reverseres.

5.4 Landbruks- og matdepartementet – Forskning og innovasjon

Programkategori 15.20 Forskning og innovasjon omfatter Landbruks- og matdepartementets bevilgninger til forskningsprogrammer, vesentlig via Norges forskningsråd, samt basisbevilgninger til forskningsinstitutter.

Regjeringen følger i proposisjonen opp de forskningspolitiske prioriteringene i tidligere meldinger, jf. Meld. St. 9 (2011–2012) Landbruks- og matpolitikken, St.meld. nr. 39 (2008–2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen, og sist forskningsmeldingen som Stortinget behandlet i juni 2013, jf. Meld. St. 18 (2012–2013) og Innst. 372 S (2012–2013), jf. også punkt 5.1 ovenfor.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslås endring under kap. 1137, jf. nedenfor.

Kap. 1137 Forskning og innovasjon

Det foreslås en bevilgning på kr 419 104 000 under dette kapitlet, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014).

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettforliket 15. november 2013, hvor bevilgningen over post 50 foreslås økt med 8,70 mill. kroner og bevilgningen over post 51 med 10 mill. kroner.

Flertallet vil vise til at Norge er et land med en liten, åpen økonomi der våre viktigste næringer er basert på eksport og sterkt konkurranseutsatte. Det høye norske kostnadsnivået fordrer at vi kompenserer med stadig produktutvikling og innovasjon, for å sikre at norske produkter og tjenester kan forsvare høyere priser enn de landene vi konkurrerer med. Mange konkurrentland har i løpet av de siste årene kraftig styrket sin satsing på utdanning og forskning. Mange land investerer årlig mer enn dobbelt så mye i forskning som Norge som andel av BNP, og har utdanningsinstitusjoner i verdensklasse som årlig utdanner et overskudd av høyt utdannet relevant arbeidskraft for å kunne sikre sin fremtidige vekst og konkurransekraft. I motsetning til mange andre land har Norge ikke bare behov, men også økonomiske muligheter for en ny kurs i forskningspolitikken. Flertallet er derfor tilfreds med regjeringens am-

bisjoner og prioriteringer på forsknings- og innovasjonsfeltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i Prop. 1 S Tillegg 1 (2013–2014) foreslår å redusere basisbevilgningene til landbruksforskning, både gjennom Norges forskningsråd og i forskningsinstituttene. Disse medlemmer finner det paradoksalt at en regjering som hevder å ville øke forskningsinnsatsen, på denne måten går inn for å redusere forskningsaktiviteten innen landbruks- og matsektoren. Disse medlemmer mener det er motstridende at regjeringen på den ene siden uttaler at landbrukssektoren må utvikles, samtidig som den i budsjettforslaget legger opp til at dette skal skje på et ikke kunnskapsbasert grunnlag. Disse medlemmer mener det derfor er inkonsekvent at regjeringen på denne måten foreslår en svekkelse av innovasjonskraften i sektoren.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet stiller seg bak forslaget om å legge om forsknings- og innovasjonsaktivitetene gjennom Norges forskningsråd. Disse medlemmer synes det er en god idé å etablere en ny post der

innovasjonsaktivitetene skal gi grunnlag for et mer robust og fremtidsrettet landbruk over hele landet. Disse medlemmer viser også til forslaget i regjeringens tilleggsproposisjon om å bevilge 5 mill. kroner til innovasjonsaktivitet som skal gi grunnlag for et mer robust og fremtidsrettet landbruk over hele landet.

6. Oversikt over bevilgningsendringer i innstillingen

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til vedtak under finansdebatten i Stortinget 26. november 2013 om netto utgiftsramme for rammeområde 16 i statsbudsjettet for 2014, jf. Innst. 2 S (2013–2014), og til sine merknader og endringsforslag innenfor den vedtatte rammen.

Forslagene fremmes samlet som utkast til vedtak i Stortinget, jf. punkt 8. Forslag utover denne rammen blir ikke tatt opp til votering i Stortinget.

Tabellen nedenfor viser endret bevilgningssum på de aktuelle kapitler/poster som følge av budsjettprosessen i Stortinget og flertallets endringsforslag innenfor vedtatt netto utgiftsramme.

Oversikt over bevilgningsendringer under rammeområde 16 kirke, utdanning og forskning

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF (budsjettavtalen i 2 S)	H, FrP, KrF og V (kuf Innst.12 S - vedtak)
Utgifter (i hele tusen kroner)					
200		Kunnskapsdepartementet	268 196	264 796	264 796
				(-3 400)	(-3 400)
	1	Driftsutgifter	253 967	250 767	250 767
				(-3 200)	(-3 200)
	21	Spesielle driftsutgifter	11 542	11 342	11 342
				(-200)	(-200)
220		Utdanningsdirektoratet	465 759	465 759	465 259
				(0)	(-500)
	1	Driftsutgifter	258 822	258 822	258 322
				(0)	(-500)
225		Tiltak i grunnopplæringen	1 751 106	1 705 106	1 705 106
				(-46 000)	(-46 000)
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg	579 300	533 300	533 300
				(-46 000)	(-46 000)
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	1 903 310	1 917 310	1 916 760
				(+14 000)	(+13 450)
	21	Spesielle driftsutgifter	781 723	795 723	795 173
				(+14 000)	(+13 450)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF (budsjettavtalen i 2 S)	H, FrP, KrF og V (kuf Innst.12 S - vedtak)
228		Tilskudd til private skoler mv.	3 665 955	3 675 955	3 675 955
				(+10 000)	(+10 000)
	82	Kapitaltilskudd til friskoler, kapital- og husleietilskudd	0	10 000 (+10 000)	10 000 (+10 000)
253		Folkehøyskoler	743 343	744 043	744 043
				(+700)	(+700)
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	737 519	738 219 (+700)	738 219 (+700)
254		Tilskudd til voksenopplæring	229 719	229 719	230 719
				(0)	(+1 000)
	70	Tilskudd til studieforbund	195 671	195 671 (0)	196 671 (+1 000)
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre	139 623	139 623	140 173
				(0)	(+550)
	76	Raftostiftelsen	2 205	2 205 (0)	2 755 (+550)
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet	140 104	140 104	139 604
				(0)	(-500)
	70	Tilskudd	134 593	134 593 (0)	134 093 (-500)
260		Universiteter og høyskoler	29 243 417	29 289 917	29 289 917
				(+46 500)	(+46 500)
	50	Statlige universiteter og høyskoler	28 101 645	28 148 145 (+46 500)	28 148 145 (+46 500)
285		Norges forskningsråd	2 996 629	2 986 629	2 986 629
				(-10 000)	(-10 000)
	55	Administrasjon	278 936	268 936 (-10 000)	268 936 (-10 000)
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.	278 818	281 818	281 818
				(+3 000)	(+3 000)
	70	Tilskudd til tros- og livssyns- samfunn	252 943	255 943 (+3 000)	255 943 (+3 000)
340		Den norske kirke	1 710 499	1 732 499	1 732 499
				(+22 000)	(+22 000)
	1	Driftsutgifter	1 155 716	1 164 716 (+9 000)	1 166 716 (+11 000)
	71	Tilskudd til kirkelige formål	82 035	82 035 (0)	85 035 (+3 000)
	75	Trosopplæring	278 479	291 479 (+13 000)	290 979 (+12 500)
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 200	152 200 (0)	152 700 (+500)
	79	Til disposisjon	5 000	5 000 (0)	0 (-5 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF (budsjettavtalen i 2 S)	H, FrP, KrF og V (kuf Innst.12 S - vedtak)
342		Kirkebygg og gravplasser	125 815	121 015	121 015
				(-4 800)	(-4 800)
	60	Rentekompensasjon kirkebygg	60 400	55 600	55 600
				(-4 800)	(-4 800)
1137		Forskning og innovasjon	419 104	437 804	437 804
				(+18 700)	(+18 700)
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	242 951	251 651	251 651
				(+8 700)	(+8 700)
	51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	167 774	177 774	177 774
				(+10 000)	(+10 000)
		Sum utgifter	64 495 734	64 546 434	64 546 434
				(+50 700)	(+50 700)
Inntekter (i hele tusen kroner)					
		Sum inntekter	4 995 705	4 995 705	4 995 705
				(0)	(0)
		Sum netto	59 500 029	59 550 729	59 550 729
				(+50 700)	(+50 700)

7. Forslag fra mindretall (rammeuavhengige forslag)

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan skoledagen kan organiseres slik at elevene sikres minst én time fysisk aktivitet hver dag, innenfor dagens timetall.

8. Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Rammeområde 16 (Kirke, utdanning og forskning)

I

På statsbudsjettet for 2014 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
200		Kunnskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	250 767 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	11 342 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 687 000	
220		Utdanningsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	258 322 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	153 231 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	53 706 000	
221		Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene		
	1	Driftsutgifter	14 548 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole-internat		
	1	Driftsutgifter	89 363 000	
	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ..	1 411 000	
223		Sametinget		
	50	Tilskudd til Sametinget	39 043 000	
224		Senter for IKT i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	58 798 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	32 866 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
225		Tiltak i grunnopplæringen		
	1	Driftsutgifter	21 382 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	89 773 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	191 091 000	
	62	Tilskudd til de kommunale sameskolene i Snåsa og Målselv	22 290 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	57 533 000	
	64	Tilskudd til opplæring av unge asylsøkere og barn av asylsøkere	155 542 000	
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i>	533 300 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	45 433 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	8 136 000	
	68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	246 870 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen	227 538 000	
	70	Tilskudd til opplæring av lærlinger og lære kandidater med spesielle behov	48 798 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskolene	17 876 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner	5 604 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	10 726 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	23 214 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	795 173 000	
	22	Videreutdanning for ledere og skoleledere	563 600 000	
	50	Nasjonale sentre i grunnopplæringen	93 559 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	38 432 000	
	62	Tilskudd for økt lærertetthet	372 168 000	
	70	Tilskudd til NAROM	7 668 000	
	71	Tilskudd til vitensentre	44 090 000	
	72	Tilskudd til utviklingsprosjekter i grunnopplæringen	2 070 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen og Murmanskskolen	2 111 000	
	61	Tilskudd til voksenopplæring i Andebu kommune	4 797 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	5 716 000	
	70	Tilskudd til Den franske skolen i Oslo	7 121 000	
	71	Tilskudd til internatdriften ved Krokeide videregående skole	24 615 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	31 045 000	
	73	Tilskudd til opplæring i Kenya	1 309 000	
	74	Tilskudd til Signo og Briskeby	38 649 000	
	75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner	10 000 000	
228		Tilskudd til private skoler mv.		
	70	Private grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 601 993 000	
	71	Private videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 410 920 000	
	72	Private skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplærings- loven, <i>overslagsbevilgning</i>	148 666 000	
	73	Private grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	111 458 000	
	74	Private videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	25 858 000	
	75	Private skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	224 305 000	
	76	Andre private skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	45 272 000	
	77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	12 688 000	
	78	Kompletterende undervisning	43 360 000	
	79	Toppidrett	38 964 000	
	80	Privatskoleorganisasjoner	691 000	
	81	Elevutveksling til utlandet	1 780 000	
	82	Kapitaltilskudd til friskoler, kapital- og husleietilskudd ...	10 000 000	
229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører		
	1	Driftsutgifter	22 778 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 096 000	
230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem		
	1	Driftsutgifter	623 407 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	58 410 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
252		EUs utdannings- og ungdomsprogram		
	70	Tilskudd	290 360 000	
253		Folkehøyskoler		
	70	Tilskudd til folkehøyskoler	738 219 000	
	71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	4 533 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøyskoler	1 291 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring		
	70	Tilskudd til studieforbund	196 671 000	
	71	Tilskudd til nettskoler	15 700 000	
	72	Tilskudd til studiesentre	6 342 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	12 006 000	
255		Tilskudd til freds- og menneskerettssentre		
	70	Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter	30 170 000	
	71	Falstadsenteret	17 064 000	
	72	Stiftelsen Arkivet	6 831 000	
	73	Nansen Fredssenter	5 682 000	
	74	Narviksenteret, <i>kan overføres</i>	70 048 000	
	75	Det europeiske Wergelandsenteret	7 623 000	
	76	Raftostiftelsen	2 755 000	
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk		
	1	Driftsutgifter	51 132 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 521 000	
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	5 511 000	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	134 093 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
258		Tiltak for livslang læring		
	1	Driftsutgifter	5 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 1</i>	55 658 000	
	60	Tilskudd til karriereveiledning	30 000 000	
260		Universiteter og høyskoler		
	50	Statlige universiteter og høyskoler	28 148 145 000	
	70	Private høyskoler	1 141 772 000	
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter		
	71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet	16 174 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 436 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	358 981 000	
276		Fagskoleutdanning		
	72	Annen fagskoleutdanning	69 679 000	
280		Felles enheter		
	1	Driftsutgifter	75 646 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000	
	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	67 016 000	
	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	146 896 000	
	71	Tilskudd til UNIS	117 935 000	
	72	Tilskudd til UNINETT	25 626 000	
	73	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	23 905 000	
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	160 216 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	61 523 000	
	50	Tilskudd til Norges forskningsråd	101 849 000	
	70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i>	47 236 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	71 060 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høyskolerådet	15 755 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	290 629 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter	55 991 000	
284		De nasjonale forskningsetiske komiteene		
	1	Driftsutgifter	17 236 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	1 414 725 000	
	53	Overordnede forskningspolitiske prioriteringer	1 003 605 000	
	54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	299 363 000	
	55	Administrasjon	268 936 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71</i>	10 803 000	
	53	NUPI	4 494 000	
	56	Ludvig Holbergs minnepris	9 729 000	
	57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	191 478 000	
	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	219 000 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	39 268 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	13 668 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter	6 707 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	206 002 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	1 347 234 000	
	74	Det europeiske instituttet for innovasjon og teknologi, <i>kan overføres</i>	11 511 000	
	75	UNESCO-kontingent	18 909 000	
	76	UNESCO-formål	3 105 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
310		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	60	Tilskudd til livssynsnøytrale sermonirom	10 330 000	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	255 943 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg, <i>kan overføres</i>	9 622 000	
	78	Ymse faste tiltak	5 923 000	
340		Den norske kirke		
	1	Driftsutgifter	1 166 716 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 069 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	85 035 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	290 979 000	
	77	Tilskudd til virksomhet i Den norske kirke	152 700 000	
342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	54 750 000	
	60	Rentekompensasjon kirkebygg, <i>kan overføres</i>	55 600 000	
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser ...	10 665 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	1 522 000 000	
	51	Tilskudd til marin forskning	238 450 000	
	52	Basisbevilgning primærnæringsinstitutter	126 890 000	
925		Havforskningsinstituttet		
	1	Driftsutgifter	363 340 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	297 470 000	
	70	Erstatningsutbetaling	6 000 000	
926		Drift av forskningsfartøyene		
	1	Driftsutgifter	132 480 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	76 750 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	300 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
927		NIFES		
	1	Driftsutgifter	77 850 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	86 650 000	
928		Marin forskning og utvikling		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	151 000 000	
	50	Tilskudd Veterinærinstituttet	47 130 000	
	70	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak, <i>kan overføres</i>	10 350 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	6 900 000	
	72	Tilskudd Nofima, <i>kan overføres</i>	85 090 000	
	74	Tilskudd marin bioteknologi mv., <i>kan overføres</i>	27 000 000	
	75	Tilskudd Akvariet i Bergen	3 860 000	
1137		Forskning og innovasjon		
	50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	251 651 000	
	51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	177 774 000	
	52	Innovasjonsaktivitet m.m.	5 000 000	
	53	Omstillingsmidler instituttsektoren mv.	3 379 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	334 991 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	85 220 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	5 424 320 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 140 390 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	745 268 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	961 380 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	488 349 000	
	74	Tap på utlån	259 000 000	
	76	Startstipend for kvotestudenter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 860 000	
		Totale utgifter		64 546 434 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3220		Utdanningsdirektoratet		
	1	Inntekter ved oppdrag	3 845 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 128 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat		
	2	Salgsinntekter mv.	4 898 000	
3224		Senter for IKT i utdanningen		
	1	Inntekter fra oppdrag mv.	1 553 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	73 882 000	
3229		Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører		
	2	Salgsinntekter mv.	1 637 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	1 069 000	
3230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem		
	1	Inntekter ved oppdrag	58 410 000	
	2	Salgsinntekter mv.	14 641 000	
3256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk		
	1	Inntekter ved oppdrag	10 698 000	
	2	Salgsinntekter mv.	329 000	
3280		Felles enheter		
	1	Eksterne inntekter NOKUT	10 000	
	2	Salgsinntekter mv.	1 253 000	
3281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak		
	87	Avkastning - Regionale forskningsfond	219 000 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 684 000	
3340		Den norske kirke		
	2	Ymse inntekter	42 610 000	
	3	Inntekter ved oppdrag	37 069 000	
3342		Kirkebygg og gravplasser		
	2	Ymse inntekter	17 467 000	
	3	Leieinntekter m.m.	3 460 000	
3925		Havforskningsinstituttet		
	3	Oppdragsinntekter	297 470 000	
3926		Drift av forskningsfartøyene		
	1	Oppdragsinntekter	76 750 000	
3927		NIFES		
	1	Oppdragsinntekter	86 650 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	21 100 000	
	29	Termingebyr	30 420 000	
	89	Purregebyrer	117 600 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning		
	80	Renter	3 868 062 000	
		Totale inntekter		4 995 705 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2014 kan:

1.

overskride bevilgningen på	mot tilsvarende merinntekt under
Kap. 200 post 1	Kap. 3200 post 2
Kap. 220 post 1	Kap. 3220 post 2
Kap. 222 post 1	Kap. 3222 post 2
Kap. 224 post 1	Kap. 3224 post 1
Kap. 229 post 1	Kap. 3229 postene 2 og 61
Kap. 230 post 1	Kap. 3230 post 2
Kap. 256 post 1	Kap. 3256 post 2
Kap. 280 post 1	Kap. 3280 post 2
Kap. 281 post 1	Kap. 3281 post 2
Kap. 287 post 60	Kap. 3287 post 87
Kap. 2410 post 1	Kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter. 3. bruke inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.	4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntekter blir tilført Forskningsrådets eiendomsfond.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2014 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme (i mill. kroner)
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	30
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	22,5
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	184

2. gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2015 (andre halvdel av undervisningsåret 2014–15) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2014 (første halvdel av undervisningsåret 2014–15), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90	Økt lån og rentegjeld, samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter. 3. gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2015 (andre halvdel av undervisningsåret 2014–15) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2014 (første halvdel av undervisningsåret 2014–15), jf. kap. 2410 Statens

lånekaske for utdanning post 50, Avsetning til utdanningsstipend.

4. gi nye tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner under kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen skal betale 403 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 826 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale

826 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 1 653 kroner ved senere forsøk.

2. Kunnskapsdepartementet i 2014 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - b) bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
 - c) bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
 - d) bruke inntekter fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 925 post 21	kap. 3925 post 3
kap. 926 post 21	kap. 3926 post 1
kap. 927 post 21	kap. 3927 post 1
kap. 928 post 21	kap. 5574 post 74

VI

Fullmakt til overskridelse mot etterfølgende inntekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2014 kan overskride bevilgningen under kap. 925 post 21, kap. 926 post 21 og kap. 927 post 21 i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kon-

traktsfestede innbetalinger til disse prosjektene i 2015 under henholdsvis kap. 3925 post 3, kap. 3926 post 1 og kap. 3927 post 1. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2015 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal regnes med alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

VIII

Investeringsramme kirkebygg

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2014 kan gi nye tilsagn om rentekompensasjon til-

svarende en investeringsramme på 0,5 mrd. kroner over kap. 342 Kirkebygg og gravplasser, post 60 Rentekompensasjon – kirkebygg.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 5. desember 2014

Trond Giske

leder og ordf. for kap. 200

Henrik Asheim

ordf. for kap. 225, 227 og 3225

Norunn Tveiten Benestad

ordf. for kap. 280, 281, 3280 og 3281

Sivert Haugen Bjørnstad

ordf. for kap. 270, 2410, 5310 og 5617

Christian Tynning Bjørnø

ordf. for kap. 220, 224, 230, 3220, 3224 og 3230

Torgeir Knag Fylkesnes

ordf. for kap. 222, 255, 283, 284 og 3222

Kent Gudmundsen

ordf. for kap. 252, 257 og 276

Martin Henriksen

ordf. for kap. 223, 925, 926, 927, 928, 1023, 3925, 3926, 3927 og 5610

Iselin Nybø

ordf. for kap. 253 og 254

Tone Merete Sønsterud

ordf. for kap. 256 og 3256

Bente Thorsen

ordf. for kap. 258, 310, 342 og 3342

Anders Tyvand

ordf. for kap. 221 og 228

Kristin Vinje

ordf. for kap. 288, 340, 920, 3288 og 3340

Anne Tingelstad Wøien

ordf. for kap. 226, 229, 1137 og 3229

Marianne Aasen

ordf. for kap. 260, 285, 287 og 3287

Trykk: 07 Xpress AS - 2013

www.stortinget.no